

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY

TRADITIO ET EXCELLENTIA

FACULTATEA DE GEOGRAFIE
STR. CLINICILOR NR. 5-7
CLUL-NAPOCA, 400006
TEL: 0264-596116, FAX: 0264-597988
GEOGR@UBBCLUJ.RO
HTTPS://GEOGRAFIE.UBBCLUJ.RO

CONSILIUL JUDEȚEAN
BISTRIȚA-NĂSĂUD

CIF: 4347550, Municipiul Bistrița,
Piața Petru Rareș, Nr.1 CP.420080,
Tel: (40) 263/213657, Fax:
0263/214750, www.portalbn.ro
E-mail: cjbn@cjbn.ro

JUDEȚUL
BISTRIȚA
NĂSĂUD

Poarta Transilvaniei

PLANUL DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN BISTRIȚA-NĂSĂUD

**ETAPA I – ANALIZA ȘI PROGNOZA EVOLUȚIEI DEZVOLTĂRII TERITORIALE A
JUDEȚULUI BISTRIȚA-NĂSĂUD. DIAGNOZA STADIULUI DE DEZVOLTARE
TERITORIALĂ A JUDEȚULUI BISTRIȚA-NĂSĂUD
VOLUMUL I.2. STUDII DE FUNDAMENTARE CU CARACTER ANALITIC ȘI
PROSPECTIV**

**Livrabil I.2.1.6. – STUDIU DE FUNDAMENTARE PRIVIND INFRASTRUCTURILE DE
SERVICII PUBLICE**

TABEL DE RESPONSABILITĂȚI

LIVRABIL I.2.1.6. – STUDIU DE FUNDAMENTARE PRIVIND INFRASTRUCTURILE DE SERVICII PUBLICE

DENUMIRE PROIECT	Elaborarea Planului de Amenajare a Teritoriului Județean Bistrița-Năsăud	
ETAPA și FAZA PROIECT	ETAPA 1 – Analiza și prognoza evoluției dezvoltării teritoriale a Județului Bistrița-Năsăud. Diagnoza stadiului de dezvoltare teritorială a Județului Bistrița-Năsăud	
ACHIZITOR	CONSILIUL JUDEȚEAN BISTRIȚA-NĂSĂUD Piața Petru Rareș, Nr. 1, Municipiul Bistrița, Jud. Bistrița-Năsăud	
RESPONSABIL PROIECT DIN PARTEA ACHIZITORULUI	Arh. Cristina-Annamaria KEREKES Arhitect-Şef al Județului Bistrița-Năsăud	
DIRECTOR PROIECT	NUME	SEMNĂTURĂ
	Şef lucr. dr. geogr.-urb. Ciprian MOLDOVAN Expert RUR, simbol B, C, C1, F1, F3, F5, G2, G9	
CONSULTANT ȘTIINȚIFIC	Acad. prof. univ. dr. geogr.-urb. BENEDEK Jozsef Expert RUR, simbol B, C, F1, F2, F3, F5, G2, G9	
ELABORATOR LIVRABIL	NUME	SEMNĂTURĂ
	Conf. univ. dr. geogr.-urb. Raularian RUSU Expert RUR, simbol B, C, C1, F1, F3, F5 Adina-Maria PATIȚA	
RESPONSABIL GIS	NUME	SEMNĂTURĂ
	Conf. univ. dr. geogr.-urb Titus-Cristian MAN Expert RUR, simbol B, C, C1, F1, F3, F5, G2, G9 Drd. Cosmina-Daniela URSU	
DATA	Septembrie 2025	

CUPRINS

1. DELIMITAREA OBIECTIVULUI STUDIAT	6
2. ANALIZA CRITICĂ A SITUAȚIEI EXISTENTE	8
2.1 Infrastructura educațională. Elemente de istoric a învățământului. Învățământul preșcolar, primar, gimnazial, liceal și universitar. Dotarea unităților de învățământ și indicatori de calitate relevanți. Unități de învățământ. Numărul de preșcolari, elevi și studenți. Personalul didactic...	8
2.2 Infrastructura de sănătate. Elemente de istoric. Ocrotirea sănătății. Indicatori relevanți. Rețeaua de unități sanitare din mediul urban și rural. Instituții pentru asistență și protecția copiilor. Instituții pentru asistență și protecția bătrânilor.	35
2.3 Infrastructura de sport.....	58
2.4 Infrastructura de agrement	70
2.5 Infrastructura culturală	73
2.6 Infrastructura religioasă.....	94
3. EVIDENȚIEREA DISFUNȚIONALITĂȚILOR ȘI PRIORITĂȚI DE INTERVENȚIE	106
3.1 Disfuncționalități.....	106
3.2 Priorități de intervenție	110
4. ANALIZA SWOT.....	115
5. PROPUNERI DE ELIMINARE / DIMINUARE A DISFUNȚIONALITĂȚILOR.....	120
6. PROGNOZE, SCENARII SAU ALTERNATIVE DE DEZVOLTARE	125
6.1 Prognoze	125
6.2 Scenarii / alternative de dezvoltare.....	127
SURSE BIBLIOGRAFICE.....	130
ANEXE.....	131

LISTĂ FIGURI

Fig. 2.1 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A ELEVILOR DIN UNITĂȚILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR (INCLUSIV ÎNVĂȚĂMÂNTUL SPECIAL) DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL ȘCOLAR 2024-2025	13
Fig. 2.2 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A ELEVILOR DIN UNITĂȚILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT GIMNAZIAL (INCLUSIV ÎNVĂȚĂMÂNTUL SPECIAL) DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL ȘCOLAR 2024-2025	14
Fig. 2.3 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A ELEVILOR DIN UNITĂȚILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT LICEAL ȘI PROFESIONAL DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL ȘCOLAR 2024-2025	16
Fig. 2.4 NUMĂRUL STUDENȚILOR LA NIVEL LICENȚĂ ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN PERIOADA 1992-2023	17
Fig. 2.5 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A SĂLILOR DE CLASĂ ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL ȘCOLAR 2024-2025	20
Fig. 2.6 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A LABORATOARELOR DIN UNITĂȚILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL ȘCOLAR 2024-2025	21
Fig. 2.7 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A ATELIERELOR ȘCOLARE DIN UNITĂȚILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL ȘCOLAR 2024-2025	22
Fig. 2.8 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A TERENURILOR DE SPORT DIN UNITĂȚILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL 2023	24
Fig. 2.9 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A SĂLILOR DE GIMNASTICĂ DIN UNITĂȚILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL 2023	26
Fig. 2.10 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A CALCULATOARELOR ȘI ECHIPAMENTELOR IT DIN UNITĂȚILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL 2023	27
Fig. 2.11 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A NUMĂRULUI DE CADRE DIDACTICE ÎN UNITĂȚILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL ȘCOLAR 2024-2025	29
Fig. 2.12 RAPORTUL POPULAȚIE ȘCOLARĂ / CADRU DIDACTIC ÎN UNITĂȚILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL ȘCOLAR 2024-2025	30
Fig. 2.13 RAPORTUL POPULAȚIE ȘCOLARĂ / SALĂ DE CLASĂ ÎN UNITĂȚILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL ȘCOLAR 2024-2025	31
Fig. 2.14 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A UNITĂȚILOR DE ÎNVĂȚĂMÂNT ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL ȘCOLAR 2024-2025	33
Fig. 2.15 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A POPULAȚIEI ȘCOLARE TOTALE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL ȘCOLAR 2024-2025	34
Fig. 2.16 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A SPITALELOR DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL 2024	39
Fig. 2.17 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A CABINETELOR MEDICALE DE SPECIALITATE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL 2024	42
Fig. 2.18 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A CABINETELOR MEDICALE DE FAMILIE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL 2023	44
Fig. 2.19 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A MEDICILOR (INDIFERENT DE SPECIALITATE) DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL 2023	46
Fig. 2.20 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A PERSONALULUI SANITAR MEDIU DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL 2023	48
Fig. 2.21 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A CABINETELOR STOMATOLOGICE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL 2023	50
Fig. 2.22 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A FARMACIILOR ȘI PUNCTELOR FARMACEUTICE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL 2023	52

Fig. 2.23 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A FARMACIȘTILOR DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL 2023	54
Fig. 2.24 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A CLUBURILOR ȘI ASOCIAȚIILOR SPORTIVE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ACTIVE ÎN COMPETIȚII DE FOTBAL SENIORI ÎN SEZONUL 2025-2026.....	65
Fig. 2.25 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A STADIOANELOR ȘI TERENURILOR DE FOTBAL DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL 2025	67
Fig. 2.26 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A SĂLILOR DE SPORT DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL 2025	68
Fig. 2.27 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A INFRASTRUCTURII DE AGREMENT DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL 2025	72
Fig. 2.28 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE SPECTACOLE ȘI CONCERTS ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN PERIOADA 1990 (2012)-2024.....	74
Fig. 2.29 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE SPECTATORI DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN PERIOADA 1990 (2012)-2024.....	76
Fig. 2.30 PERSONALUL ANGAJAT DIN INSTITUȚIILE ȘI COMPANIILE DE SPECTACOLE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN PERIOADA 2012-2024	77
Fig. 2.31 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE LOCURI ÎN CINEMATOGRAFELE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN PERIOADA 1990-2023.....	77
Fig. 2.32 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE SPECTACOLE CINEMATOGRAFICE ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN 1990-2023.....	78
Fig. 2.33 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE SPECTATORI ÎN CINEMATOGRAFELE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN PERIOADA 1990-2023.....	79
Fig. 2.34 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A MUZEELOR ȘI COLECȚIILOR PUBLICE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL 2024	80
Fig. 2.35 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE VIZITATORI ÎN MUZEELE ȘI COLECȚIILE PUBLICE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN PERIOADA 1990-2024	81
Fig. 2.36 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A VIZITATORILOR DIN MUZEELE ȘI COLECȚIILE PUBLICE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL 2024.....	83
Fig. 2.37 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A ANGAJAȚILOR DIN MUZEELE ȘI COLECȚIILE PUBLICE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL 2024.....	84
Fig. 2.38 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A BIBLIOTECILOR DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL 2024	86
Fig. 2.39 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A VOLUMELOR EXISTENTE ÎN BIBLIOTECILE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL 2024	87
Fig. 2.40 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A CITITORILOR ACTIVI DIN BIBLIOTECILE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL 2024	89
Fig. 2.41 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A VOLUMELOR ELIBERATE ÎN BIBLIOTECILE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL 2024	91
Fig. 2.42 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A ANGAJAȚILOR DE LA BIBLIOTECILE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL 2024.....	92
Fig. 2.43 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A LĂCAȘURILOR DE CULT DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL 2025	95
Fig. 2.44 PONDAREA POPULAȚIEI DE CONFESIUNE ORTODOXĂ ROMÂNĂ LA NIVEL DE UAT ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL 2021.....	97
Fig. 2.45 PONDAREA POPULAȚIEI DE CONFESIUNE PENTICOSTALĂ (CULTUL CREȘTIN PENTICOSTAL - BISERICA LUI DUMNEZEU APOSTOLICĂ) LA NIVEL DE UAT ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL 2021.....	98
Fig. 2.46 PONDAREA POPULAȚIEI DE CONFESIUNE REFORMATĂ LA NIVEL DE UAT ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL 2021	100

Fig. 2.47 PONDEREA POPULAȚIEI DE CONFESIUNE GRECO-CATOLICĂ LA NIVEL DE UAT ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD ÎN ANUL 2021	101
Fig. 2.48 PONDEREA POPULAȚIEI DE CONFESIUNE ROMANO-CATOLICĂ LA NIVEL DE UAT ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD ÎN ANUL 2021	102

1. DELIMITAREA OBIECTIVULUI STUDIAT

Acest studiu de fundamentare are ca principal obiectiv analiza infrastructurilor de servicii publice, altele decât aferente infrastructurilor tehnice majore, cu evidențierea infrastructurilor de educație, sănătate, asistență socială, sport, agrement, cultură, religie, precum și propuneri pentru îmbunătățirea serviciilor publice furnizate la nivelul județului Bistrița-Năsăud.

În județul Bistrița-Năsăud sunt disponibile toate nivelurile de educație, de la nivelul antepreșcolar (creșe) până la studiile superioare (învățământ universitar), fiind un total de 123 de unități de învățământ în anul școlar 2024-2025, dintre care 33,33% sunt situate în municipiul Bistrița. În anul școlar 2024-2025, județul Bistrița-Năsăud însuma o populație școlară de 49105 elevi, dintre care la nivelul învățământului primar 31,01%, la nivel gimnazial 23,53%, iar la nivel liceal și profesional 22,38%. Personalul didactic însuma în anul școlar 2024-2025 valoarea de 3523 de cadre didactice. Gradul de dotare cu ateliere școlare, echipament IT, laboratoare, săli de clasă, săli de gimnastică și terenuri de sport este mai ridicat în mediul urban și în apropierea acestuia, însă, pe măsură ce ne îndepărtăm de orașe, accesul la aceste facilități este mai limitat.

În județul Bistrița-Năsăud principalele categorii de furnizori de servicii de sănătate sunt: spitalele, serviciile de urgență, serviciile de reabilitare, ambulatoriile și cabinetele de specialitate, unitățile de asistență medico-socială, cabinetele de medicină de familie, serviciile de îngrijire la domiciliu și paliative, cabinetele stomatologice (de medicină dentară) și farmaciile, toate fiind analizate în studiul dedicat infrastructurii de sănătate. În județul Bistrița-Năsăud activau în anul 2023 un număr de 510 medici, dintre care majoritatea (60,8%) erau angajați în sectorul public. În același an, personalul sanitar mediu din județul Bistrița-Năsăud includea 1944 de persoane, dintre care 63,9% lucrau în sectorul public, cu precădere în spitale și ambulatoriile de specialitate ale acestora.

Domeniul asistenței sociale este reprezentat pe de o parte, de sectorul public, prin DGASPC Bistrița-Năsăud, Direcțiile de Asistență Socială din cadrul Primăriilor municipiilor și orașelor și Serviciile Publice de Asistență Socială, constituite la nivelul comunelor, iar pe de altă parte, de sectorul privat, alcătuit din ONG-uri/asociații/fundații, la care se adaugă cultele și unii operatori economici, în condițiile prevăzute de lege. La nivelul lunii iulie 2025, în județul Bistrița-Năsăud, erau acreditați, în baza Legii 197/2012, 60 de furnizori de servicii sociale, din care 23 de furnizori publici și 37 de furnizori privați.

La nivelul județului Bistrița-Năsăud, conform Registrului Sportiv al Ministerului Tineretului și Sportului, în anul 2025, în județul Bistrița-Năsăud existau 161 de structuri sportive, dintre care 5 de drept public și 156 de drept privat (10 dintre acestea fiind asociații județene pe ramuri). Analiza structurilor sportive pe medii de rezidență indică o discrepanță mare între mediul urban și cel rural, acesta din urmă beneficiind de prezența a doar 21,1% din totalul structurilor sportive existente.

Infrastructura de agrement cuprinde infrastructura dedicată turismului pietonal sau de drumeție, cicloturismului, pentru practicarea sporturilor de iarnă și sporturi extreme sau pentru sporturile de agrement nautic. De asemenea, include centrele spa, wellness, centrele de natație, ștrandurile și piscinele publice, parcurile de aventură, centrele de echitație (ecvestre), pescuitul sportiv și de agrement și centrele de agrement.

Toate instituțiile și companiile de spectacole și concerte își au sediul în municipiul Bistrița, respectiv una din categoria celor de păpuși și marionete (inclusiv secțiile de teatru): Centrul Cultural Municipal „George Coșbuc”; una din categoria filarmonică și orchestre simfonice și 11 aparțin altor tipuri de unități culturale, la care se adaugă 2 cinematografe. La nivelul anului 2024, în județul Bistrița-Năsăud s-au înregistrat 165690 de vizitatori la muzee, dintre care cei mai numeroși în municipiul Bistrița, 36,8%. În contrast cu muzeele, cinematografele și alte instituții culturale, numărul de biblioteci a scăzut în ultimele decenii în județul Bistrița-Năsăud, existând însă și perioade cu fluctuații. În anul 2024, numărul acestora a ajuns la 157.

La nivelul județului Bistrița-Năsăud, au fost identificate 421 de lăcașuri de cult, aparținând majorității cultelor religioase existente în România. În profil teritorial, un număr ridicat de lăcașuri de cult se localizează în municipiul Bistrița, care deține aproximativ 9,5% din totalul lăcașurilor de cult din județ.

Studiul de fundamentare se încheie cu evidențierea disfuncționalităților și a priorităților de intervenție, a propunerilor de diminuare / eliminare a disfuncționalităților, analiza SWOT și formularea unor prognoze și scenarii de dezvoltare.

2. ANALIZA CRITICĂ A SITUAȚIEI EXISTENTE

2.1 Infrastructura educațională. Elemente de istoric a învățământului. Învățământul preșcolar, primar, gimnazial, liceal și universitar. Dotarea unităților de învățământ și indicatori de calitate relevanți. Unități de învățământ. Numărul de preșcolari, elevi și studenți. Personalul didactic

Nevoia de evoluție a societății, pe lângă dezvoltarea economică, socială, culturală, a impus încă din cele mai vechi timpuri și dorința de dezvoltare intelectuală, care s-a făcut remarcată atât în mediul urban, cât și în mediul rural.

În cadrul județului Bistrița-Năsăud, învățământul a luat naștere sub forma unor școli obștești. Locuitorii din multe sate făceau sacrificii materiale în vederea menținerii în comune a învățătorilor pentru a le veni în sprijin copiilor lor. Călugării, preoții, dascălii sau diecii cunoscuți sau anonimi, din casele și schiturile din Feldru, Rebrîșoara, Zagra, Monor inițiau copiii în tainele scrisului și cititului.

Printre primele școli din țară este menționată cea de la Bistrița, în limba germană, încă de la mijlocul secolului al XIV-lea. În jurul anului 1500 învățau la această școală și elevi din Sighișoara și Cluj. Cu un secol mai târziu, în jurul anului 1622, sunt amintite școlile confesionale evanghelice de la Braniștea, Uriu și Ciceu Cristești.

Înființarea Regimentului II grăniceresc în anul 1762 la Năsăud și promovarea de către curtea de la Viena a despotismului luminat au avut urmări favorabile pentru români, aducând după sine deschiderea primelor școli triviale în ținutul Năsăudului și constituind un important factor de afirmare a românilor din aceste părți.

În contextul istoric din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, școlile triviale din ținutul Năsăudului au contribuit la răspândirea învățământului și la dezvoltarea culturală a românilor într-o zonă ce cuprinde valea Zăgrii, a Sălăuței, a Someșului, a Bârgăului și a Șieului cu influențe și în arealele învecinate.

În secolul al XIX-lea, și mai ales în primele trei decenii ale lui, datorită unor factori interni ai vieții economice, sociale și militare, s-au înființat școli comunale, inclusiv în localitățile în care existau cele triviale. În această perioadă au luat ființă, prin contribuția populației, școli în localitățile: Leșu, Măgura Ilvei, Arșița, Sanț, Telciu, Feldru, Poiana Ilvei, Florești, Nimigea, Nușeni, Zagra, Salva, Mocod, Rebrîșoara, Rebra, Nepos, Rodna, Ilva Mare, Sieu, Gledin, Ardan, Monor.

La mijlocul secolului al XIX-lea funcționau un număr de 50 de școli populare naționale în toate comunele grănicerești la care se adaugă peste 70 de școli existente în localitățile nemilitarizate, deci în total în județ funcționau peste 120 de școli.

Nici educația fetelor nu a fost neglijată. În anul 1826 s-a înființat în Năsăud o școală de fete, la început cu o singură clasă, dar după 1870 cu 3 clase, ajungând în 1890 să aibă 6 clase, corespunzând cerințelor legii privitoare la instruirea și creșterea fetelor.

Înființarea în data de 4 octombrie 1863 a școlii gimnaziale din Năsăud, a patra de acest fel după cele de la Blaj (1754), Beiuș (1828) și Brașov (1850), care va purta numele marelui poet George Coșbuc începând cu anul 1921, a constituit un eveniment deosebit în istoria învățământului în Transilvania.

După încheierea pactului dualist din 1867 și inaugurarea unei noi politici economice de către monarhie, s-au produs și unele schimbări în organizarea învățământului. Astfel, în anul 1883 a luat naștere o școală civilă de stat pentru băieți și în 1897 una pentru fete.

În paralel cu înființarea școlilor primare, se înființează în orașul Bistrița și școli profesionale, în special pentru populația de etnie săsească. A mai funcționat și o școală profesională cu limba de predare maghiară.

După Marea Unire din 1 Decembrie 1918, învățământul de toate gradele s-a dezvoltat într-o importantă măsură, fără însă a putea satisface în întregime toate cerințele necesare. S-au aprobat legi și alte prevederi în scopul organizării unitare a învățământului, prin desființarea diferențelor dintre școlile urbane și rurale și prelungirea duratei învățământului primar (elementar) obligatoriu. Numărul școlilor, al cadrelor didactice și al elevilor a crescut simțitor, dar analfabetismul nu a putut fi complet eliminat.

În anul școlar 1918-1919 funcționau în județ circa 190 de școli primare, cu 340 de învățători și peste 16000 de elevi înscriși.

Un eveniment important în istoria învățământului din județ l-a constituit înființarea în anul 1923 a liceului din Bistrița.

În următorii ani numărul școlilor și a cadrelor didactice a înregistrat o creștere continuă. În anul 1930 existau în județ 223 de școli primare în care își desfășurau activitatea 460 de învățători și peste 29.000 de elevi.

În anul 1930, în învățământul preșcolar existau în județ doar 33 de grădinițe, dintre care 7 în mediul urban, cu numai 66 de educatoare și peste 1900 de preșcolari.

Învățământul secundar era format din 3 licee de băieți (la Bistrița și Năsăud), o școală normală la Năsăud, 3 gimnazii de fete (Năsăud și Bistrița), două gimnazii industriale de stat pentru băieți, o școală de agricultură și două școli de ucenicie.

După al doilea război mondial și instaurarea regimului comunist, învățământul a fost reorganizat. S-a trecut la învățământul obligatoriu de 7 clase, apoi de 8 clase, fiind înființate școli

generale (de 8 clase) în toate comunele. Numărul liceelor a crescut de asemenea, fiind înființate mai multe licee, îndeosebi în mediul urban, accentul fiind pus pe liceele industriale, școlile profesionale și învățământul tehnic.

Anul școlar 1968-1969 a marcat trecerea la generalizarea învățământului de 10 ani prin cuprinderea în clasa a I-a a copiilor de 6 ani. În județ au fost înființate un număr de 16 clase a I-a de 6 ani, în 15 unități școlare, cu un efectiv de 421 elevi.

Învățământul profesional și tehnic a fost organizat ținându-se seama de nevoile reale de muncitori calificați și cadre tehnice medii. Astfel, în județ funcționau un număr de 6 unități de învățământ tehnic sau profesional: Grupul școlar silvic sau Școala silvică din Năsăud, înființată în anul 1946, Școala specială nr. 10 din Bistrița, Școala sanitară Bistrița, Școala de mecanici agricoli din Beclean și Școala profesională de construcții din Bistrița, înființată în septembrie 1969.

Pentru desfășurarea în bune condiții a procesului instructiv-educativ în învățământul preșcolar, general, în licee, în învățământul tehnic și profesional, a sporit de la an la an numărul cadrelor didactice formate în universități, institute pedagogice sau școli pedagogice. În timp ce în anul școlar 1955-1956 au funcționat în învățământ peste 1270 de educatoare, învățători, profesori, ingineri și maiștri, în anul școlar 1970- 1971 funcționau 3102 cadre didactice, ceea ce reprezintă o creștere de două ori și jumătate.

După revenirea la un regim democratic, începând cu anii 1990 s-a revenit la o pondere mai ridicată a liceelor și claselor teoretice și a apărut învățământul superior. La nivelul județului Bistrița-Năsăud nu se găsesc universități independente, ci diferite extensii ale unor universități, printre care amintim: Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca și Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie “George Emil Palade” din Târgu Mureș.

Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca își are rădăcinile în secolul al XVI-lea. De-a lungul timpului a trecut prin numeroase schimbări și transformări, iar din septembrie 1959 funcționează sub numele actual de „Babeș-Bolyai”. A fost și este considerată cea mai bine clasată universitate românească în majoritatea rankingurilor. Dispune de mai multe extensii, inclusiv la nivelul județului Bistrița-Năsăud. Extensia din Bistrița a UBB a luat naștere în anul 1998 și a reușit să se impună încă de la începuturile sale ca cea mai prestigioasă unitate de învățământ superior din județul Bistrița-Năsăud. Din cele 23 de facultăți, la nivelul județului Bistrița-Năsăud sunt prezente 5. Dispune de cinci programe la nivel licență: Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării (Administrație Publică - Bistrița); Facultatea de Educație Fizică și Sport (Educație fizică și sportivă - Bistrița); Facultatea de Geografie (Geografia turismului –

Bistrița), Facultatea de Business (Administrarea afacerilor – Bistrița), Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației (Pedagogia Învățământului Școlar și Preșcolar- Năsăud) și unul la nivel de master: Turismul sportiv și agrementul din perspectiva ecoddezvoltării (interdisciplinar cu domeniul: Știința sportului și educației fizice).

Învățământul tehnic s-a afirmat încă de la începutul secolului XIX pe firmamentul valorilor culturale ale municipiului Cluj-Napoca. Realizarea statului național unitar român, la 1 decembrie 1918, a deschis perspective noi pentru învățământul de toate gradele. În anul 1947, în urma unui memoriu adresat Ministerului Educației Naționale privind înființarea unei Politehnici la Cluj cu trei facultăți: Construcții, Electromecanică și Silvicultură, prin prevederile Legii pentru reforma învățământului din august 1948, s-a creat Institutul de Mecanică din Cluj, având o facultate cu doua secții: Termotehnică și Mașini de Lucru. Creșterea nevoii de cadre tehnice a făcut ca, în anul 1953, Institutul de Mecanică să se transforme în Institutul Politehnic din Cluj. Începând din 1992, Institutul Politehnic și-a schimbat denumirea în Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, iar din cele trei facultăți existente la momentul respectiv, prin restructurare, s-au constituit în șapte facultăți: Automatică și Calculatoare, Electronică, Telecomunicații și Tehnologia Informației, Inginerie Electrică, Construcții, Construcții de Mașini, Mecanică, Știința și Ingineria Materialelor (devenită în anul 2011 Ingineria Materialelor și a Mediului), precum și Colegiul Universitar Tehnic, Economic și de Administrație. În anul 1998, structura Universității Tehnice din Cluj-Napoca s-a completat cu Facultatea de Arhitectură și Urbanism iar în anul 2007, cu Facultatea de Instalații. Din anul 2012, Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca are douăsprezece facultăți în urma fuziunii cu Universitatea de Nord din Baia Mare care a devenit Centrul Universitar Nord din Baia Mare având în componență Facultatea de Inginerie, Facultatea de Litere și Facultatea de Științe. La nivelul județului Bistrița-Năsăud, Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca dispune de două facultăți cu 5 programe la nivel licență: Facultatea de Inginerie Industrială, Robotică și Managementul Producției (specializările: Inginerie Economică Industrială; Sisteme de Producție Digitale; Robotică), Facultatea de Inginerie Electrică (specializările: Sisteme Electrice, Inginerie Medicală) și două programe de masterat din cadrul Facultății de Inginerie Industrială, Robotică și Managementul Producției (specializări: Ingineria și Managementul Calității; Robotică).

Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie „George Emil Palade” din Târgu Mureș este considerată a fi una dintre cele mai prestigioase universități, cu statut multicultural și multilingvistic, înființată în anul 1945. În septembrie 2018, *Universitatea de Medicină și Farmacie din Târgu Mureș*, așa cum era cunoscută până atunci a preluat prin

absorbție Universitatea Petru Maior din Târgu Mureș, devenind astfel o universitate multidisciplinară. Dispune de 7 facultăți cu specializări diverse: Facultatea de Medicină, Facultatea de Medicină Dentară, Facultatea de Medicină Engleză, Facultatea de Farmacie, Facultatea de Inginerie și Tehnologia Informației, Facultatea de Științe și Litere, Facultatea de Economie și Drept. În județul Bistrița-Năsăud, universitatea și-a început activitatea în anul 2022 cu doar o singură specializare (Asistență medicală generală), iar din anul 2023 s-au mai adăugat două (Asistență de farmacie și Tehnică dentară). Astfel, la nivelul anului universitar 2024-2025, aceasta a dispus de 3 specializări: Asistență de farmacie; Asistență medicală generală și Tehnică dentară.

La nivelul județului Bistrița-Năsăud funcționau 123 de instituții de învățământ în anul școlar 2024-2025. În învățământul primar (inclusiv în învățământul special) (fig.2.1) erau înscriși 15228 elevi în anul 2024-2025, reprezentând 31,01% din populația școlară a județului. Numărul ceva mai ridicat de elevi din învățământul primar comparativ cu cel gimnazial sau liceal se datorează și faptului că, odată cu introducerea clasei pregătitoare în ciclul primar, sunt acum 5 clase primare (comparativ cu 4 clase gimnaziale sau liceale). Dintre aceștia, 264 elevi erau înscriși în unități de învățământ special (0,54%).

Se observă că, în cazul elevilor din învățământul primar, cele mai mari valori sunt în municipiul Bistrița (4992) și orașul Sângeorz-Băi (735). Sunt urmate de orașele Beclean (733) și Năsăud (573), respectiv comunele Maieru (463), Prundu Bârgăului (389), Tiha Bârgăului (335), Dumitra și Feldru (319). Ierarhia este relativ asemănătoare cu cea a elevilor din învățământul gimnazial cu excepția că, în cazul învățământului gimnazial, orașul Beclean este pe poziția a doua, iar orașul Sângeorz-Băi pe poziția a treia.

Dintre celelalte comune, se evidențiază cele cu o natalitate mai ridicată în ultimii ani sau cele din zona periurbană, care au beneficiat de pe urma migrației dinspre mediul urban, localizate în apropiere de Bistrița: Dumitra, Livezile, Șieu-Măgheruș.

La capătul opus se situează comunele din sudul județului: Sânmihaiu de Câmpie (58 de elevi), Milaș (53 de elevi), Monor (39 de elevi), Silivașu de Câmpie (35 de elevi), Miceștii de Câmpie (27 de elevi), aceasta din urmă fiind de altfel și cea mai mică valoare din județ.

Elevii înscriși în învățământul gimnazial (inclusiv învățământul special) (fig. 2.2) totalizau 11553 de persoane în anul școlar 2024-2025, reprezentând 23,53% din totalul populației școlare la nivelul județului Bistrița-Năsăud. Dintre aceștia, 308 (0,63%) erau înscriși în unități de învățământ gimnazial special.

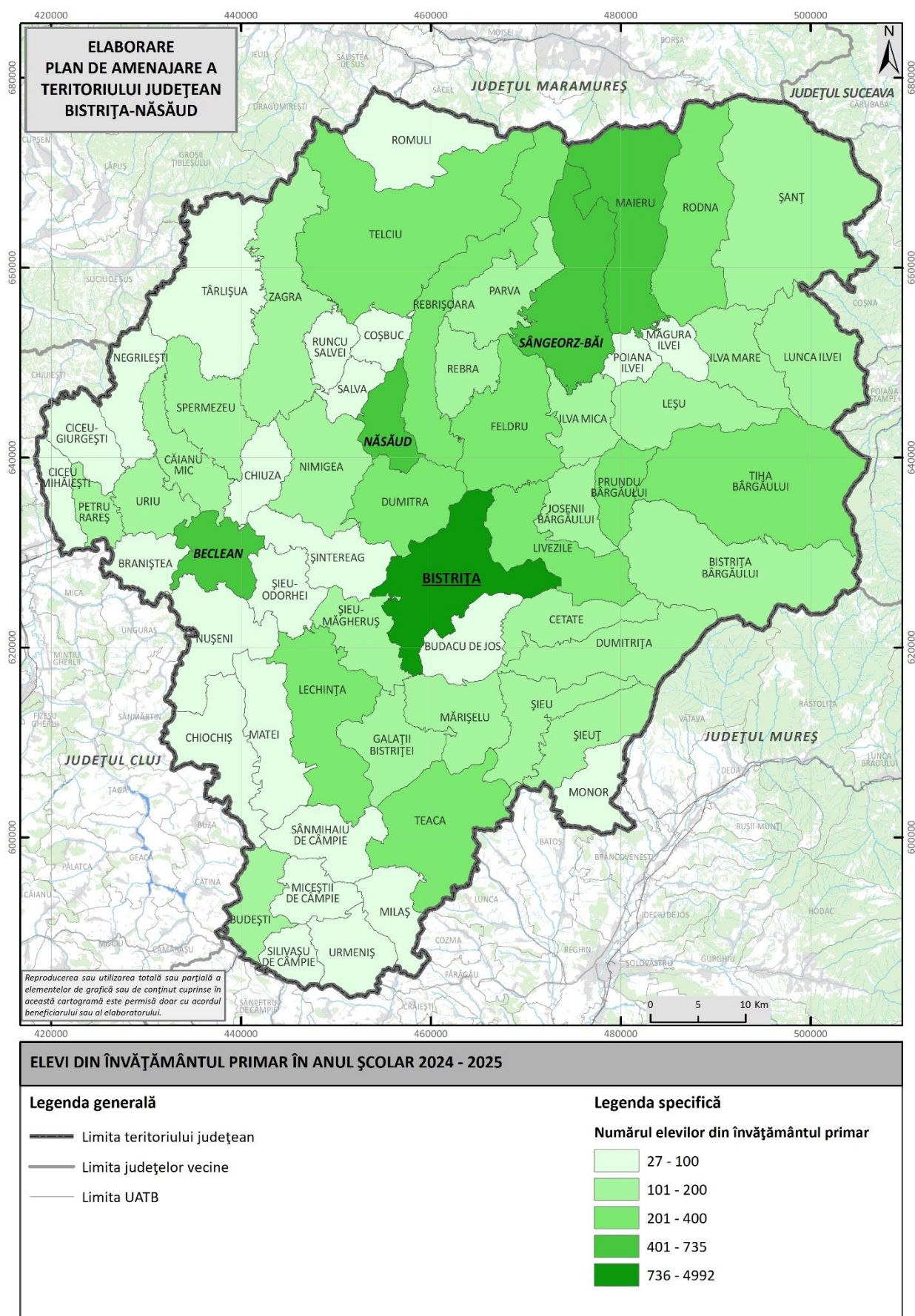

Fig. 2.1 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A ELEVILOR DIN UNITĂȚILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR (INCLUSIV ÎNVĂȚĂMÂNTUL SPECIAL) DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL ȘCOLAR 2024-2025
Sursa: IȘJ-BN (2025)

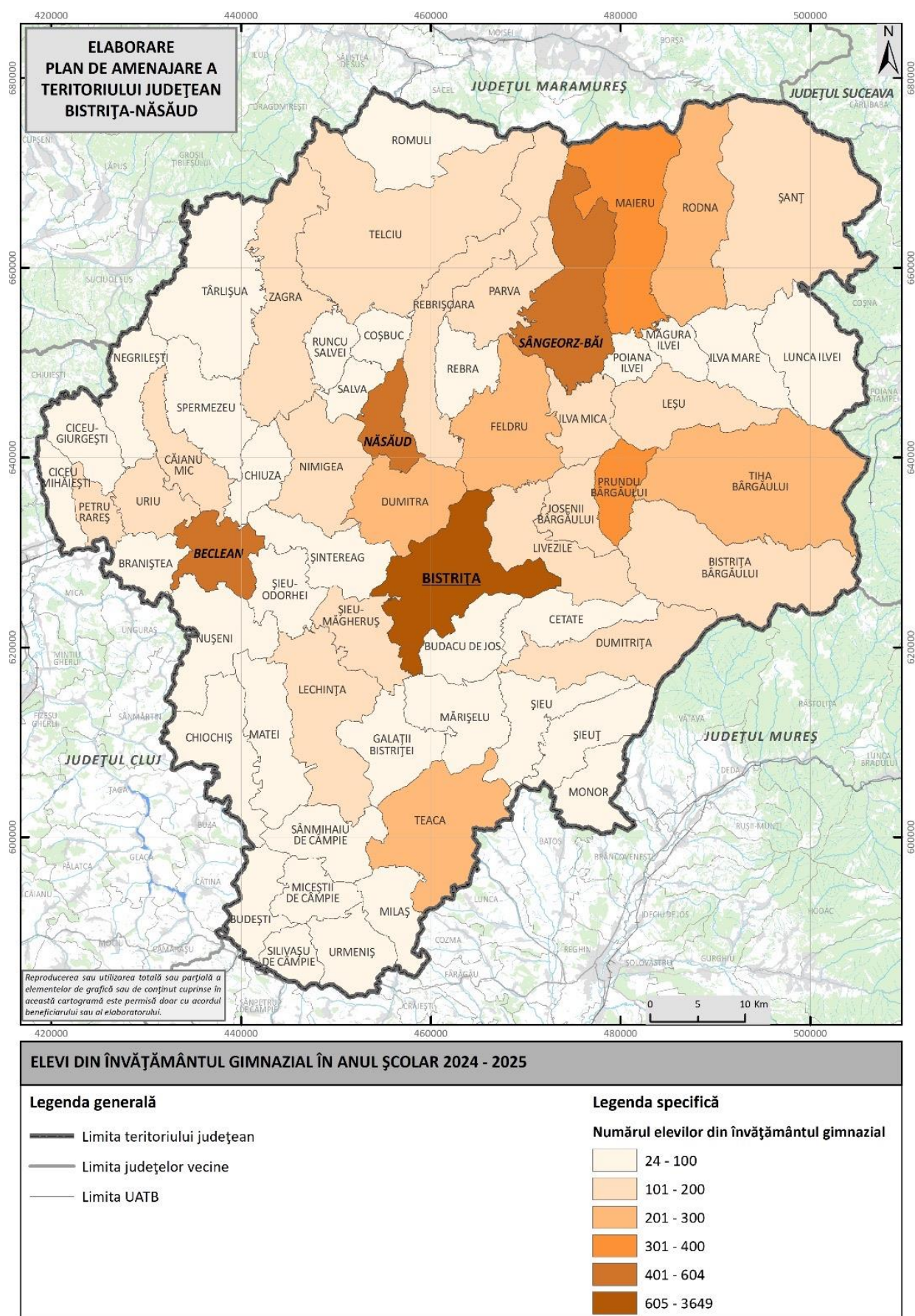

Fig. 2.2 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A ELEVILOR DIN UNITĂȚILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT GIMNAZIAL (INCLUSIV ÎNVĂȚĂMÂNTUL SPECIAL) DIN JUDEȚUL BISTRITA-NĂȘAUD ÎN ANUL ȘCOLAR 2024-2025
Sursa: ISJ-BN (2025)

Întrucât toate comunele dispun de cel puțin o școală gimnazială, elevii din învățământul gimnazial sunt repartizați mai uniform în cadrul unităților administrativ-teritoriale de bază din județul Bistrița-Năsăud, direct proporțional cu populația de vârstă școlară (specifică gimnaziului) din diversele localități din județ.

Totuși, și în cazul elevilor din gimnaziu, se constată, în mod firesc, o pondere mai ridicată în cadrul unităților de învățământ gimnaziale din municipiul Bistrița (3649), urmat de orașul Beclean (604).

Dintre celelalte orașe, se evidențiază numărul mai mare de elevi din Sângeorz-Băi (al treilea la nivel județean) și Năsăud, toate cu peste 450 de elevi la nivel gimnazial. Dintre comune, Maieru (367 de elevi) este pe primul loc în mediul rural și a cincea la nivel județean, ca efect al natalității ceva mai ridicată din ultima perioadă. Pe pozițiile următoare se situează comunele Prundu Bârgăului, Teaca, Rodna, Tiha Bârgăului, Dumitra, Feldru, Telciu, Lechința, Șanț.

Un număr foarte redus de elevi, sub 40, s-a înregistrat în unele localități din regiunea sudică: Sânmihaiu de Câmpie (39 de elevi), Silivașu de Câmpie (29 de elevi), Milaș (28 de elevi), Miceștii de Câmpie (25 de elevi) și din vest: Ciceu-Giurgești (29 de elevi), Ciceu-Mihăiești (24 de elevi), cea din urmă fiind și cea mai redusă de la nivelul județului.

O pondere ridicată o dețin și elevii înscriși în învățământul liceal și profesional (fig. 2.3), care în anul școlar 2024-2025 totalizau 10989 de persoane (22,38%). Majoritatea acestora (9247) erau înscriși la licee (18,83%) și doar 1742 de elevi urmează cursuri în unități de învățământ profesional (3,55%).

Majoritatea acestor elevi învățau în licee și școli profesionale din municipiul Bistrița având în vedere că aici sunt localizate cele mai numeroase și totodată cele mai prestigioase unități de învățământ liceal și profesional din județ, oferind o gamă largă de specializări teoretice și tehnologice.

Urmează orașul Năsăud, cu 1395 de elevi în unitățile de învățământ liceal și profesional. Și liceele și școlile profesionale din orașul Năsăud propun specializări numeroase și atractive. O valoare destul de ridicată se remarcă și în orașul Beclean (1162 elevi).

Valori reduse, de sub 200 de elevi, se înregistrează în unitățile de învățământ liceal și profesional din comunele Maieru, Rodna, Teaca, Căianu Mic, Telciu, Lechința, Salva, Târlîșua. Valoarea minimă, de 54 de elevi, s-a înregistrat în comuna Târlîșua, unde există doar o școală profesională.

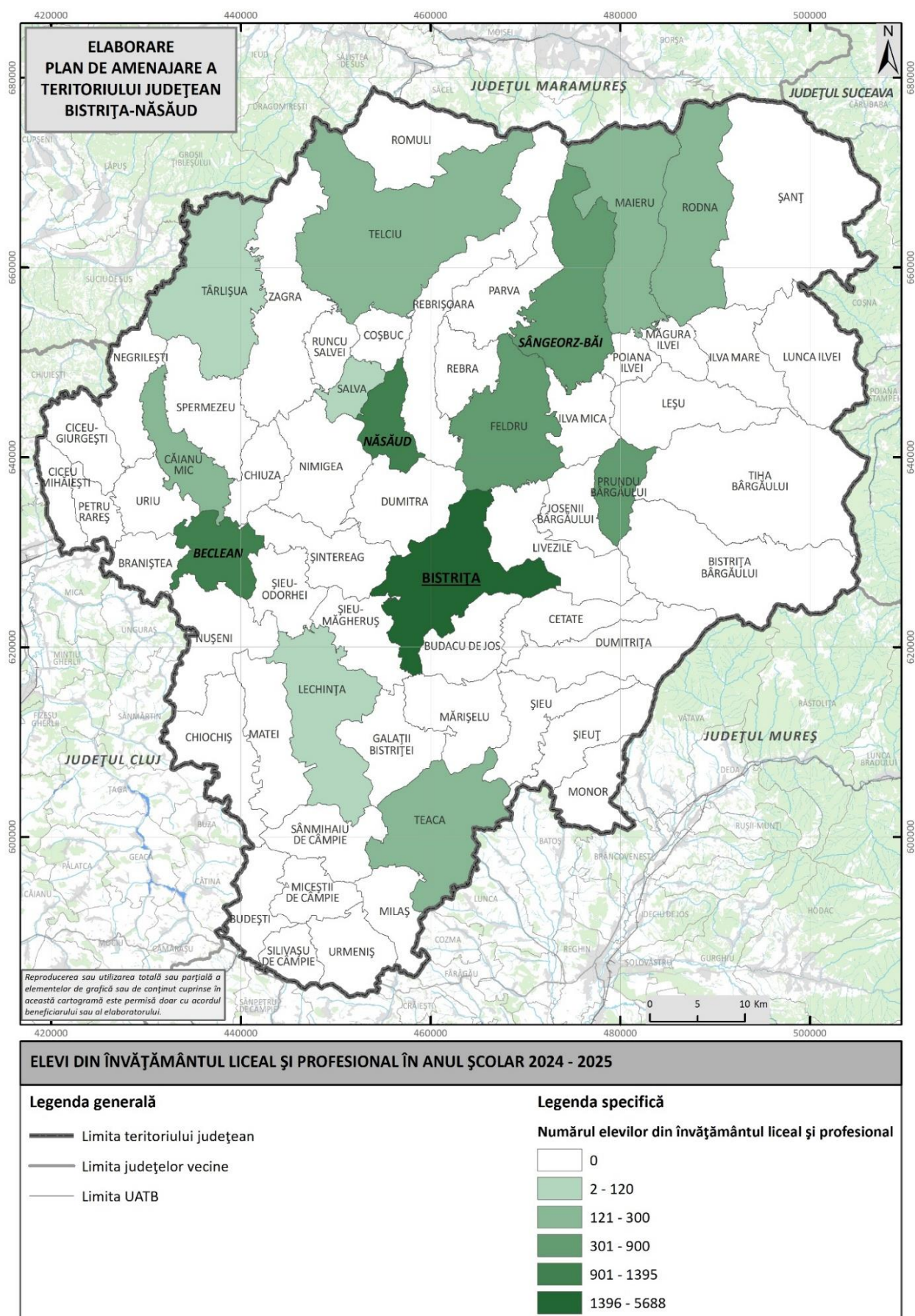

Fig. 2.3 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A ELEVILOR DIN UNITĂȚILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT LICEAL ȘI PROFESIONAL DIN JUDEȚUL BISTRITA-NĂSĂUD ÎN ANUL ȘCOLAR 2024-2025

Sursa: IȘJ-BN (2025)

În anul școlar 2024-2025, în învățământul postliceal erau înscriși 1047 de elevi, reprezentând doar 2,13% din populația școlară a județului Bistrița-Năsăud. Cea mai mare parte a acestora (625) au fost înscriși în municipiul Bistrița și comuna Rodna (129). La acestea se mai adaugă și orașele Năsăud (104), Beclean (102) și comuna Feldru (87).

Învățământul universitar se concentrează în mare măsură în spațiul urban, în municipiul Bistrița, municipiu ce dispune de facilități în acest sens.

Analizând evoluția numărului de studenți până în anul 2023, se constată că acesta s-a menținut relativ constant în ultimul deceniu, de la 1253 de studenți în anul 2014 la o valoare de 1286 de studenți în anul 2023. A crescut până în anul 2017, când s-a înregistrat maximum perioadei (1461 de studenți), pentru ca ulterior să înregistreze un ușor declin. Ca și posibile cauze ale acestui ușor declin s-ar putea avea în vedere scăderea continuă a populației din perspectiva natalității reduse și a emigrației tot mai mari; impedimentele de natură financiară; rata ridicată a abandonului școlar și nu în cele din urmă poziția geografică a județului. Luând în considerare situarea la o distanță apropiată de județul Cluj, majoritatea tinerilor aleg Cluj-Napoca pentru realizarea studiilor universitare tocmai datorită numeroaselor oportunități pe care le oferă din perspectivă educațională, fiind considerat unul dintre cele mai importante centre universitare din România. Analizând comparativ studiile universitare publice cu cele private, studiile universitare publice prezintă ponderi mai mari.

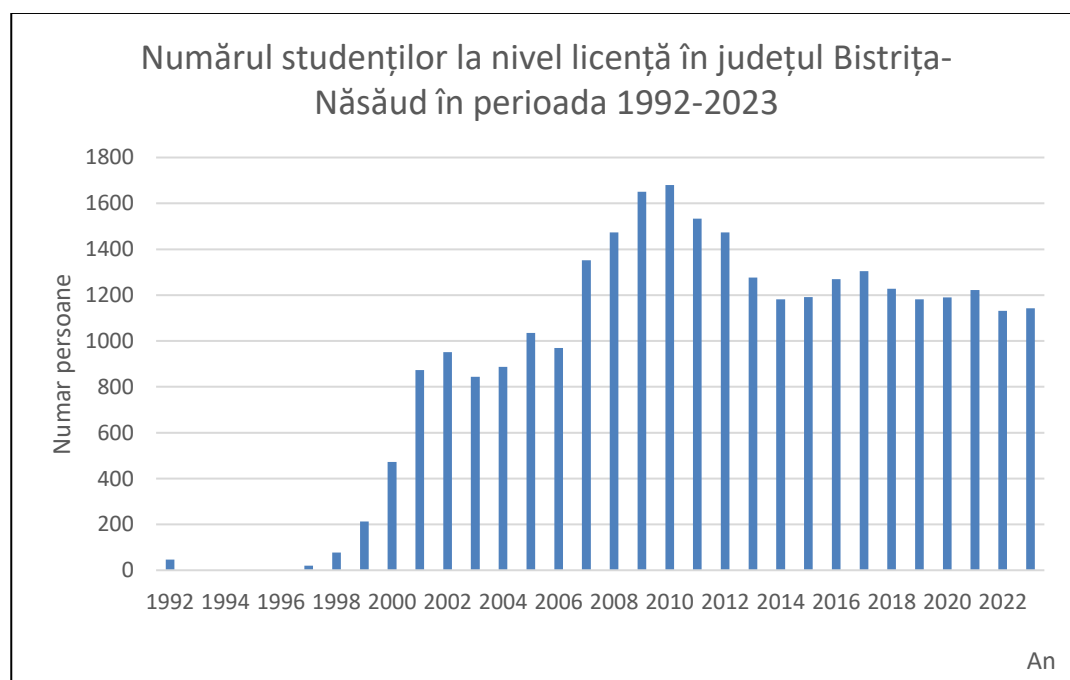

Fig. 2.4 NUMĂRUL STUDENȚILOR LA NIVEL LICENȚĂ ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN PERIOADA 1992-2023

Sursa: INS – TEMPO-ONLINE (2025)

La nivel licență (fig. 2.4), se observă faptul că începând cu anul 1999 numărul studenților a crescut ușor până în anul 2010, când s-a înregistrat și maximul perioadei (1680 de studenți). După această perioadă, tendința înregistrată a fost una descendentă, ajungându-se în anul 2023 la o valoare de 1142 de studenți.

Clădirile unităților de învățământ sunt relativ vechi, marea majoritate datând din secolul XX, dar există și clădiri mai vechi (chiar de importanță istorică). În special în mediul rural, dar și în mediul urban (cu precădere în cartierele de blocuri), o bună parte din clădirile unităților de învățământ au fost construite în perioada comunistă. Mai mult de jumătate au beneficiat de lucrări de reabilitare în ultimele decenii, circa 292 de clădiri (53,3%). 79 (14,4%) de clădiri nu necesită reabilitare, iar 7 (1,3%) sunt în curs de reabilitare. Există însă și clădiri care ar necesita intervenții de urgență, fiind într-o stare avansată de degradare. Astfel, conform datelor oferite de Inspectoratul Școlar Județean Bistrița-Năsăud cu privire la unitățile de învățământ din județul Bistrița-Năsăud, 3 clădiri din totalul de 548 (0,5%) sunt mai vechi de anul 1800, 35 de clădiri (6,4%) sunt din secolul al XIX-lea, 67 de clădiri (12,2%) sunt din prima jumătate a secolului XX, iar 277 clădiri (50,5%) au fost construite între 1951 și 1989, în vreme ce 166 de clădiri (30,2%) au fost construite după 1990.

Din perspectiva gradului de dotare (săli de clasă, laboratoare, ateliere școlare, terenuri de sport și numărul de calculatoare și echipamentul IT) datele au fost obținute atât de pe platforma TEMPO-ONLINE, cât și de la Inspectoratului Școlar Județean Bistrița-Năsăud.

În anul școlar 2024-2025 existau 2798 de săli de clasă (fig. 2.5). Rezultă astfel o medie de 22,7 săli de clasă / unitate de învățământ la nivelul județului Bistrița-Năsăud și o medie de 17,6 elevi/sală de clasă la nivelul județului Bistrița-Năsăud.

În anul 2024-2025, cele mai ridicate valori a numărului de săli de clasă se regăsesc la nivelul ariilor urbane (municipiul Bistrița, orașele Beclean, Năsăud, Sângeorz-Băi), precum și în comunele Maieru, Teaca, Prundu Bârgăului, Telciu, Lunca Ilvei, Tiha Bârgăului.

Media județeană (17,6 elevi / sală de clasă) este mai scăzută decât media de la nivelul municipiului Bistrița, de 21 elevi / sală de clasă. Valori mari a raportului populație școlară / sala de clasă se mențin și în alte areale precum: Feldru, Prundu Bârgăului, orașele Sângeorz-Băi, Beclean, Năsăud, Parva, Rodna. Medii scăzute, cu un raport de sub 10 se înregistrează în Mărișelu, Matei, Milaș, Urmeniș, Șintereag, Nușeni, Ilva Mare, Braniștea, Lunca Ilvei, Negriștești.

Unitățile de învățământ liceal și profesional dispun de 718 (25,7%) săli de clasă la nivel de județ, dedicate exclusiv elevilor din liceu și școli profesionale, rezultând o medie de 23,9 săli

de clasă / unitate de învățământ liceal și profesional. Această medie este mai scăzută decât media de la nivelul municipiului Bistrița (28,8 săli de clasă / unitate de învățământ liceal și profesional), ceea ce este firesc, având în vedere că majoritatea unităților de învățământ liceal și profesional din municipiul Bistrița au un număr relativ mare de elevi, și uneori dispun de mai multe clădiri în care se desfășoară procesul educațional. Numărul de săli de clasă / unitate de învățământ liceal este și mai ridicat în orașul Beclean (38,5 săli de clasă / unitate de învățământ), dar mai scăzut în orașele Sângeorz-Băi (20 de săli de clasă / unitate de învățământ) și Năsăud (18,7 săli de clasă / unitate de învățământ). Dintre comune, cu valori mari se remarcă liceele din Prundu Bârgăului și Telciu (ambele cu 45 săli de clasă / unitate de învățământ liceal și profesional) sau Teaca (22 săli de clasă / unitate de învățământ). În schimb, valorile minime s-au înregistrat în unitățile de învățământ liceal din comunele Feldru (13,5 săli de clasă / unitate de învățământ liceal), Maieru (13 săli de clasă / unitate de învățământ), Târlîșua și Rodna (12 săli de clasă / unitate de învățământ), Căianu Mic (7 săli de clasă / unitate de învățământ), Lechința (4 săli de clasă / unitate de învățământ), Salva (3 săli de clasă / unitate de învățământ profesional).

Numărul cel mai ridicat de săli de clasă se înregistrează în învățământul primar și gimnazial (inclusiv învățământul special), în total fiind 1381 de săli. Dintre acestea, 33 de săli de clasă erau dedicate exclusiv învățământului special de la ciclul primar și gimnazial. Repartiția în teritoriu a sălilor de clasă din învățământul primar și gimnazial este mult mai uniformă, având în vedere că toate comunele dispun de unități de învățământ primar și gimnazial. La nivelul județului, raportul este de 19,3 elevi / sală de clasă.

Valori ridicate a sălilor de clasă se mențin în cadrul spațiilor urbane (municipiul Bistrița, orașele Beclean și Năsăud). Dintre comune, se pot enumera Maieru, Teaca, Prundu Bârgăului, Telciu, Tiha Bârgăului cu peste 50 de săli. În schimb, la polul opus cu valori scăzute, sub 10 săli, se remarcă localitățile Monor, Sânmihaiu de Câmpie, Ciceu-Mihăiești, Silivașu de Câmpie, Ciceu-Giurgești, Miceștii de Câmpie. Dintre arealele urbane, orașul Sângeorz-Băi a înregistrat cea mai mică valoare, 108 săli de clasă.

Situația pare, la o primă vedere, mai simplă în cazul unităților de învățământ primar și gimnazial din mediul rural, unde numărul de săli de clasă se raportează, de obicei, la o singură unitate de învățământ. Totuși, și în unele comune, mai ales în cele care au mai multe sate aparținătoare, unitățile de învățământ includ mai multe clădiri școlare, răspândite pe tot teritoriul comunei, în satele aparținătoare.

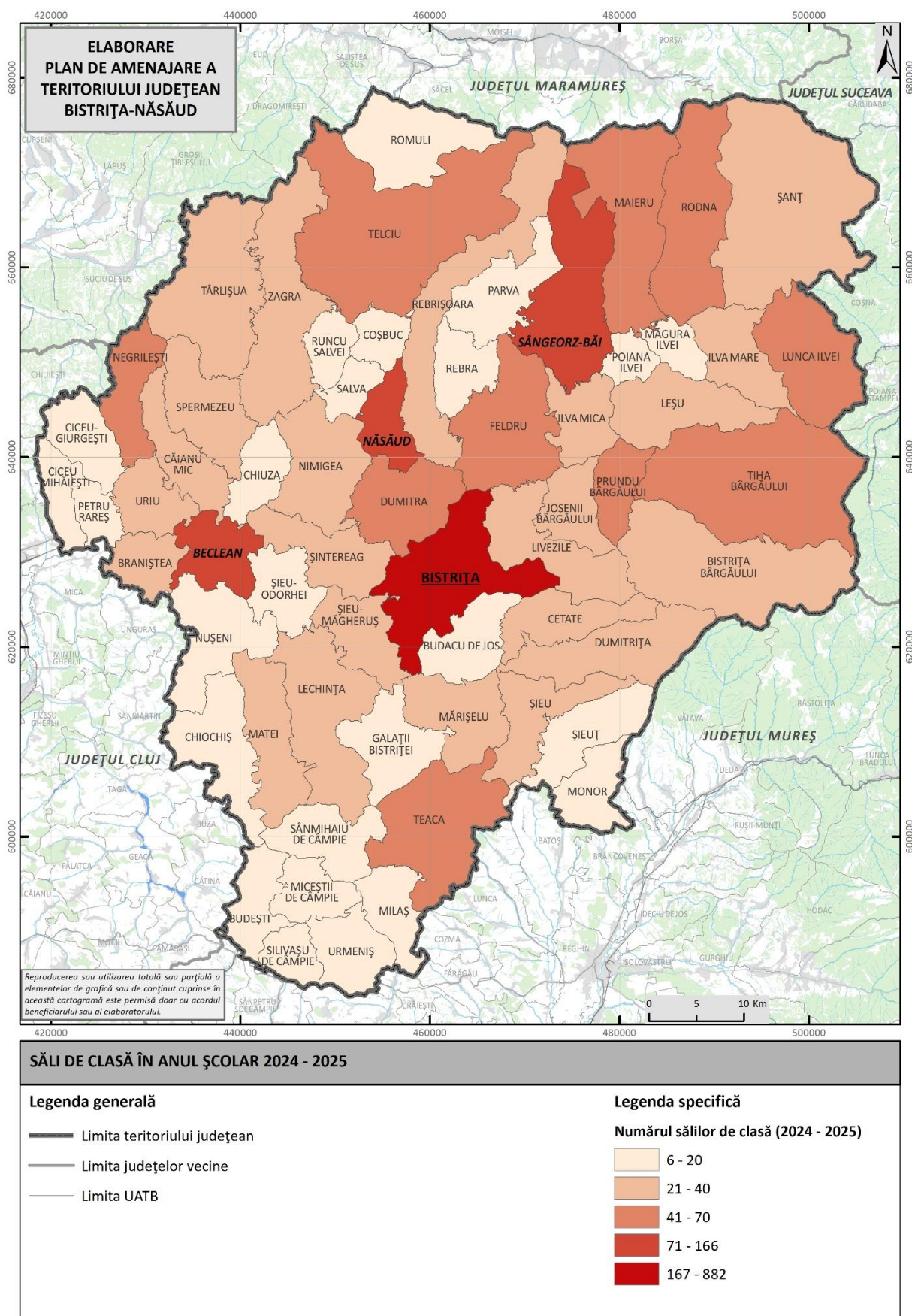

Fig. 2.5 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A SĂLILOR DE CLASĂ ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD ÎN ANUL ȘCOLAR 2024-2025

Sursa: IȘJ-BN (2025)

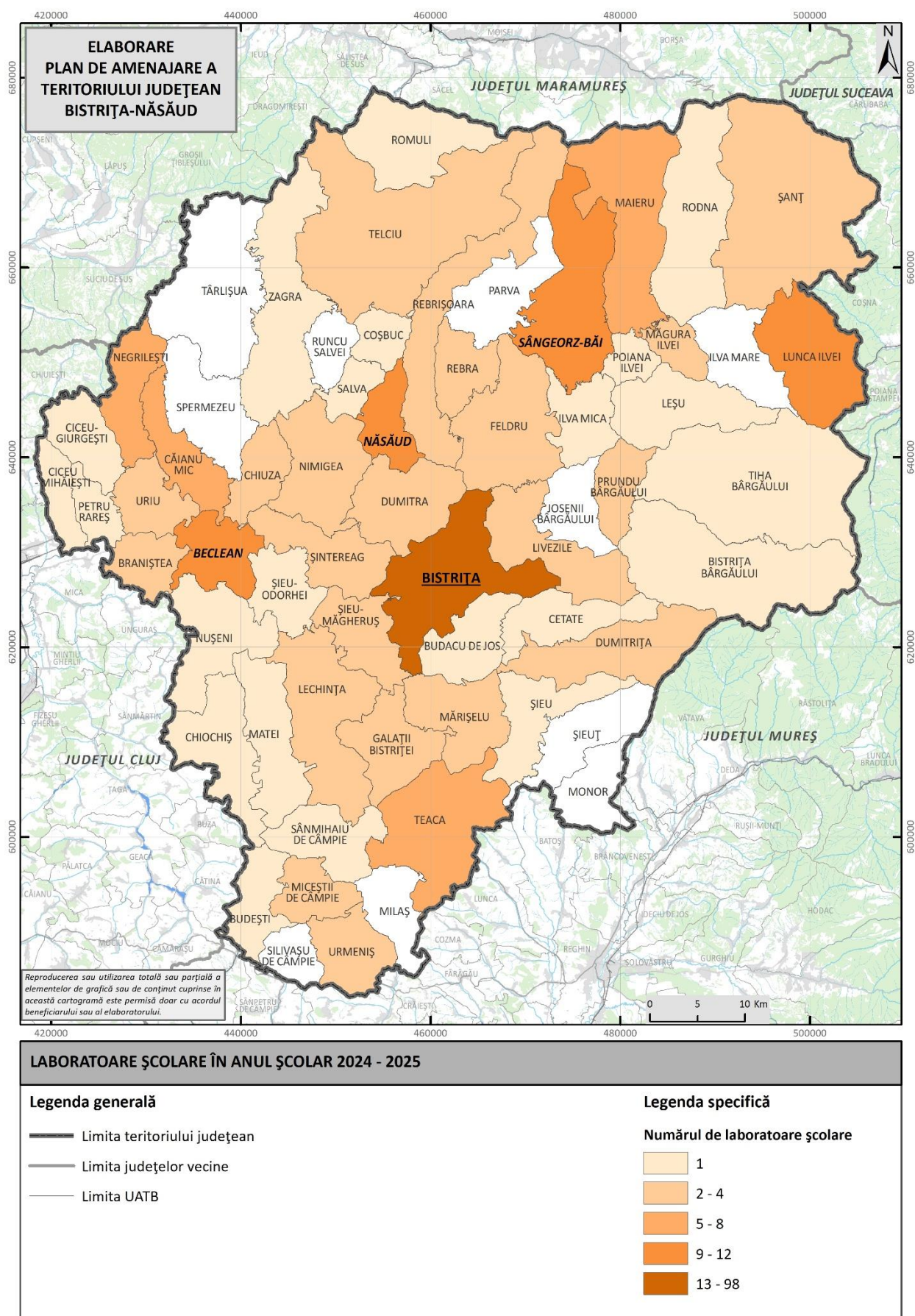

Fig. 2.6 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A LABORATOARELOR DIN UNITĂȚILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘAȘ ÎN ANUL ȘCOLAR 2024-2025

Sursa: ISJ-BN (2025)

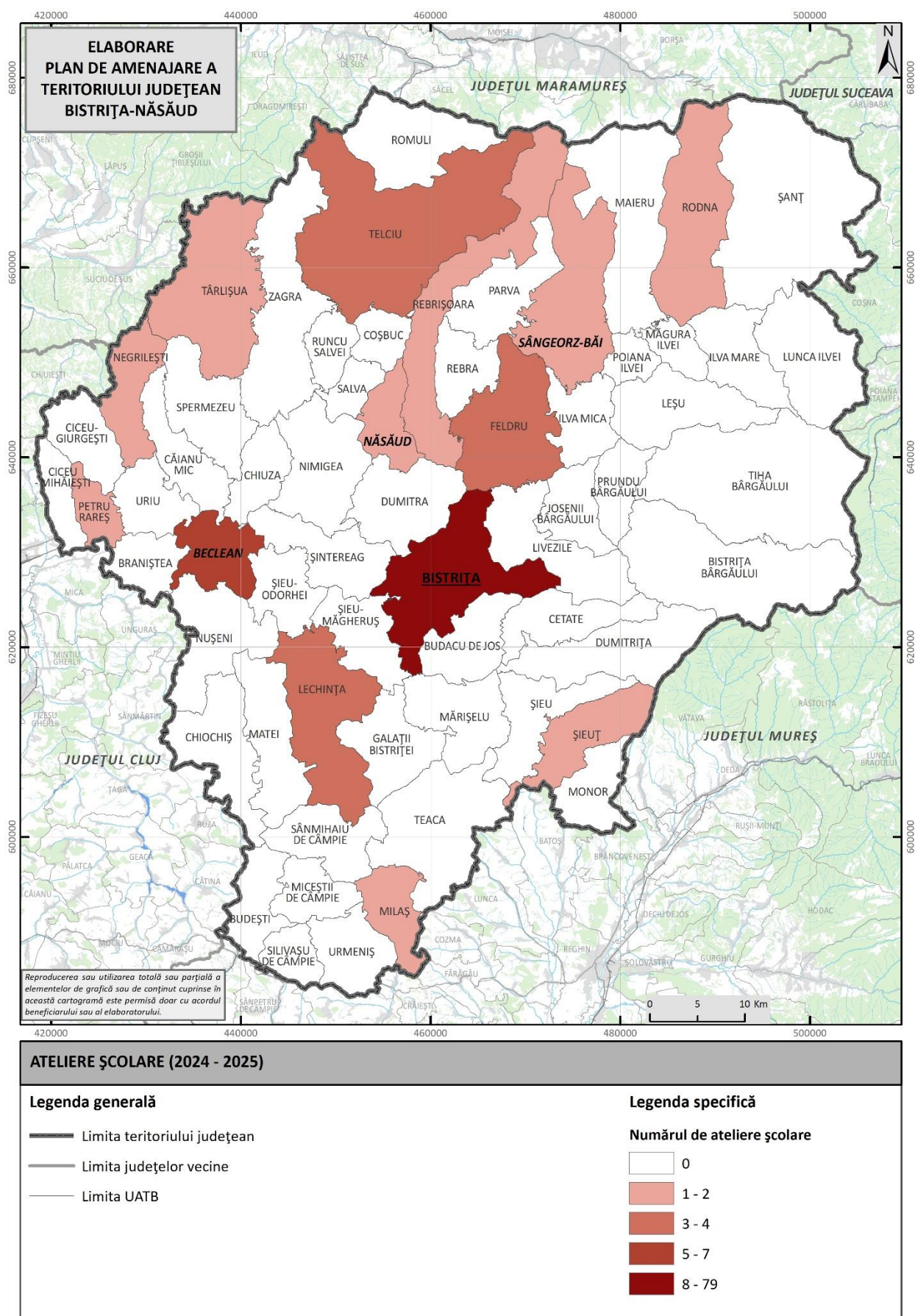

Fig. 2.7 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A ATELIERELOR ȘCOLARE DIN UNITĂȚILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD ÎN ANUL ȘCOLAR 2024-2025

Sursa: IȘJ-BN (2025)

În anul școlar 2024-2025, unitățile de învățământ din județul Bistrița-Năsăud erau dotate cu 240 de laboratoare (fig. 2.6). Așa cum este de așteptat, valori ridicate au fost prezente la nivelul orașelor ca urmare a numărului ceva mai mare de elevi. Valorile cele mai scăzute se înregistrează în comunele situate la periferia județului. La nivelul municipiului Bistrița se remarcă o valoare de 98 de laboratoare. Acesta este urmat de orașul Beclean, respectiv orașul Năsăud. În rest, valorile sunt foarte reduse (câte trei laboratoare în Braniștea, Nimigea, Rebrișoara; două în Feldru, Livezile, Șanț, Șintereag și unul singur în Coșbuc, Ilva Mică, Salva, Romuli, Rodna, Cetate, Chiochiș, Șieu-Odorhei, Tiha Bârgăului, Zagra) sau chiar zero, cum e cazul în comunele Ilva Mare, Josenii Bârgăului, Milaș, Monor, Parva, Runcu Salvei, Șieuț, Silivașu de Câmpie, Spermezeu, Târlîșua.

Situația este destul de îngrijorătoare și din perspectiva atelierelor școlare, la nivelul întregului județ remarcându-se în anul școlar 2024-2025 (fig. 2.7) un număr de 109 ateliere. Acestea sunt prezente mai ales în spațiile urbane: municipiul Bistrița (79 de ateliere școlare) și orașul Beclean (7 ateliere școlare). În rest valorile sunt foarte mici, inclusiv în ceea ce privește orașele Năsăud și Sângeorz-Băi, unde sunt sub 3 ateliere școlare. În cazul localităților Milaș, Petru Rareș, Rebrișoara, Șieuț, Rodna și Târlîșua există un singur atelier școlar. În comune precum Coșbuc, Dumitra, Ilva Mică, Livezile, Lunca Ilvei, Măgura Ilvei, Maieru, Prundu Bârgăului, Uriu, Urmeniș, Zagra, Șintereag, Spermezeu și multe altele, nu există niciun atelier școlar.

Existau 107 terenuri de sport (fig. 2.8) în anul 2023 în unitățile de învățământ din județul Bistrița-Năsăud. De la sine înțeles, valorile mai mari sunt în cadrul spațiilor urbane, cu precădere în municipiul Bistrița (23 de terenuri de sport) și orașul Beclean (8 terenuri de sport).

În celelalte cazuri, se înregistrează 4 și mai puțin de 4 terenuri de sport, marea majoritate a unităților de învățământ având doar unul (Mărișelu, Milaș, Rebra, Rebrișoara, Șanț, Șieu, Spermezeu, Târlîșua, Telciu, Zagra, Runcu Salvei). Există situații în care unele comune au în componența lor mai multe sate aparținătoare și deci mai multe clădiri arundate unității de învățământ din centrul de comună, și astfel au mai multe terenuri de sport: Bistrița Bârgăului, Teaca (4 terenuri de sport), Lechința, Maieru, Tiha Bârgăului, Uriu (3 terenuri de sport), Coșbuc, Dumitra, Feldru, Negriștești, Petru Rareș, Salva, Șintereag (2 terenuri de sport). În unități administrativ – teritoriale precum Braniștea, Ciceu-Giurgești, Ciceu-Mihăiești, Nușeni, Matei, Chiochiș, Budești, Livezile, Ilva Mare, Leșu, Urmeniș, Budacu de Jos, Miceștii de Câmpie nu există teren de sport în cadrul unității de învățământ.

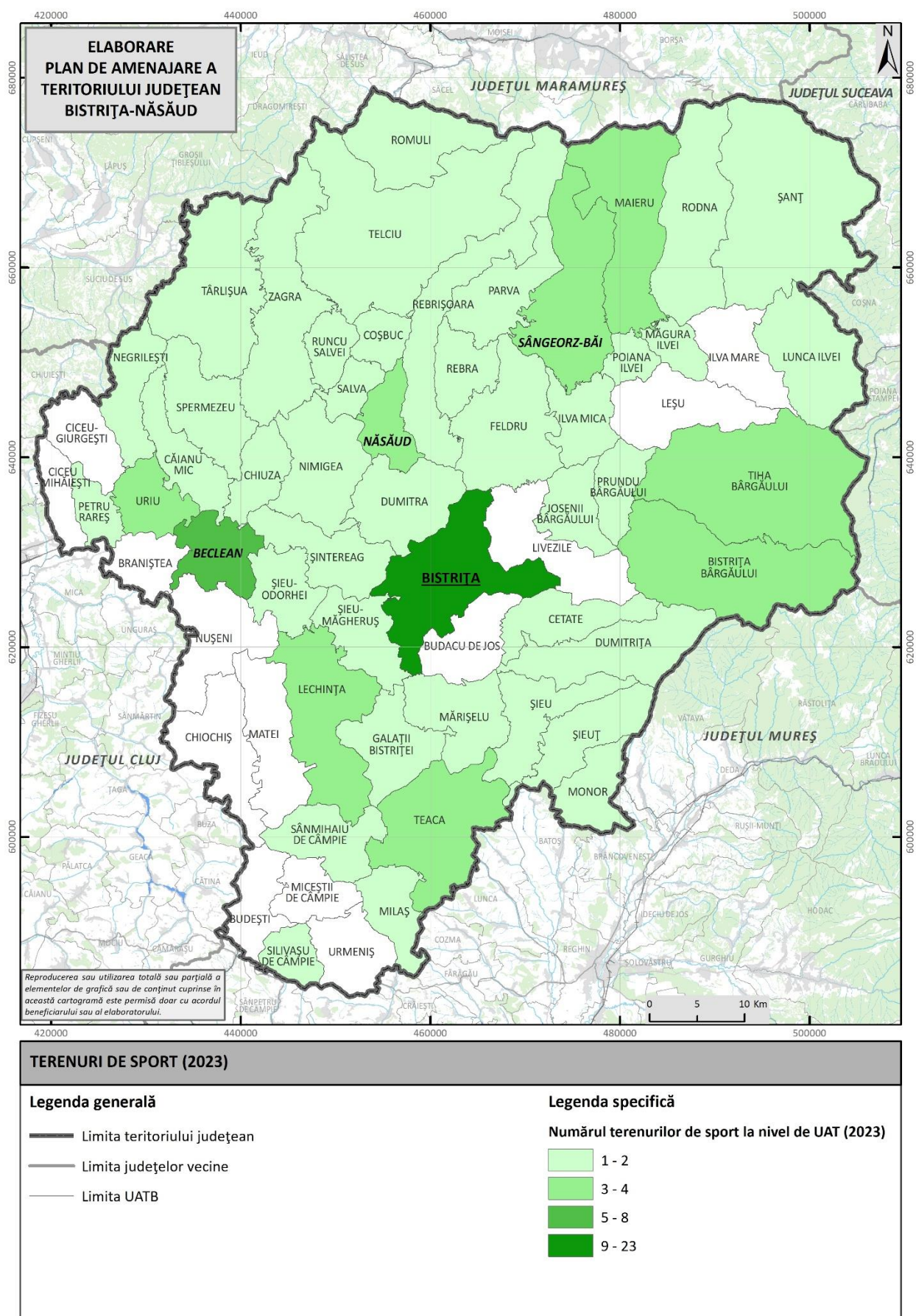

Fig. 2.8 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A TERENURILOR DE SPORT DIN UNITĂȚILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL 2023

Sursa: INS – TEMPO ONLINE (2025)

Tot în anul 2023, o situație îngrijorătoare se remarcă și la nivelul sălilor de gimnastică (fig. 2.9), numărul lor fiind de 92 la nivelul întregului județ. Municipiul Bistrița prezintă cea mai ridicată valoare (29 de săli de gimnastică), fiind urmat de orașele Beclean și Năsăud (câte 5 săli de gimnastică). În cazul orașului Sângeorz-Băi, numărul de săli de gimnastică este 2, cea mai scăzută valoare de la nivel urban. La nivel de comună, câte 2 săli de gimnastică s-au înregistrat în Galații Bistriței, Miceștii de Câmpie, Uriu, Teaca, Târlisua, Șieuț, Salva și Negrilești. Marea majoritate prezintă doar o sală de gimnastică, în unitatea de învățământ de bază din centrul de comună (Parva, Nimigea, Monor, Milaș, Ilva Mare, Poiana Ilvei, Petru Rareș, Urmeniș, Zagra, Șieu, Șintereag, Chiochiș). Există numeroase comune unde nu există nicio sală de gimnastică (Budești, Livezile, Cetate, Dumitrița, Chiuza, Căianu Mic, Leșu, Lunca Ilvei, Rodna, Șanț, Nușeni, Șieu-Odorhei, Șieu-Măgheruș).

Dacă clădirile unităților de învățământ, cu săli de clase, laboratoare, ateliere școlare, terenuri de sport și săli de gimnastică, sunt aproape de fiecare dată "moștenite" din perioade mai vechi, cu relativ puține oportunități de îmbunătățire și reabilitare, rețelele de calculatoare și de echipamente IT sunt relativ recente, fiind introduse în ultimii ani, ca urmare a diverselor programe naționale, regionale, județene și locale de finanțare.

Conform datelor statistice de pe platforma TEMPO-ONLINE, în anul 2023 existau 9997 de calculatoare și echipamente IT în administrarea unităților de învățământ din județul Bistrița-Năsăud (fig. 2.10). În comparație cu celelalte dotări, calculatoarele și echipamentele IT sunt prezente în toate unitățile administrativ – teritoriale.

Cele mai ridicate valori sunt, evident, în cadrul arealelor urbane: municipiul Bistrița (4753 de calculatoare), orașul Năsăud (390 de calculatoare), orașul Beclean (366 de calculatoare), orașul Sângeorz-Băi (310 calculatoare), dar și în comune precum Telciu (830 de calculatoare), Maieru (379 de calculatoare), Salva (224 de calculatoare). Valori sub 20 se remarcă în localitățile Milaș, Șieu-Odorhei, Budacu de Jos, Ciceu-Mihăiești, Budești, Chiuza, ultimele două având valoarea cea mai mică (13 calculatoare).

O importanță deosebită pentru procesul educațional o are personalul didactic, atât din punct de vedere cantitativ, cât și din perspectiva calificării și calității actului de predare. În anul școlar 2024-2025 (fig. 2.11), conform datelor primite de la Inspectoratul Școlar Județean Bistrița-Năsăud, în județul Bistrița-Năsăud activau 3523 de cadre didactice. Ca în toate celelalte cazuri, cele mai multe cadre didactice activează în cadrul orașelor și municipiului: municipiul Bistrița (1387 de cadre didactice), orașele Beclean (220 de cadre didactice), Năsăud (168 de cadre didactice) și Sângeorz-Băi (133 de cadre didactice).

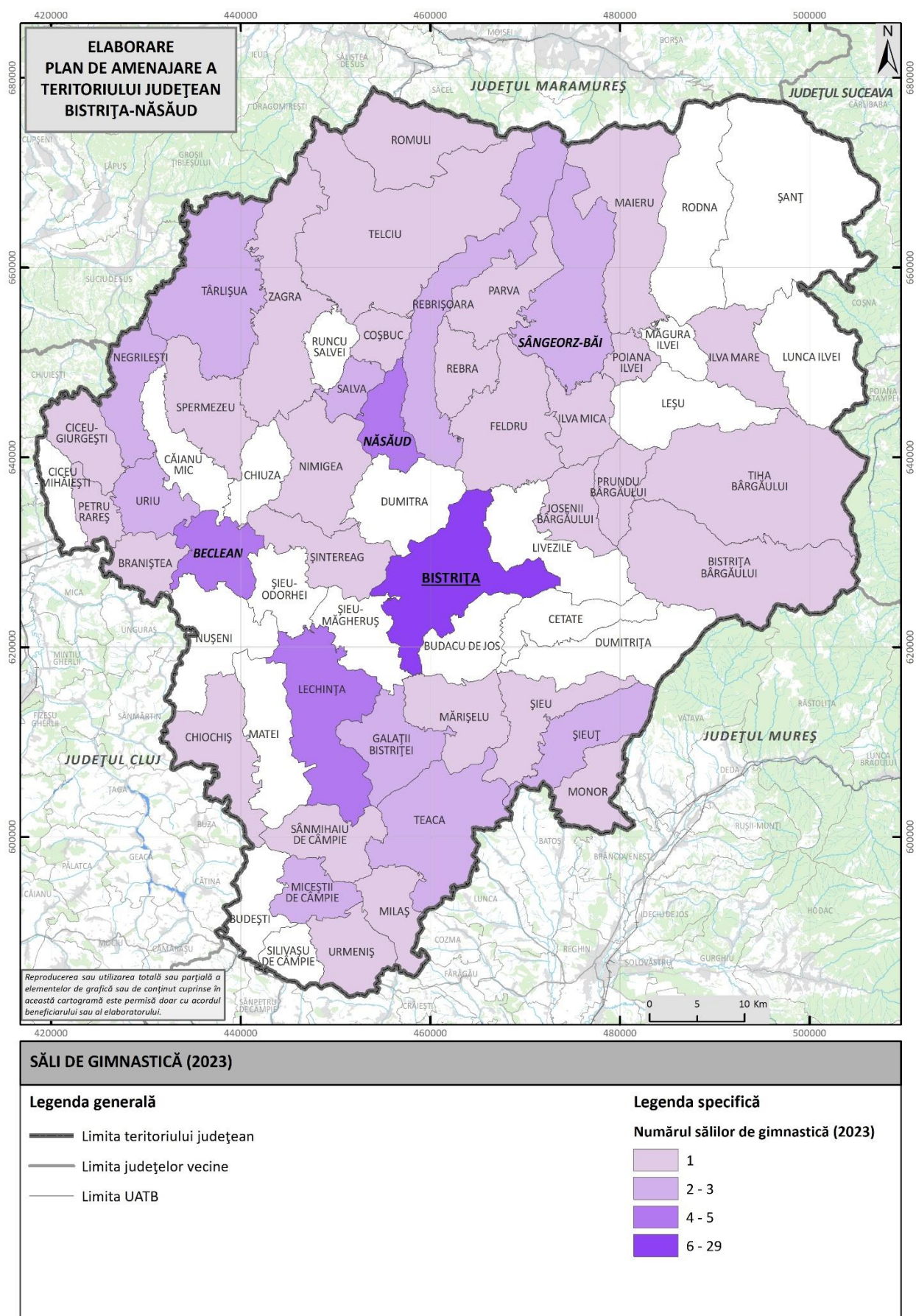

Fig. 2.9 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A SĂLILOR DE GIMNASTICĂ DIN UNITĂȚILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘAUD ÎN ANUL 2023

Sursa: INS – TEMPO-ONLINE (2025)

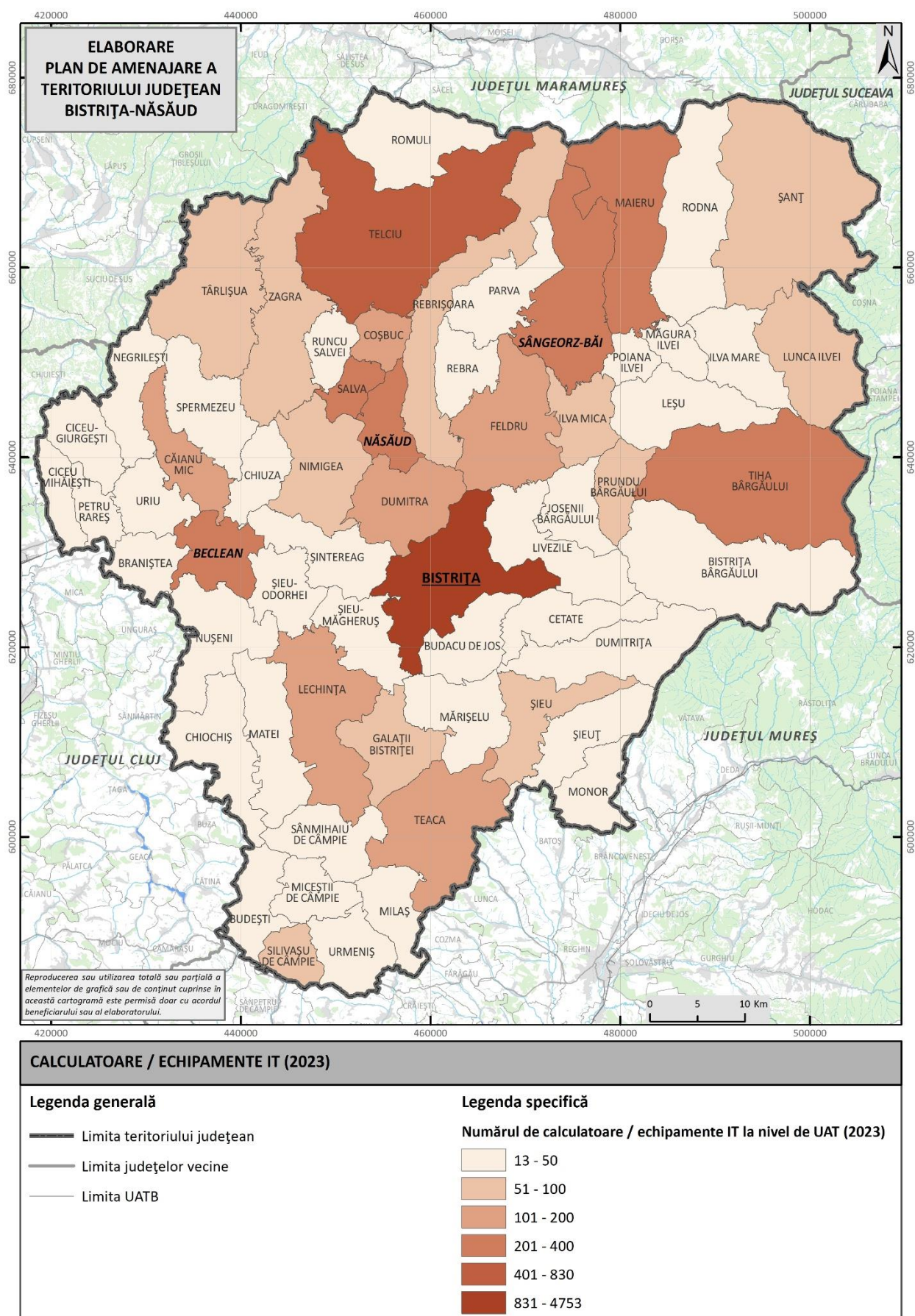

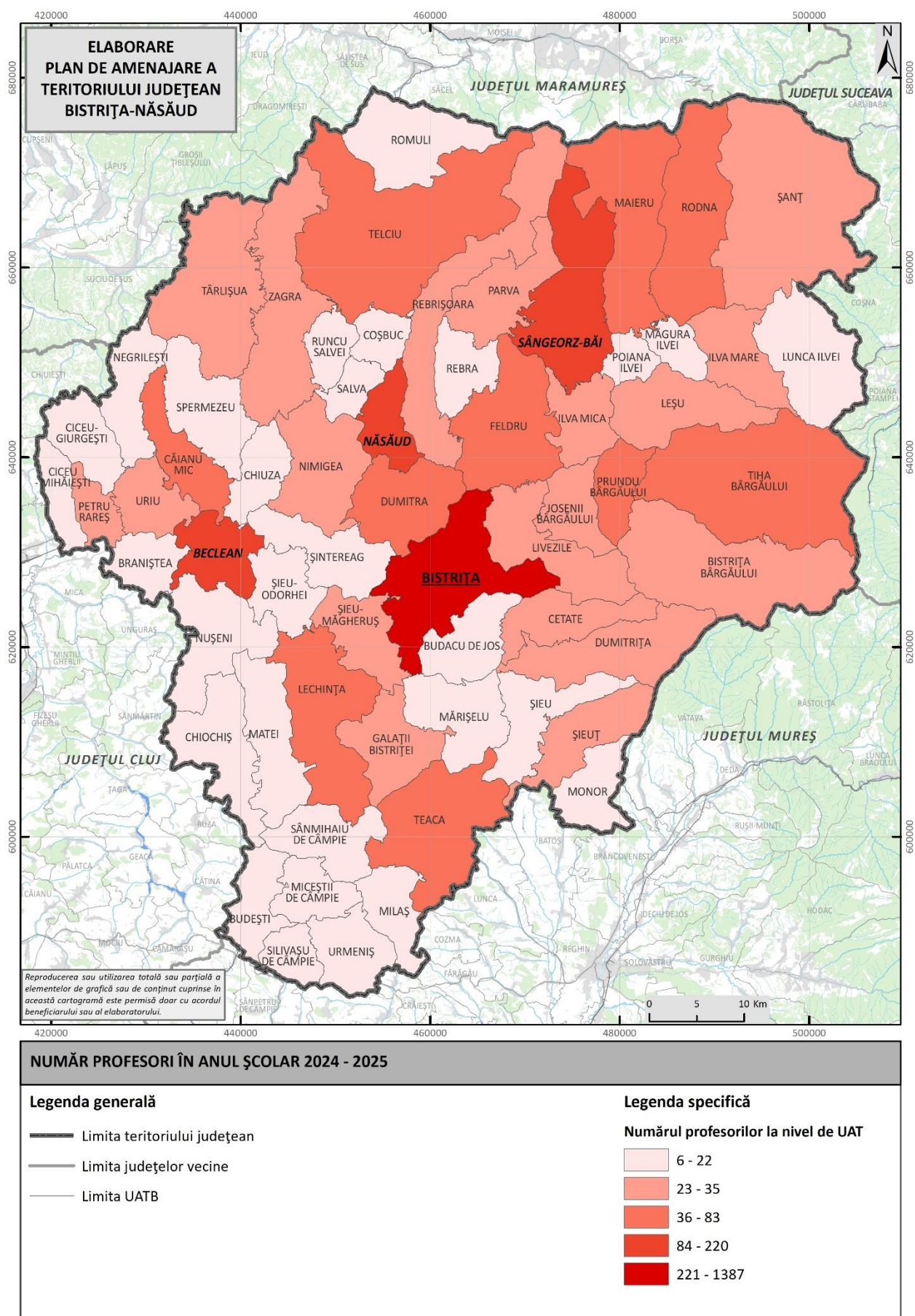
Fig. 2.10 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A CALCULATOARELOR ȘI ECHIPAMENTELOR IT DIN UNITĂȚILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL 2023
Sursa: INS – TEMPO-ONLINE (2025)

De asemenea, un număr mai ridicat de cadre didactice se înregistrează în unitățile de învățământ din comune precum Maieru (83 de cadre didactice), Rodna (80 de cadre didactice), Feldru (66 de cadre didactice), Teaca (64 de cadre didactice), Tiha Bârgăului (59 cadre didactice), Lechința, Telciu, Dumitra, Livezile, o parte din ele fiind situate în apropierea spațiilor urbane (ariile periurbane). La capătul opus, valori scăzute ale cadrelor didactice, sub 13, se remarcă în comunele Ciceu-Giurgești, Negrilești, Silivașu de Câmpie (12 cadre didactice), Coșbuc, Monor, Poiana Ilvei, Urmeniș (11 cadre didactice), Milaș (9 cadre didactice) și Ciceu-Mihăiești (6 cadre didactice), unde, ca urmare a numărului redus de elevi, se poate face și predare simultană.

În anul 2024-2025, raportul populație școlară / cadru didactic la nivelul județului Bistrița-Năsăud a fost de 13,9 elevi / cadru didactic. Ponderi ridicate s-au înregistrat (fig. 2.12) în comune precum Prundu Bârgăului (27,9 elevi / cadru didactic), Feldru (26,4 elevi / cadru didactic), orașul Sângeorz-Băi (18 elevi / cadru didactic), Rebra (17,9 elevi / cadru didactic), orașul Năsăud (17,7 elevi / cadru didactic), Romuli (16,8 elevi / cadru didactic), Maieru (16 elevi / cadru didactic), Lunca Ilvei (15,6 elevi / cadru didactic), Nimigea (15,5 elevi / cadru didactic). În privința municipiului Bistrița, acest raport a fost puțin sub media județeană, 13,4 elevi / cadru didactic.

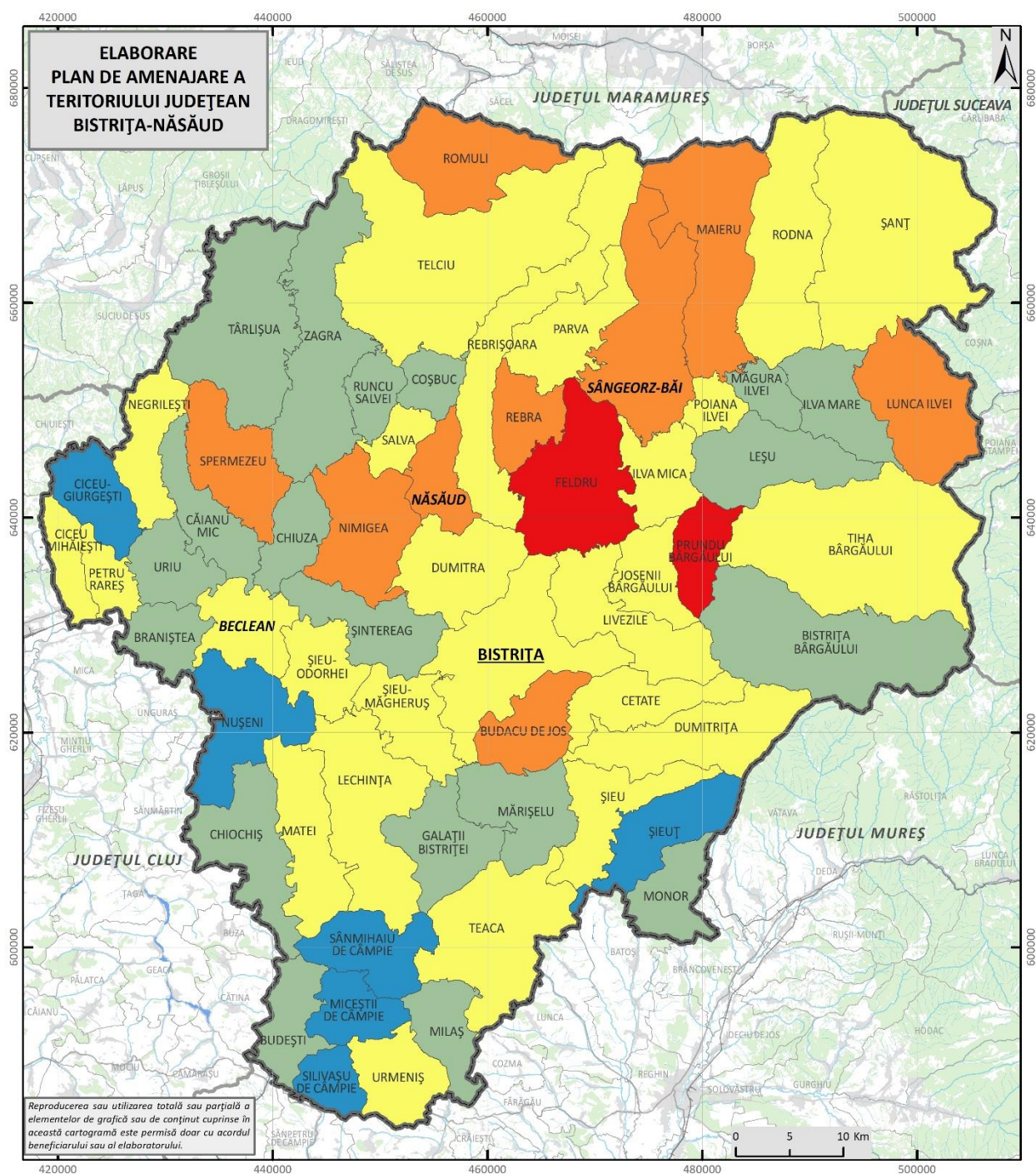
La polul opus, se înregistrează valori reduse în comune unde populația școlară este scăzută, în special în sudul județului: Sânmihaiu de Câmpie (7,5 populație școlară (elevi) / cadru didactic), Silivașu de Câmpie (6,9 populație școlară (elevi) / cadru didactic), Miceștii de Câmpie (4,2 populație școlară (elevi) / cadru didactic), cea din urmă fiind și minimul de la nivel județean. Se mai pot adăuga comune precum Chiuza (9,7 elevi / cadru didactic), Ilva Mare (9,6 elevi / cadru didactic), Galații Bistriței (9,5 elevi / cadru didactic), Nușeni (8,5 elevi / cadru didactic), Șieuț (8,1 elevi / cadru didactic), Ciceu-Giurgești (7,2 elevi / cadru didactic), comune unde populația școlară din învățământul primar și în special cel gimnazial înregistrează cifre reduse.

În ceea ce privește raportul dintre populația școlară / sala de clasă, la nivelul anului 2024-2025, în județul Bistrița-Năsăud a fost de 17,6 populație școlară / sala de clasă (fig. 2.13). Arealele cu cele mai mari valori au fost Feldru (36,3 populație școlară / sala de clasă), Prundu Bârgăului (22,5 populație școlară / sala de clasă), Parva (21,6 populație școlară / sala de clasă). La nivelul centrelor urbane, cea mai mare valoare a înregistrat-o orașul Sângeorz-Băi (22,1 populație școlară / sala de clasă), urmat de orașul Năsăud (21,6 populație școlară / sala de clasă) și municipiul Bistrița (21 populație școlară / sala de clasă).

**Fig. 2.11 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A NUMĂRULUI DE CADRE DIDACTICE ÎN UNITĂȚILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT
DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD ÎN ANUL ȘCOLAR 2024-2025**

Sursa: IȘJ-BN (2025)

RAPORTUL POPULAȚIA ȘCOLARĂ / CADRU DIDACTIC ÎN ANUL ȘCOLAR 2024 - 2025

Legenda generală

- Limita teritoriului județean
- Limita județelor vecine
- Limita UATB

Legenda specifică

Raportul populația școlară / cadru didactic

- 4,2 - 8,5
- 8,6 - 12,3
- 12,3 - 14,7
- 14,8 - 18
- 18,1 - 27,9

Fig. 2.12 RAPORTUL POPULAȚIE ȘCOLARĂ / CADRU DIDACTIC ÎN UNITĂȚILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD ÎN ANUL ȘCOLAR 2024-2025

Sursa: IȘJ-BN (2025)

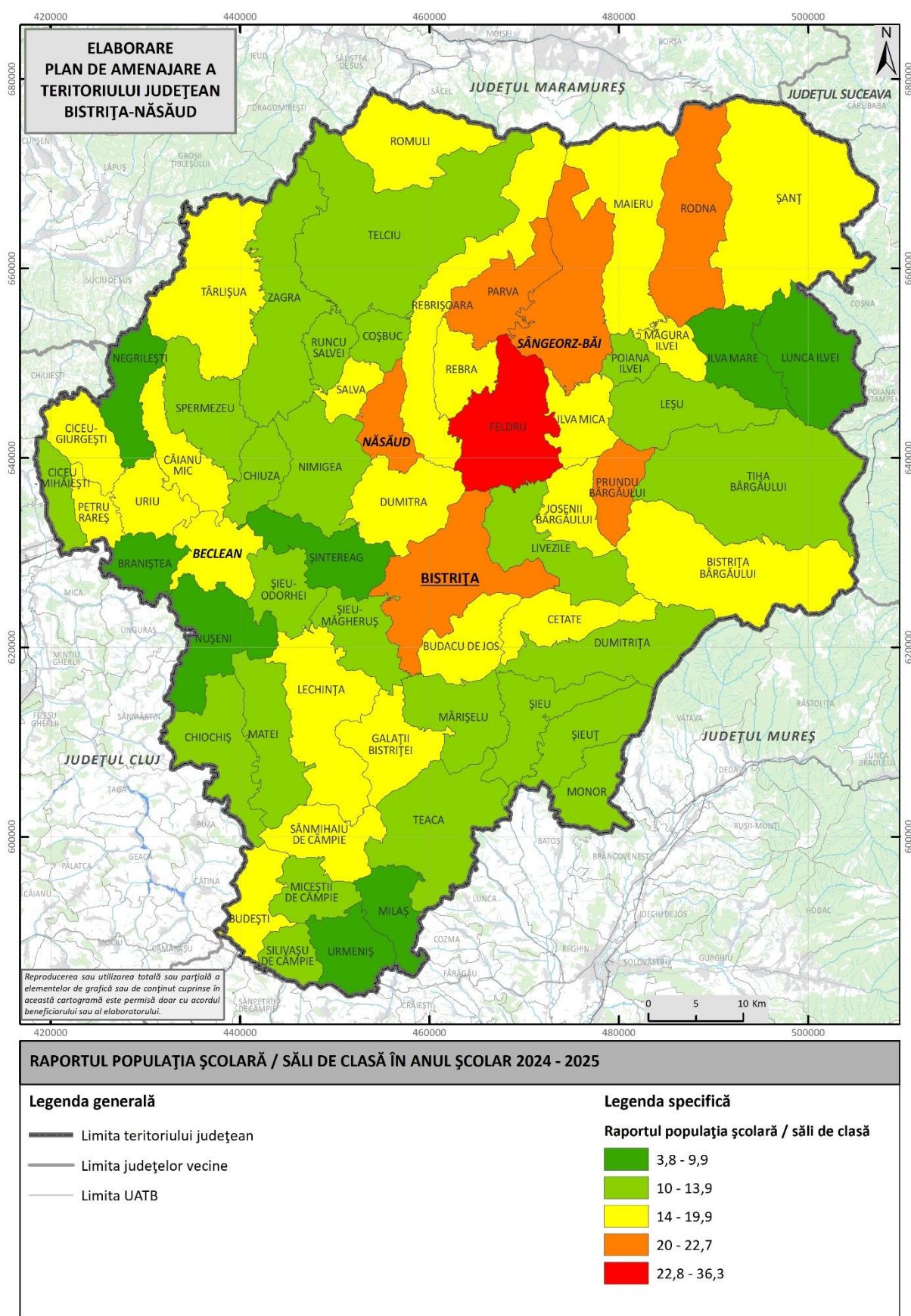

Fig. 2.13 RAPORTUL POPULAȚIE ȘCOLARĂ / SALĂ DE CLASĂ ÎN UNITĂȚILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD ÎN ANUL ȘCOLAR 2024-2025

Sursa: IȘJ-BN (2025)

Pe de altă parte, cele mai mici valori se înregistrează în comunele Mărișelu și Matei (9,9 populație școlară / sala de clasă), Milaș (9,5 populație școlară / sala de clasă), Urmeniș (9,4 populație școlară / sala de clasă), Șintereag (9,2 populație școlară / sala de clasă), Nușeni (8,9 populație școlară / sala de clasă), Ilva Mare (8,8 populație școlară / sala de clasă), Braniștea (7,4 populație școlară / sala de clasă), Lunca Ilvei (7 populație școlară / sala de clasă) și Negriștești (3,8 populație școlară / sala de clasă). Dintre centrele urbane, cea mai redusă valoare se înregistrează în orașul Beclean (18,4 populație școlară / sala de clasă).

La nivelul județului Bistrița-Năsăud, unitățile de învățământ par a avea la prima vedere o extindere uniformă, realitatea este însă alta. Majoritatea comunelor au o singură unitate de învățământ, cu sediul principal în centrul de comună, însă, de cele mai multe ori, satele componente ale comunelor dețin și ele școli sau grădinițe, care aparțin juridic de unitatea de învățământ din centrul de comună. Având în vedere numărul redus de copii, unele dintre acestea au rămas doar cu nivelul primar și / sau preșcolar, elevii din ciclul gimnazial desfășurându-și activitatea școlară în unitatea principală, de obicei în centrul de comună.

În anul școlar 2024-2025 (fig. 2.14), se poate observa faptul că la nivel de județ sunt 123 de unități de învățământ. Evident că cele mai numeroase sunt în municipiul Bistrița (41 unități de învățământ), iar în restul orașelor și localităților numărul lor este sub 10. Orașul Năsăud deține 7 unități de învățământ, orașul Beclean doar 6, iar orașul Sângeorz-Băi 4 unități de învățământ. Localitatea Feldru deține cel mai mare număr de unități de învățământ de la nivel rural, mai exact 3, iar comunele Braniștea, Lunca Ilvei, Maieru, Matei și Tiha Bârgăului câte 2 unități de învățământ. În rest, există doar câte o singură unitate de învățământ, în centrul de comună: Cetate, Chiochiș, Chiuza, Ilva Mare, Ilva Mică, Livezile, Leșu, Nimigea, Nușeni, Parva, Petru Rareș, Poiana Ilvei, Prundu Bârgăului, Dumitra, Dumitrița, etc.

La nivelul anului 2024-2025, numărul total de elevi din județ era de 49105. Mai puțin de jumătate dintre aceștia studiau în municipiul Bistrița (18564 de elevi), urmat de orașul Beclean (3050 de elevi), orașul Năsăud (2975 de elevi) și orașul Sângeorz-Băi (2391 de elevi). În cazul majorității unităților administrativ-teritoriale de bază, valorile variază între 100 și 1000 de elevi, aceștia studiind de obicei într-o singură unitate de învățământ.

Comunele cu sub 100 de elevi (fig. 2.15) într-o unitate de învățământ sunt Ciceu-Gurgești (86 de elevi), Silivașu de Câmpie (83 de elevi), Ciceu-Mihăiești (82 de elevi) și Miceștii de Câmpie (63 de elevi).

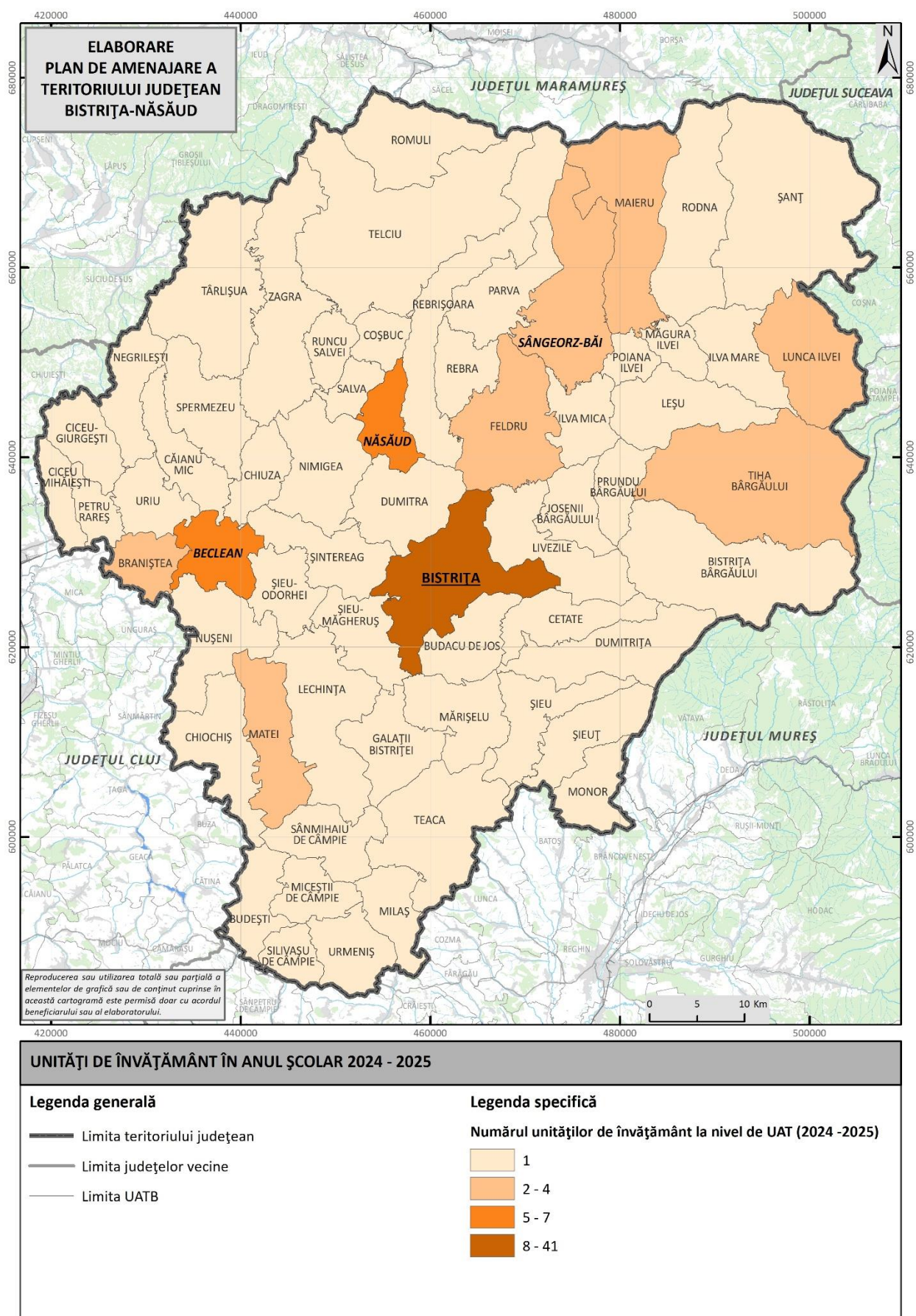

Fig. 2.14 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A UNITĂȚILOR DE ÎNVĂȚĂMÂNT ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL ȘCOLAR 2024-2025

Sursa: IȘJ-BN (2025)

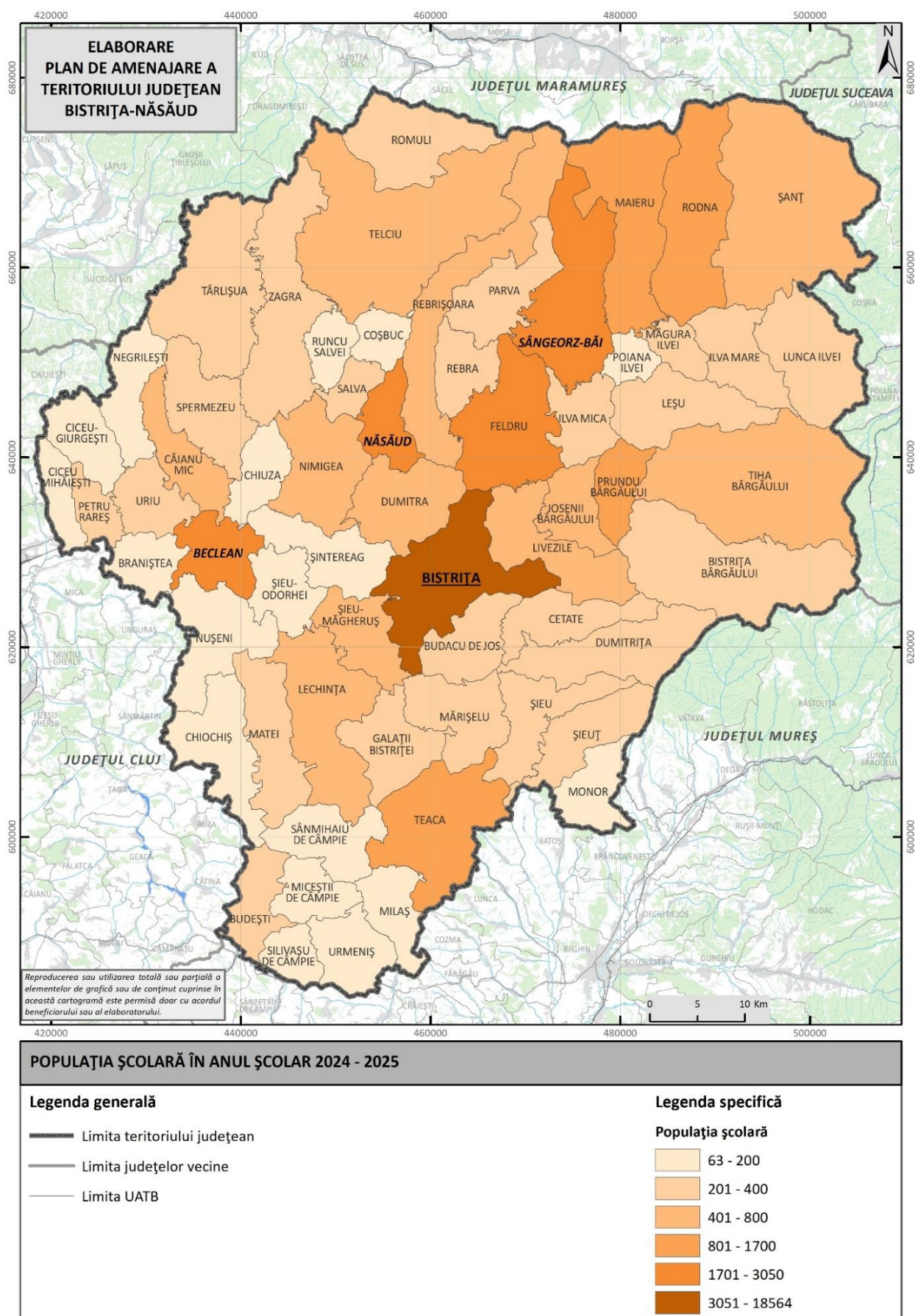

Fig. 2.15 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A POPULAȚIEI ȘCOLARE TOTALE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD ÎN ANUL ȘCOLAR 2024-2025
Sursa: IȘJ-BN (2025)

2.2 Infrastructura de sănătate. Elemente de istoric. Ocrotirea sănătății. Indicatori relevanți. Rețeaua de unități sanitare din mediul urban și rural. Instituții pentru asistență și protecția copiilor. Instituții pentru asistență și protecția bătrânilor.

Până la începutul secolului al XX-lea spitalul era considerat doar un înlocuitor de domiciliu pentru bolnavi, unde desigur erau sprijiniți, dar îngrijirile pe care le primeau nu se deosebeau prea mult din punct de vedere al calității și tehnicii de cele pe care le-ar fi putut primi la domiciliu.

„Xenodochiul” medieval situat pe locul actualei case parohiale romano-catolice din Bistrița a fost înființat de călugării hospitalieri, fiind atestat documentar în anul 1295. Acest așezământ medico-social nu era identic cu ceea ce înțelegem astăzi sub denumirea de spital, ci avea mai mult un caracter de azil, găzduind împreună infirmii și săracii. Cei care apelau la serviciile Xenodochiului, trebuiau să obțină aprobarea „priorului” mănăstirii, iar mai târziu judeului orașului, care erau obligați să verifice gradul de sărăcie a solicitantului.

În anul 1758 vechiul spital medieval, căzând pradă unui puternic incendiu, a fost mutat în localul vechiului Convent Dominican, fiind transformat ulterior în „azil de bătrâni”, formă sub care funcționează și astăzi.

În data de 17 decembrie 1889, Adunarea generală a reprezentanței municipale Bistrița a discutat și votat Statutul de organizare al Spitalului public din Comitatul Bistrița-Năsăud. Spitalul era dotat cu instrumente necesare operațiilor, instrumente de secționat și unelte împotriva incendiilor. Personalul de îngrijire era format din șase persoane : trei bărbați și trei femei, care pe lângă salariu primeau locuință și masă în incinta spitalului.

Între anii 1899-1901, la marginea orașului Bistrița, oficialitățile austriece au construit un spital militar cu o capacitate de 60 de paturi, destinat îngrijirii militarilor din garnizoană, precum și celor din trupele staționate în zonă.

În urma decretului Prezidiului Marii Adunări Naționale și a Hotărârii Consiliului de Miniștri, în anul 1952 a fost înființat Spitalul Unificat Bistrița cu un număr de 312 paturi, având următoarele secții și servicii: în fostul Spital Comitatens funcționau: Secția Interne (70 de paturi din care 25 pentru boli infecto-contagioase); Secția Chirurgie (60 de paturi); Secția ORL (10 paturi); Secția Oftalmologie (10 paturi); în fostul Sanatoriu Katona a fost organizată Secția de Pediatrie (52 de paturi) și Policlinica de copii; în fosta locație a Clinicii Ionasch, Knoll, Spoiala a fost amenajată Secția Obstetrică–Ginecologie (18-40 de paturi); Dispensar anti-venerian (35 de paturi); în clădirea fostului sanatoriu Keintzel a fost amplasat Dispensarul TBC (20 de paturi pentru femei și copii și 20 de paturi pentru bărbați).

Ulterior, aceste secții și servicii au fost de mai multe ori modificate atât ca structură cât și ca locație, cu scopul de a îmbunătăți asistența medicală. Astfel, în anul 1954 au fost alocate Spitalului Unificat clădirile fostului sediu REGNA, aici concentrându-se principala activitate medicală spitalicească pentru anii următori.

Sub forma organizatorică de Spital Județean, Spitalul Județean Bistrița datează din anul 1973. Prin decretul nr. 296/1973 Direcția Sanitară Județeană Bistrița-Năsăud a fost organizată pe structura Spitalului Județean Bistrița, constituind o singură unitate cu personalitate juridică, fiind inclus în categoria spitalelor de categoria II, având 1439 de paturi, respectiv următoarele secții cu paturi: medicină internă (139), chirurgie (91), obstetrică-ginecologie (129), nou-născuți (69), anestezie-reevizuire (20), medicină internă-cronici (50 din care 20 oncologie), psihiatrie (105), infecțioase (116), ftiziologie (135), dermato-venerice (60), oftalmologie (50), O.R.L. (50); compartimente: neurologie (43), cardiologie (40), ortopedie (41), ftiziopediatrie (40), paturi însoțitori (13); policlinica județeană cu 29 cabinete de specialitate; policlinica stomatologică, policlinica balneară Sângeorz-Băi, laboratoare (analize medicale, radiologie, explorări funcționale, anatomie-patologica), dispensare medicale comunale (22 cu case de naștere, puncte sanitare, staționar pentru copii, cabinete stomatologice); dispensare medicale de întreprindere (6); centrul județean sanitaro-epidemic, stația de salvare județeană, laborator județean de medicină-legală, laborator de educație sanitară, laborator de analiza stării de sănătate și evaluare sanitară. Începând cu data de 1 octombrie 2007, Spitalul Județean Bistrița a primit statut de „Spital Județean de Urgență Bistrița”.

Structura organizatorică actuală a spitalului cuprinde un număr de 1048 de paturi din care 997 paturi spitalizare continuă, 13 paturi UPU și 38 paturi pentru spitalizare de zi.

Activitatea unității se desfășoară în 7 locații spitalicești, după cum urmează: Locația spitalicească nr. 1 - sediul central (UPU-SMURD, Centrul de Hemodializă, Laborator explorări funcționale, Serviciul de anatomie patologică, Compartiment internări bolnavi, Garderoba, Serviciul de Evaluare și Statistică medicală, Bloc alimentar, Spălătorie, zonă administrativă – direcțiune, secretariat, Secția Ortopedie și traumatologie, Secția ORL, Compartiment Urologie, Farmacia, Laborator de analize medicale-spital, Laborator de radiologie și imagistică medicală-spital, Stație Sterilizare, Secția Obstetrică-ginecologie (obstetrică), Secția Neonatologie, Secția ATI, sală de operații OG, săli de nașteri, Secția Cardiologie, Secția Neurologie, Compartiment Oftalmologie, Bloc operator centralizat (8 săli de operații și sterilizare proprie), Secția Medicină internă, Compartiment endoscopie, Diabet zaharat, nutriție și boli metabolice, Chirurgie generală, Obstetrică-ginecologie (ginecologie), Secția Boli Cronice, Secția Pediatrie,

Compartiment asistență socială, Serviciul de supraveghere, prevenire și limitare a infecțiilor asociate asistenței medicale, Serviciul de Management al Calității Serviciilor de Sănătate, Heliport SMURD cu destinație medico-sanitară); Locația spitalicească nr. 2 (Secția Oncologie Medicală, Cabinetul de oncologie medicală, Laborator de analize medicale – punct de lucru Pneumologie); Locația spitalicească nr. 3 (Secția Boli Infecțioase, Cabinet Boli infecțioase, Secția Pneumologie, Compartimentul Dermatovenerologie, Laboratorul de analize medicale spital- Punct de lucru Biologie moleculară RT-PCR, Dispensar TBC); Locația spitalicească nr. 4 (Psihiatrie, Psihiatrie cronici); Locația spitalicească nr. 5 (Ambulatoriul Integrat cu cabinete de specialitate, Centrul de Sănătate Mintală (CSM), Serviciul de Medicină Legală, Centrul Județean de Planificare Familială, Cabinetul de medicină sportivă, Cabinetul de medicina muncii, Cabinetul de diabet zaharat, nutriție și boli metabolice, Laborator recuperare, medicină fizică și balneologie–ambulatoriu integrat, Laborator de radiologie și imagistică medicală – ambulatoriu integrat, Laborator de analize medicale – ambulatoriu integrat, Laborator explorări funcționale-punct de lucru ambulatoriu integrat); Locația spitalicească nr. 6 (Secția Recuperare, Medicină Fizică și Balneologie și Laboratorul de Recuperare, Medicină Fizică și Balneologie – spital); Locația spitalicească nr. 7 (sediul administrativ) (financiar-contabilitate, aprovizionare-transport, achiziții publice, RUNO, salarizare, audit intern).

Prin Ordinul Ministrului Sănătății nr. 840/24.03.2023, s-a aprobat înființarea Secției Clinice de Medicină internă în structura organizatorică a spitalului, unitatea medicală devenind astfel Spitalul Clinic Județean de Urgență Bistrița. Aceasta a reprezentat o reușită importantă, realizată în parteneriat cu Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie "George Emil Palade" din Târgu-Mureș.

De asemenea, spitalul dispune și de un heliport, al treilea la nivel național, inaugurat în data de 3 septembrie 2021, devenind astfel un important punct de salvare la nivelul României și din punct de vedere al accesului bolnavilor aflați în stare gravă care necesită îngrijire de specialitate, aparaturi sau specialiști care nu există.

Spitalul din Năsăud și-a început activitatea în anul 1950, când se înființează ca spital de adulți, în sistem pavilionar, fiind primul spital de pe Valea Someșului Superior care avea secțiile de bază: interne, chirurgie, obstetrică-ginecologie, pediatrie. Între anii 1952-1973 acesta devine „Spital Unificat”, iar în perioada anilor 1973-2003 primește denumirea de „Spital Orășenesc”. În perioada anilor 2011-2016 unitatea spitalicească năsăudeană a intrat în primul ciclu de acreditare în urma căruia Autoritatea Națională de Management al Calității în Sănătate a conferit încadrarea „Nivel Acreditat” până în anul 2021. Astăzi, unitatea sanitară asigură asistența

medicală spitalicească și ambulatorie unui număr de peste 120000 de locuitori cu cele 165 paturi de acuți și cele 16 cabinete medicale, fiind unitate de primă linie.

După 1990, ocrotirea sănătății a cunoscut o amplă reformă, în special la nivelul asistenței primare. Astfel, s-a dezvoltat o rețea tot mai amplă de cabinete medicale de medicină generală și de cabinete de medicină de familie, care au acoperit întreg județul Bistrița-Năsăud. Multe dintre aceste cabinete sunt în prezent private (8 cabinete de medicină generale în mediul privat, iar la nivelul cabinetelor de medicină de familie sunt 117 tot în mediul privat conform statisticilor oferite de Institutul Național de Statistică). Schimbări semnificative s-au produs și în privința cabinetelor stomatologice, care de asemenea, sunt toate private (197 de cabinete stomatologice private) cu excepția a 2 care sunt publice. Începând cu anul 2015, cabinetele private din județul Bistrița-Năsăud au devenit predominante, iar din categoria celor publice au mai rămas doar 2. Medicii specialiști și-au deschis, la rândul lor, cabinete medicale de specialitate private, care funcționează în paralel cu cabinetele medicale de specialitate din ambulatoriile spitalelor publice. Spitalele publice au beneficiat de investiții semnificative pentru achiziționarea de echipamente medicale de ultimă generație și și-au extins mult baza materială, cu accent la nivelul Spitalului Clinic Județean de Urgență Bistrița. Procesul de informatizare și digitalizare a inclus tot mai multe unități medicale publice și private.

În prezent, în județul Bistrița-Năsăud, categoriile de furnizori de servicii de sănătate sunt: spitalele, serviciile de urgență, serviciile de reabilitare, ambulatoriile și cabinetele de specialitate, unitățile de asistență medico-socială, cabinetele de medicină de familie, serviciile de îngrijire la domiciliu și paliative, cabinetele stomatologice (de medicină dentară), farmaciile (puncte farmaceutice, depozite farmaceutice), centre de dializă, laboratoare medicale, centre de sănătate mintală .

În ceea ce privește asistența medicală terțiară (spitalicească), conform datelor de pe platforma TEMPO ONLINE, în județul Bistrița-Năsăud funcționau în anul 2024 un număr de 4 spitale (fig. 2.16), dintre care 3 publice și 1 privat.

Cele 3 spitale publice și unitatea privată sunt localizate în centrele urbane. Municipiul Bistrița deține un spital public și unul privat, iar orașele Năsăud și Beclean au în componența lor câte o singură unitate spitalicească. În afara acestora mai funcționează unități medico-sociale, centre medicale de specialitate, centre de dializă. La nivelul anului 2023, există un centru de sănătate mintală în municipiul Bistrița. Tot în anul 2023, se remarcă 2 unități medico-sociale în mediul rural, în Teaca și Prundu Bârgăului, aparținând domeniului public, respectiv un centru privat de dializă și unul public de hemodializă în municipiul Bistrița.

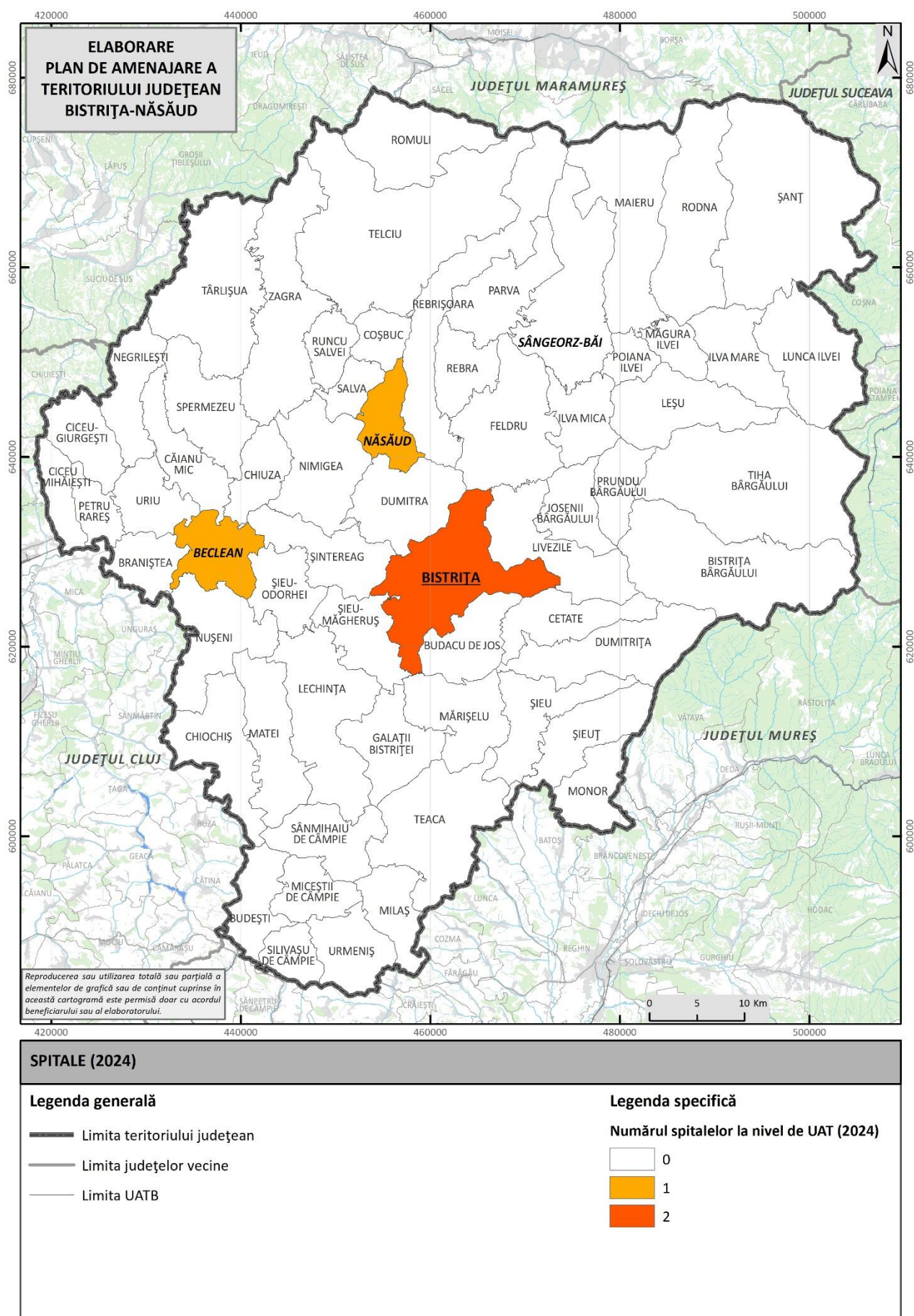

Fig. 2.16 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A SPITALELOR DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD ÎN ANUL 2024
Sursa: INS – TEMPO-ONLINE (2025)

Analizând mai în detaliu distribuția în teritoriu a acestora, se constată că regiunea nordică și centrală din județ este cea mai bine deservită de unități spitalicești sau centre de sănătate, în vreme ce partea sudică a județului nu este atât de bine deservită, accesul fiind mai dificil datorită distanței față de centrele urbane ce dispun de centre de sănătate.

Consiliul Județean Bistrița-Năsăud are în subordine Spitalul Clinic Județean de Urgență Bistrița; Consiliul Local Năsăud are în subordinea sa Spitalul Orășenesc „Dr. George Trifon” Năsăud; Consiliul Local Beclean are în subordinea sa Spitalul Orășenesc Beclean; Clinica Sanovil este o clinică privată din județul Bistrița-Năsăud ce funcționează independent fără a fi în subordinea vreunei instituții publice.

Toate aceste spitale, centre medicale de specialitate, unități medico-sociale, centre de dializă, dețineau în total 1821 paturi în anul 2024 (conform datelor de pe platforma TEMPO-ONLINE), rezultând o medie de 5,6 paturi/1000 de locuitori. Numărul de paturi a crescut ușor, în special în perioada pandemiei de COVID-19, iar numărul de locuitori a cunoscut o tendință descendentă.

Cea mai mare parte a acestor paturi (1520 de paturi) se regăsesc în spitale sau centre de sănătate cu paturi de spital, destinate internării continue. Un număr mult mai mic de paturi (77 de paturi) este destinat internării de zi din aceste unități. În unitățile medico-sociale există 115 paturi pentru internare continuă. Celelalte paturi se regăsesc în centrele de sănătate multifuncționale, în centrele de dializă sau punctele de lucru ale acestora (33 de paturi).

Trebuie menționat că în perioada 2020-2022, în contextul pandemiei de COVID-19, la nivelul spitalelor au existat modificări temporare ale structurii de paturi, cu scopul de a se adapta condițiilor specifice de îngrijire a pacienților diagnosticați cu COVID-19. De asemenea, s-a modificat numărul personalului medical deoarece s-a permis angajarea de personal medical pe perioadă determinată, pentru a crea condițiile optime de îngrijire a pacienților.

Analiza repartiției teritoriale a paturilor din spitale și a altor unități sanitare relevă o distribuție relativ echilibrată în cadrul județului. Cele mai multe paturi sunt localizate în municipiul Bistrița (1211 paturi). Majoritatea acestor paturi se află la Spitalul Clinic Județean de Urgență Bistrița (1035, respectiv 85,5%). Un număr de 236 de paturi există în cadrul Spitalului Orășenesc Beclean, iar la Spitalului Orășenesc „Dr. George Trifon” din Năsăud există 183 de paturi.

Asistența medicală de urgență prespitalicească din județul Bistrița-Năsăud este asigurată de Serviciul de Ambulanță Județean Bistrița-Năsăud, având stația centrală la Bistrița, o substație la Beclean, Năsăud, Teaca, Maieru și 2 puncte de lucru, unul la Mureșenii Bârgăului și

unul în curs de operaționalizare la Uriu. Toate asigură o acoperire eficientă a întregului teritoriu a județului Bistrița-Năsăud. Serviciul de Ambulanță Județean Bistrița-Năsăud cooperează cu unitățile spitalicești din județ, în special cu secțiile UPU (Unități Primire Urgențe) ale acestora, iar în cadrul spitalelor există mai multe linii de gardă, organizate pe specialități, care asigură permanența îngrijirii bolnavilor și primirea urgențelor. Pe lângă furnizorul public de asistență medicală de urgență, Serviciul de Ambulanță Județean Bistrița-Năsăud, există și furnizori privați de servicii medicale de urgență (Serviciul de Ambulanță Privat Feliciană, Hardmed). De asemenea, mai există și Serviciul de Ambulanță Filantropia Ortodoxă, ce efectuează activități de transport sanitar neasistat (transportul pacienților care nu se află în stare critică și nu necesită monitorizare și îngrijiri medicale speciale pe durata transportului, dar se impune acordarea de asistență medicală de specialitate ce nu poate fi efectuată la domiciliu). Acest tip de serviciu este realizat atât în cadrul spitalelor publice, dar și în clinicile private.

Spitalele din județul Bistrița-Năsăud dispun și de ambulatorii de specialitate sau ambulatorii integrate spitalului, unde pacienții pot fi consultați de medicii specialiști din spitale (fig. 2.17). Pe lângă acestea, activitatea medicală de specialitate se desfășoară în cabinete medicale de specialitate (private), al căror număr este într-o continuă creștere. Conform datelor obținute de la Direcția de Sănătate Publică Bistrița-Năsăud, în anul 2024 în județul Bistrița-Năsăud funcționau 97 de cabinete medicale de specialitate în domeniul privat, incluzând aici și societăți civile medicale de specialitate (46 de cabinete de specialitate și 51 de societăți civile medicale de specialitate). Marea majoritate a acestora erau localizate în municipiul Bistrița (81, respectiv 83,5%). Un număr scăzut, sub 10 cabinete medicale de specialitate se localizează în orașele Năsăud (8), Beclean (6) și Sângeorz-Băi (1). La acestea se mai adaugă și localitatea Prundu Bârgăului cu un cabinet. În general, medicii specialiști care lucrează în aceste cabinete medicale de specialitate sunt cei care activează și în cadrul spitalelor. Din păcate, marea majoritate a comunelor nu dispun de servicii medicale de specialitate, pentru orice consultație de acest tip, populația rurală fiind nevoită să se deplaseze la ambulatoriile spitalelor sau la cabinetele medicale de specialitate din orașele mai mari.

Asistența medicală primară este asigurată prin serviciile medicinei de familie, respectiv furnizarea îngrijirilor de sănătate cuprinzătoare, de prim-contact, indiferent de natura problemei de sănătate, în contextul unei relații continue cu pacienții.

Furnizorul specializat și de sine stătător al acestor servicii este cabinetul de medicină de familie și, prin asimilare, cabinetul de medicină generală. În anul 2023, conform datelor de pe platforma TEMPO-ONLINE, în județul Bistrița-Năsăud funcționau 126 de astfel de cabinete, din care majoritatea (118) erau cabinete de medicină de familie și doar 8 erau cabinete de medicină generală. Toate aceste cabinete făceau parte din mediul privat cu excepția unui cabinet de medicină de familie care aparține mediului public.

Analiza repartiției teritoriale a cabinetelor medicale de familie (fig. 2.18) și a celor de medicină generală indică o relație de proporționalitate directă între localizarea acestor cabinete și populația (numărul de locuitori) din localitățile respective. Cele mai multe astfel de cabinete se întâlnesc în mediul urban (66 din 126, respectiv 52,4%). În mediul rural, deși sunt 60 de cabinete (47,6%), acest număr ridicat poate fi pus pe seama faptului că mai sunt comune ce dețin 2-3 cabinete, plus că, în raport cu numărul orașelor, comunele sunt mai numeroase (42), luându-se astfel în calcul minimum un cabinet în fiecare comună. Cu toate acestea, la nivelul județului se remarcă numeroase comune care nu dețin cabinet de medicină de familie (Târlișua, Runcu Salvei, Uriu, Braniștea, Ciceu-Mihăiești, Chiochiș, Sânmihaiu de Câmpie, Miceștii de Câmpie, Silivașu de Câmpie, Budești, Șintereag, Poiana Ilvei, Leșu, Ilva Mare, Lunca Ilvei, Monor).

Pe de altă parte, se observă o concentrare mai mare a cabinetelor medicale de familie și de medicină generală în municipiul Bistrița (51 de cabinete, 40,5%). Raportat la numărul de locuitori, se surprinde numărul destul de mic de cabinete medicale din orașele Năsăud (6), Beclean (5) și Sângeorz-Băi (4). Majoritatea localităților dețin câte unul singur (Romuli, Salva, Șanț, Zagra, Urmeniș, Lechința, Ilva Mică). În privința comunelor Budești, Chiochiș, Ciceu-Mihăiești, Leșu, Miceștii de Câmpie, Negrilești, Poiana Ilvei și Runcu Salvei, pacienții sunt înscriși la un medic de familie, care își desfășoară activitatea în altă comună.

Dintre cele 42 de comune care au totuși cel puțin un cabinet medical de familie, se remarcă câteva comune unde există 2 astfel de cabinete, în cele mai multe cazuri, unul fiind situat în centrul de comună, iar altul într-un sat aparținător. Este cazul unor comune precum Căianu Mic, Dumitra, Livezile, Nimigea, Rebrîșoara, Șieu, Teaca, Telciu, Tiha Bârgăului. Mai mult, există comune și cu 3 cabinete medicale de familie (Feldru, Maieru, Prundu Bârgăului).

Repartiția teritorială a medicilor, indiferent de specialitate, reflectă într-o oarecare măsură repartiția teritorială a cabinetelor de medicină de familie, majoritatea medicilor din județ activând în acest domeniu; la aceștia, se adaugă, desigur, medicii specialiști, care sunt localizați preponderent în centrele urbane.

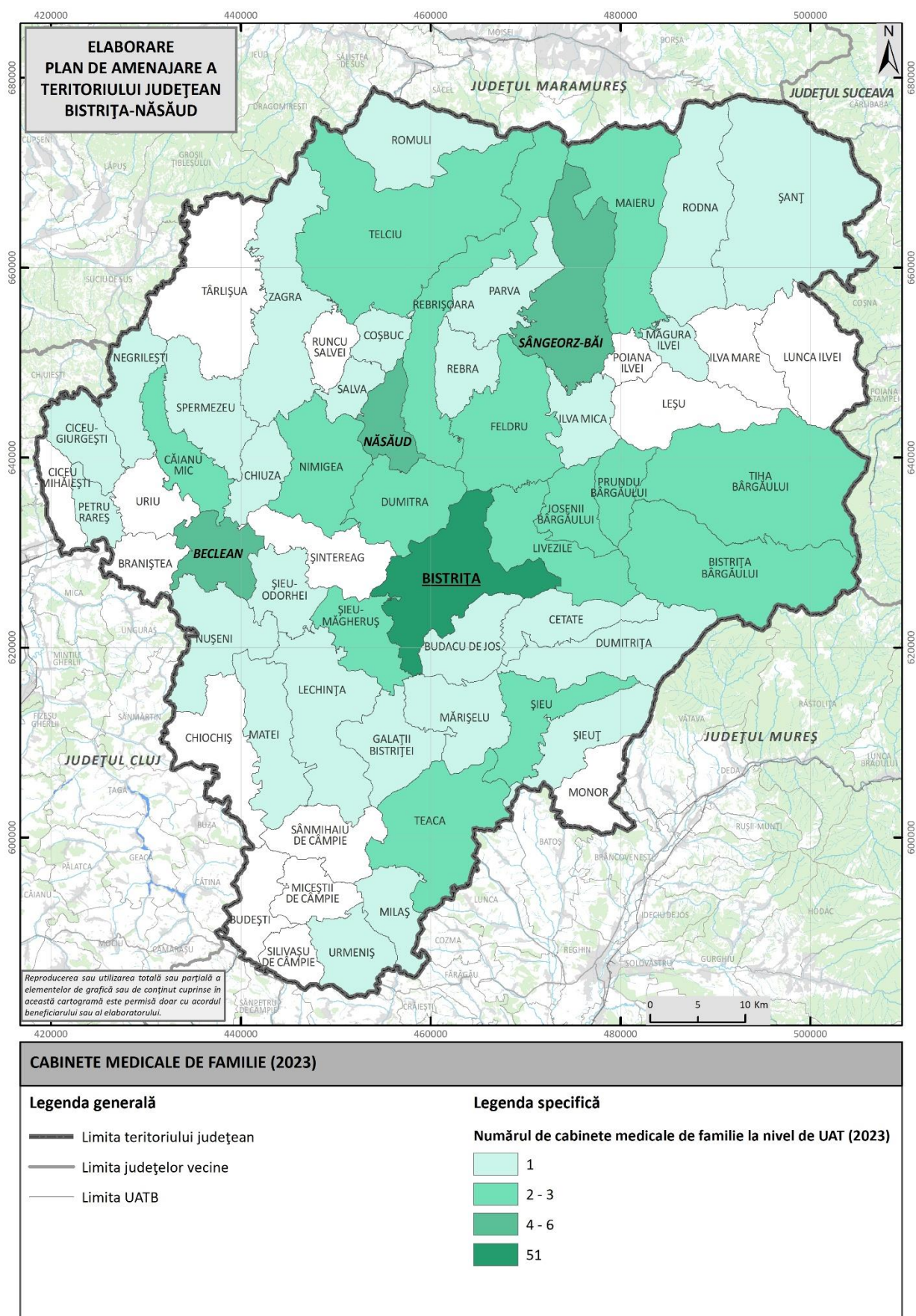

Fig. 2.18 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A CABINETELOR MEDICALE DE FAMILIE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD ÎN ANUL 2023

Sursa: INS – TEMPO-ONLINE (2025)

În total, există 10 comune în care nu se află niciun medic, și care corespund în întregime cu acele comune unde nu există cabinet medical de familie sau de medicină generală (Runcu Salvei, Ciceu-Mihăiești, Chiochiș, Budești, Sânmihaiu de Câmpie, Miceștii de Câmpie, Monor, Poiana Ilvei, Leșu, Lunca Ilvei). În rest, toate localitățile au cel puțin un medic de familie.

În alte cazuri (Tiha Bârgăului, Budacu de Jos, Petru Rareș și Rodna), apare un medic în plus față de numărul de cabinete medicale, deoarece unii medici își desfășoară activitatea în același cabinet, având orare alternative. În comune precum Ciceu-Mihăiești, Budești, Leșu, Poiana Ilvei, Miceștii de Câmpie, Runcu Salvei și Chiochiș medicul de familie își desfășoară activitatea de bază într-o altă comună.

Schimbări însă, s-au produs și de la un an la altul în anumite localități. Astfel, în comuna Negrilești, deși în anul 2023 exista un medic de familie, în anul 2024 devine un punct de lucru al unui medic din municipiul Bistrița. Iar în cazul comunelor Lunca Ilvei, Monor și Sânmihaiu de Câmpie deși nu exista un medic în anul 2023, în anul 2024 figurează unul conform datelor primite de la Direcția de Sănătate Publică Bistrița-Năsăud.

În total, conform datelor statistice de pe platforma TEMPO-ONLINE, în anul 2023 în județul Bistrița-Năsăud activau 510 medici (fig. 2.19), rezultând, în medie, 1,6 medici / 1000 de locuitori.

Majoritatea acestor medici (310, respectiv 60,8%) erau angajați în sectorul public și 200 (39,2%) în sectorul privat. Tot la sectorul public sunt incluși și medicii care deservește cele 14 cabinete medicale școlare, localizate în cele patru centre urbane, cu un maxim în municipiul Bistrița (10 cabinete școlare).

Se observă că numărul de medici de familie este aproape identic cu cel al numărului de cabinete medicale de familie, diferența fiind dată de cei 5 medici de familie care activează în sectorul public (4 în municipiul Bistrița și 1 în comuna Uriu). Distribuția teritorială a medicilor de familie coincide astfel, în linii mari, cu cea a cabinetelor medicale de familie.

Medicii de familie se concentrează în mediul rural în proporție de 53,8%, iar în mediul urban proporția lor este de 46,2%. Această valoare mai ridicată din mediul rural se datorează faptului că aproape toate comunele au parte de cel puțin un medic de familie, în unele comune pot fi 2 sau 3 medici de familie, iar populația din mediul rural este predominantă în județul Bistrița-Năsăud, unde există doar patru centre urbane, din care trei orașe mici.

În mediul rural, la fel ca și în cazul cabinetelor medicale de familie, se remarcă faptul că majoritatea comunelor au un medic de familie, între care Cetate, Chiuza, Ciceu-Giurgești, Ilva Mică, Lechința, Mărișelu, Matei, Milaș, Negrilești.

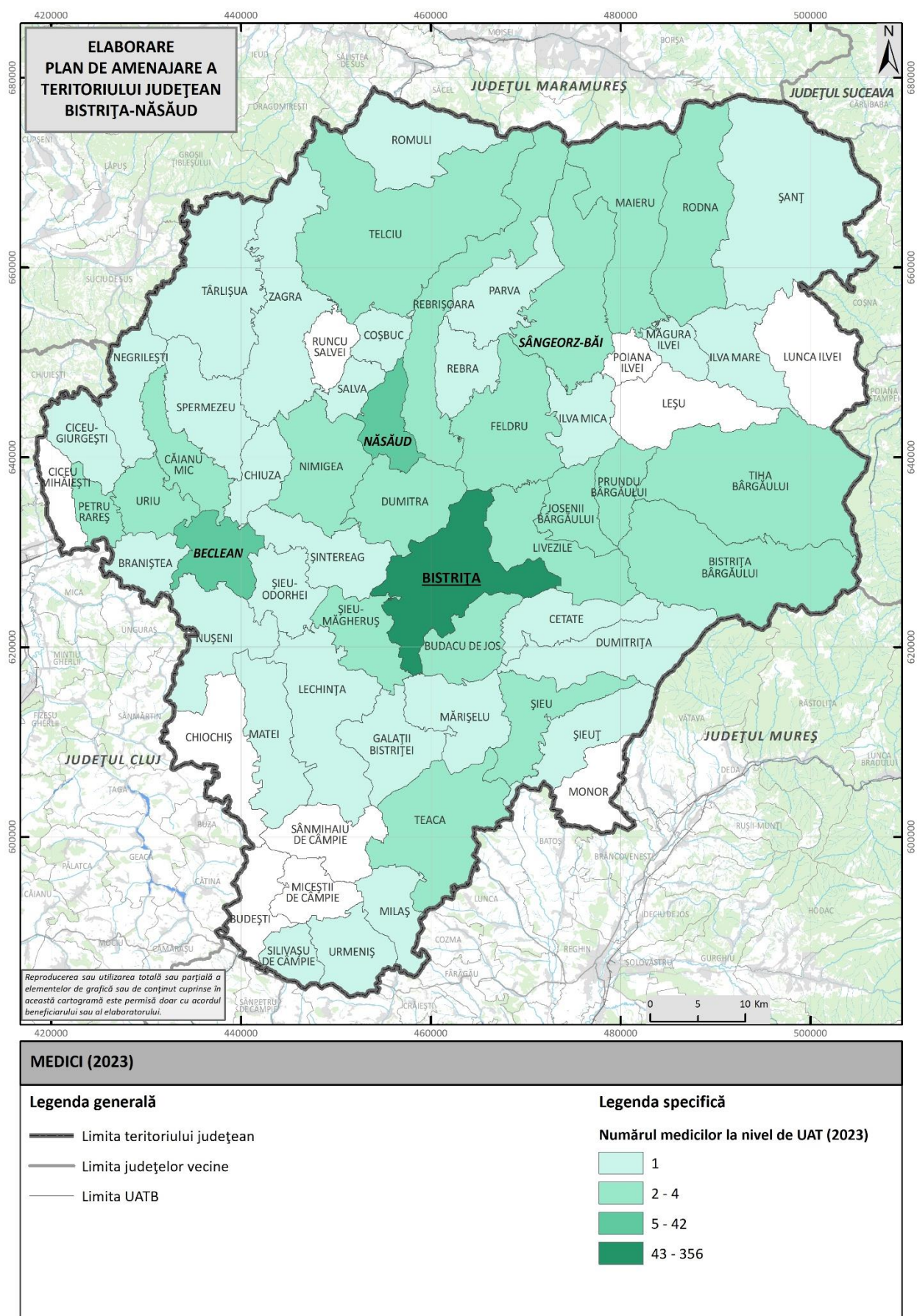

Fig. 2.19 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A MEDICILOR (INDIFERENT DE SPECIALITATE) DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD ÎN ANUL 2023

Sursa: INS – TEMPO-ONLINE (2025)

Creând un clasament al UAT-urilor în funcție de raportul medici la 1000 de locuitori, se observă că municipiul Bistrița și orașul Năsăud au avut cea mai mare valoare, 3,8‰, urmate de orașul Beclean (3‰). De asemenea, de observă că la nivelul județului Bistrița-Năsăud media este de 1,6 medici la 1000 de locuitori. Făcând abstracție de comunele în care nu există nici cabinete medicale de familie și nici personal medical, cele mai reduse valori le întâlnim în Ilva Mică, Dumitrița, Zagra (0,30‰), Șintereag, Șanț (0,29‰), Spermezeu (0,28‰), Lechința (0,16‰).

Conform datelor de pe platforma TEMPO-ONLINE, în anul 2023 personalul sanitar mediu din județul Bistrița-Năsăud includea 1944 de persoane (fig. 2.20), dintre care cea mai mare parte, 1242 de persoane (63,9%), lucrau în sectorul public, cu precădere în spitale și ambulatoriile de specialitate ale acestora, iar 702 (36,1%) activau în sectorul privat. Indiferent de sector, se constată că o pondere foarte ridicată a acestei categorii de personal medical (86,4%) activa în mediul urban, cu precădere în Bistrița (1337 de persoane, respectiv 68,8%), Năsăud (158 de persoane, respectiv 8,1%) și Beclean (147 persoane, respectiv 7,6%). Cea mai redusă valoare o înregistrează orașul Sângeorz-Băi (38 persoane, 2%).

În mediul rural, cifra maximă se înregistrează în Prundu Bârgăului (29 de persoane). Valori ridicate se mai înregistrează și în Teaca, Feldru, Maieru și Nușeni. Se constată că în comunele Ciceu-Mihăiești, Runcu Salvei și Monor nu există personal sanitar mediu având în vedere că nu există nici cabinet de familie sau de medicină generală și nici medic.

În județul Bistrița-Năsăud funcționează și 30 de laboratoare medicale, majoritatea (18 dintre ele, 60%) fiind publice. Ele sunt situate în localitățile unde există spitale sau centre de sănătate, cu precădere în municipiul Bistrița.

Numărul de cabinete stomatologice (fig. 2.21) a crescut în ultimii ani, atingând cifra de 199 de cabinete în anul 2023 (ultimul pentru care există date pe platforma TEMPO-ONLINE) și toate sunt private, cu excepția a 2 care sunt publice. Cabinetele stomatologice sunt situate aproape exclusiv în mediul urban, în proporție de 71,4%, mai mult de jumătate fiind localizate în municipiul Bistrița (179 de cabinete, 54,3%) la care se mai adaugă orașul Năsăud (16 cabinete, 8%). Pe poziția a treia este orașul Beclean cu 12 cabinete stomatologice (6%). Se constată că în orașul Sângeorz-Băi valoarea cabinetelor stomatologice a fost redusă, fiind doar 6, cea mai mică valoare de la nivel urban.

În mediul rural, 38 de comune (65,5% din numărul total de comune din județ) dispun de un cabinet stomatologic, fiind vorba de comunele cu o populație mai numeroasă. Majoritatea dintre acestea sunt localizate la distanțe relativ mici față de centrele urbane: Feldru, Maieru, Cetate, Lechința, Livezile.

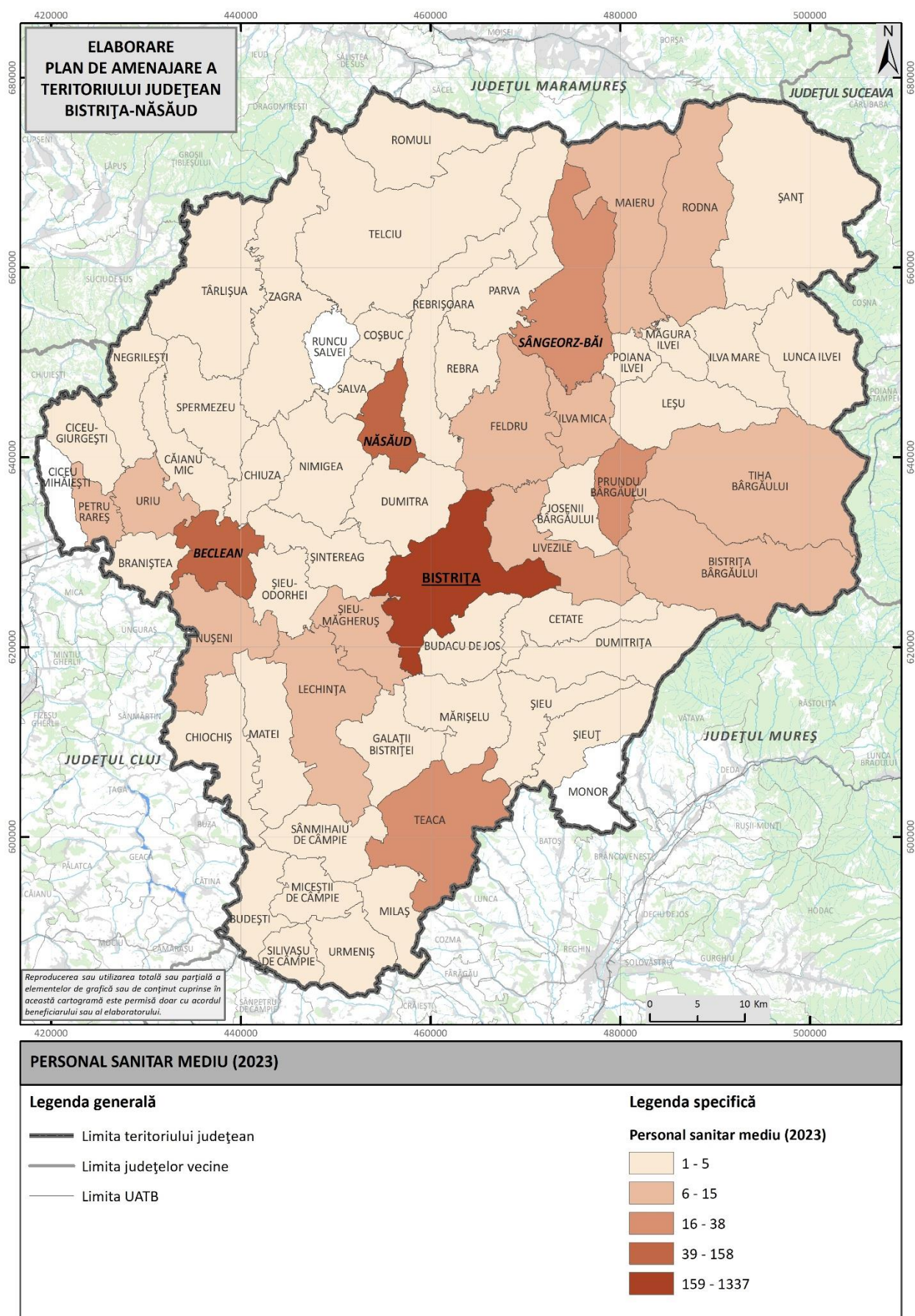

Fig. 2.20 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A PERSONALULUI SANITAR MEDIU DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD ÎN ANUL 2023

Sursa: INS – TEMPO-ONLINE (2025)

La nivelul anului 2024, în comparație cu datele din 2023, se remarcă apariția a 4 noi cabinete, câte unul în comunele Budești, Dumitrița, Miceștii de Câmpie și Monor. În schimb, în cazul localității Târlisua, în anul 2024 dispare cabinetul stomatologic care existase anterior.

În ceea ce privește medicii stomatologi, aceștia totalizau 250 de persoane în județul Bistrița-Năsăud în anul 2023. La cei din domeniul privat li se alătură și 17 din domeniul public, toți cei din domeniul public desfășurându-și activitatea în municipiul Bistrița.

Numărul medicilor stomatologi care activează în domeniul privat este mult mai ridicat, 233 de persoane (93,2% din totalul medicilor stomatologi din județ). Astfel, indiferent de sectorul public sau privat în care activează, la fel ca și în cazul cabinetelor stomatologice, numărul cel mai ridicat de medici stomatologi se înregistrează la Bistrița (154 de medici stomatologi, 61,6%) urmat de orașul Năsăud (16 cabinete stomatologice, 6,4%). Și în acest caz, cel mai slab dotat oraș rămâne Sângeorz-Băi cu 6 persoane.

În mediul rural, medicii stomatologi se localizează practic în aceleași 38 de comune care dispun și de cabinet stomatologic. Există și comune cu câte 2, 3, 4 și chiar 8 medici stomatologi, care au program alternativ în același cabinet sau numărul de medici stomatologi coincide cu numărul de cabinete stomatologice. În acest sens, comunele cu un număr ridicat de medici stomatologi au fost Prundu Bârgăului, Feldru, Maieru, Petru Rareș, Bistrița Bârgăului, Cetate, Teaca, Nușeni, Rodna, Lechința, Lunca Ilvei, Lechința.

De asemenea, trebuie menționată și prezența a 50 de laboratoare de tehnică dentară (în anul 2023).

Majoritatea sunt localizate în municipiul Bistrița (38, adică 76%). În orașul Năsăud sunt 6 laboratoare de tehnică dentară (12%), în orașul Beclean au fost 4 (8%), iar în orașul Sângeorz-Băi doar 2 (4%).

În județul Bistrița-Năsăud au funcționat în anul 2023 un număr de 125 de farmacii și puncte farmaceutice. Majoritatea acestora, 105, sunt farmacii (84%), iar restul (20, respectiv 16%) sunt puncte farmaceutice. Numărul de farmacii publice a scăzut în ultimele decenii, astfel că în prezent mai există doar 3 farmacii publice (2,4% din totalul farmaciilor), unele dintre acestea activând în cadrul spitalelor publice. Celelalte farmacii (102, respectiv 81,6%) sunt private. Nu a existat niciun punct farmaceutic public, toate fiind private (20 de puncte farmaceutice).

Indiferent de forma de proprietate, publică sau privată, farmaciile și punctele farmaceutice din mediul rural sunt predominante (78, respectiv 62,4%), iar în mediul urban există doar 47 de farmacii și puncte farmaceutice (37,6%).

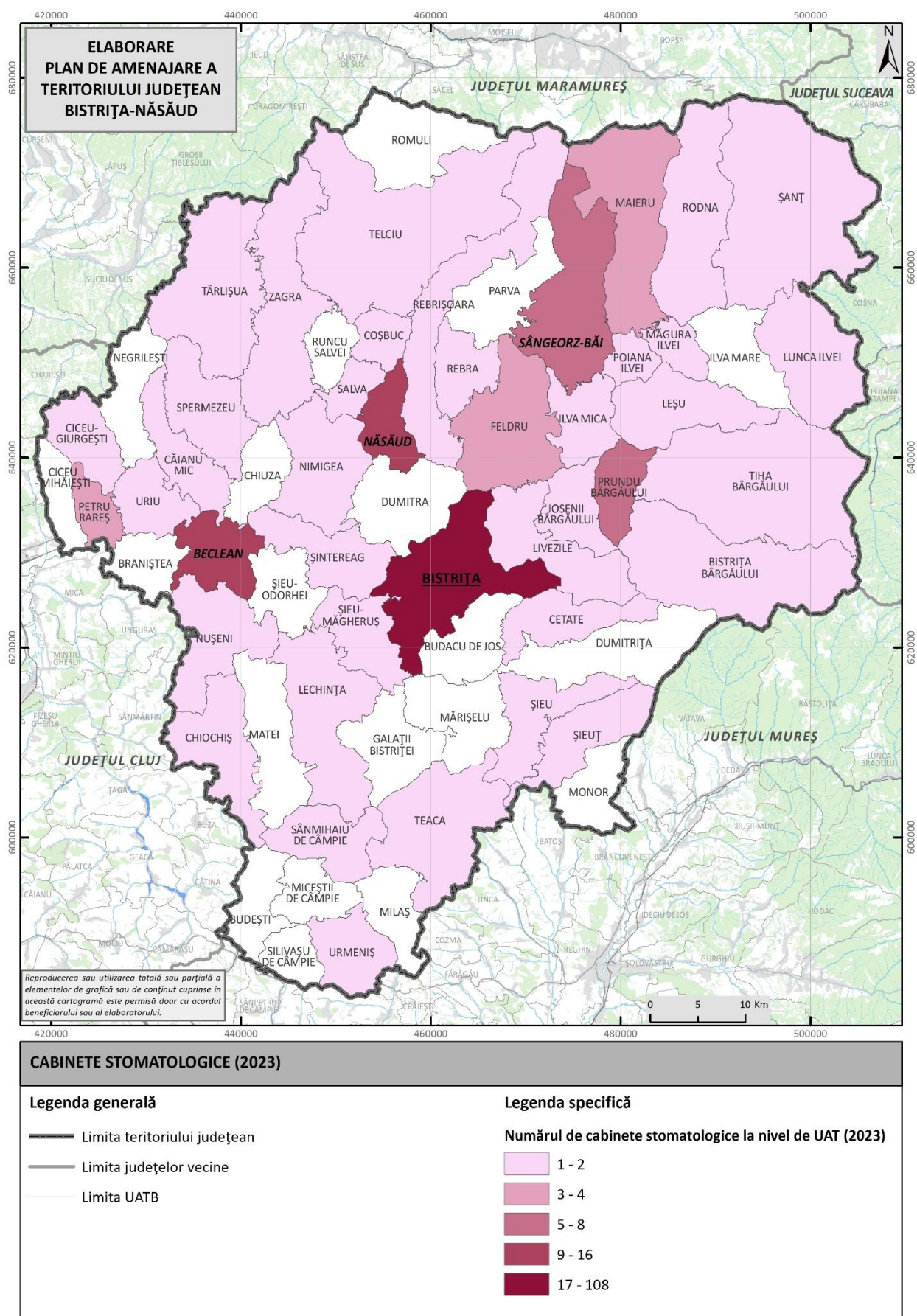

Fig. 2.21 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A CABINETELOR STOMATOLOGICE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD ÎN ANUL 2023

Sursa: INS – TEMPO-ONLINE (2025)

La fel ca și în cazul altor dotări medicale, cele mai multe farmacii se regăsesc în municipiul Bistrița (35 de farmacii și puncte farmaceutice, respectiv 28%), orașul Beclean (5 farmacii și puncte farmaceutice, respectiv 4%). Celelalte centre urbane contribuiau cu mai puțin de 5 farmacii: Năsăud (4), Sângeorz-Băi (3).

În mediul rural funcționau 78 de farmacii și puncte farmaceutice (62,4%) în 53 de comune (fig. 2.22). Astfel, 91,4% dintre comune dețineau cel puțin o farmacie sau un punct farmaceutic. În comunele Maieru și Prundu Bârgăului erau 5 farmacii; 3 farmacii figurau în comunele Feldru, Lechința și Tiha Bârgăului; câte 2 farmacii erau prezente în localitățile Budacu de Jos, Cetate, Ilva Mică, Mărișelu, Parva, Petru Rareș, Rodna, Șieu, Șieu-Măgheruș, Șieuț și Teaca.

Se constată faptul că există comune care nu dețin farmacie sau punct farmaceutic (8,6%) (Chiochiș, Ciceu-Mihăiești, Dumitrița, Poiana Ilvei și Runcu Salvei). Astfel, locuitorii din aceste comune trebuie să se deplaseze în alte localități pentru a-și procura medicamentele, fapt îngrijorător îndeosebi în cazul comunelor unde procesul de îmbătrânire demografică este unul semnificativ, și un număr important de locuitori suferă de diferite boli, iar capacitatea acestora de deplasare și de a accesa farmaciile din alte părți este una redusă.

În cazul distribuției farmaciilor și punctelor farmaceutice, se observă multe disparități în perioada 2023-2024.

Astfel, dacă în anul 2023, comunele Budești, Ciceu-Giurgești, Coșbuc, Galații Bistriței, Romuli, Matei, Miceștii de Câmpie, Milaș, Monor, Mărișelu, Rebra, Urmeniș, Sânmihaiu de Câmpie, Silivașu de Câmpie, Spermezeu și Târlîșua dețineau câte o farmacie sau un punct farmaceutic conform datelor de pe platforma TEMPO-ONLINE, în anul 2024 aceste farmacii nu mai apar. Doar în cazul comunei Poiana Ilvei se surprinde o evoluție pozitivă prin apariția unei farmacii în anul 2024. Marea majoritate sunt comune din sudul județului, unde îmbătrânirea demografică este pregnantă ceea ce înseamnă că populația este nevoită să se deplaseze în comune vecine pentru achiziționarea medicamentelor.

În total, în județul Bistrița-Năsăud activau 204 farmaciști în anul 2023, conform datelor de pe platforma TEMPO-ONLINE. Numărul acestora este mai ridicat decât cel al farmaciilor, revenind 1,63 farmaciști / farmacie sau punct farmaceutic, în medie. Majoritatea farmaciștilor (191, respectiv 93,6%) erau angajați în sectorul privat, și doar 6,4% lucrau în sectorul public.

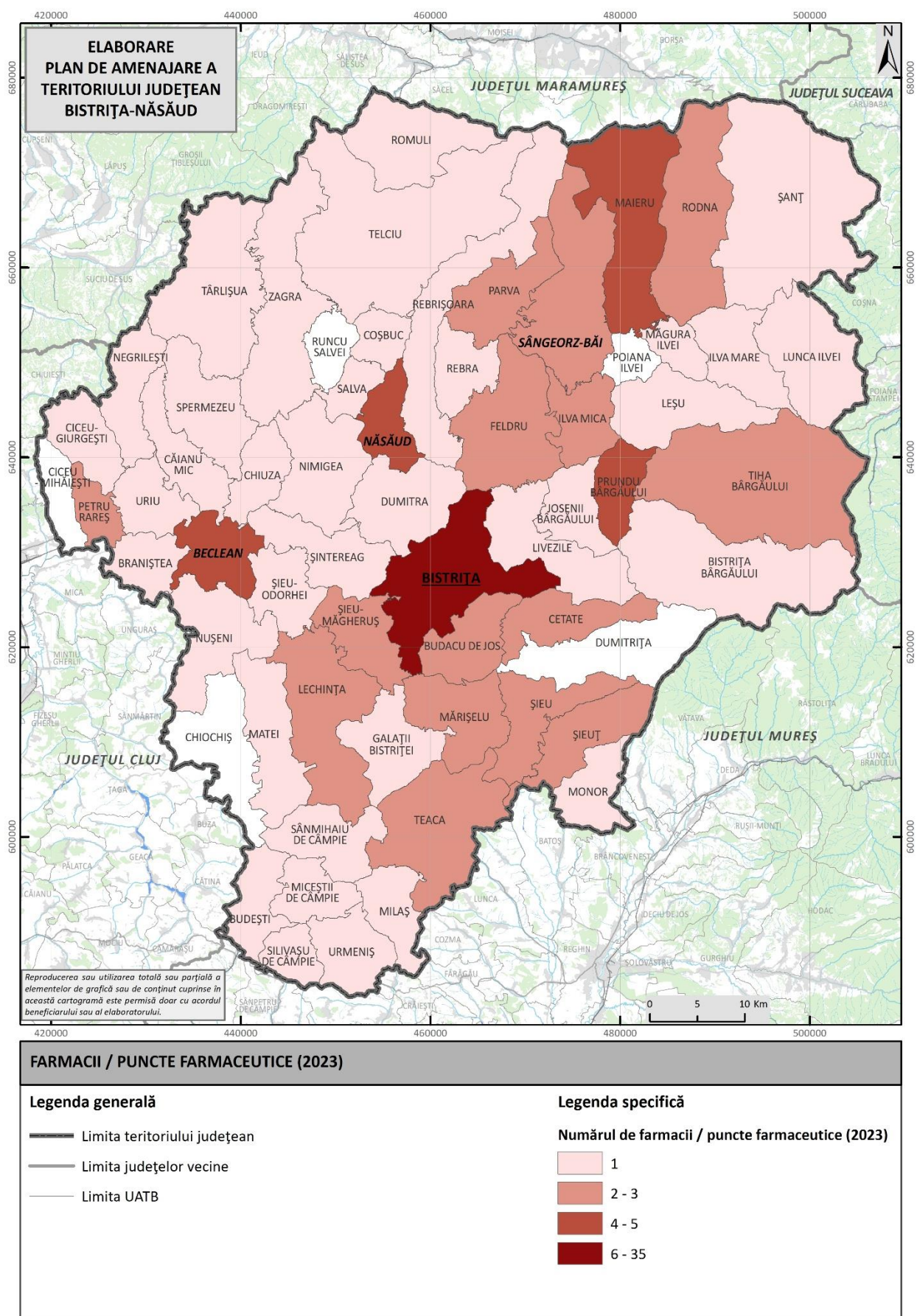

Fig. 2.22 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A FARMACIILOR ȘI PUNCTELOR FARMACEUTICE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD ÎN ANUL 2023
Sursa: INS – TEMPO-ONLINE (2025)

Din punct de vedere al repartiției teritoriale a farmaciștilor (fig. 2.23), se constată o largă predominare în mediul urban, unde erau angajați 69,6% dintre farmaciști, indiferent de sector. Cei mai mulți activau în municipiul Bistrița (122, respectiv 59,8%), și orașele Beclean și Năsăud, fiecare cu câte 7 farmaciști respectiv, un procent de 3,4%. În cazul orașului Sângeorz-Băi, numărul farmaciștilor a fost de 6 (2,9%).

În mediul rural, în multe cazuri, farmaciile sunt deservite de un singur farmacist, dar există și comune cu 2, 3, 5 sau chiar 6 farmaciști: Prundu Bârgăului (6); Maieru (5); Tiha Bârgăului (4), Feldru, Lechința, Teaca (3); Cetate, Ilva Mică, Petru Rareș, Rodna, Șieu (2). În total, în mediul rural activau 62 de farmaciști (30,4% din totalul farmaciștilor) în 36 de comune (62% din totalul comunelor). În anul 2023, localitățile Budești, Ciceu-Giurgești, Coșbuc, Galații Bistriței, Rebra, Romuli, Silivașu de Câmpie, Sânmihaiu de Câmpie, Spermezeu, Târlișua și Urmeniș dețineau o farmacie sau punct farmaceutic, dar nu și farmacist, ceea ce înseamnă că o persoană cu o altă funcție de bază figura ca farmacist. În schimb, odată cu anul 2024, în conformitate cu datele de la Direcția de Sănătate Publică Bistrița-Năsăud, aceste farmacii sau puncte farmaceutice nu au mai existat. Localitățile Ciceu-Mihăiești și Chiochiș nu au deținut vreo farmacie sau punct farmaceutic. Fără farmacie sau punct farmaceutic mai figurau în anul 2023 și comunele Poiana Ilvei și Dumitrița, dar în anul 2024 au apărut farmacii sau puncte farmaceutice nou înființate.

În general, dotările din domeniul sănătății publice din județul Bistrița-Năsăud sunt asemănătoare cu cele existente în majoritatea județelor din țară.

Disfuncționalitățile prezente vizează cu precădere mediul rural, unde nu există suficient personal medical calificat raportat la nevoile existente, în special în comunele aflate spre periferia județului indiferent de punctul cardinal la care ne raportăm, mai pregnant fiind sudul și vestul, unde și procesul de îmbătrânire demografică are un impact semnificativ. Accesibilitatea la infrastructura de sănătate este bună în ariile puternic urbanizate (regiunea centrală) și scade spre periferia sudică, dar și nordică, unde se concentrează majoritatea așezărilor rurale izolate și slab deservite din punct de vedere al infrastructurii de sănătate.

Sănătatea populației reprezintă un indicator esențial al nivelului de dezvoltare, deopotrivă la nivel național, regional și județean. Relevanța stării de sănătate a populației vizează atât reglementarea și organizarea domeniului sănătății publice, cât și eficiența gestionării acestuia. Eficiența sistemului de sănătate privește calitatea serviciilor medicale, accesul la aceste servicii și este reflectată în indicatorii calitativi și cantitativi specifici care descriu starea de sănătate a unei populații la nivel micro sau macrosocial.

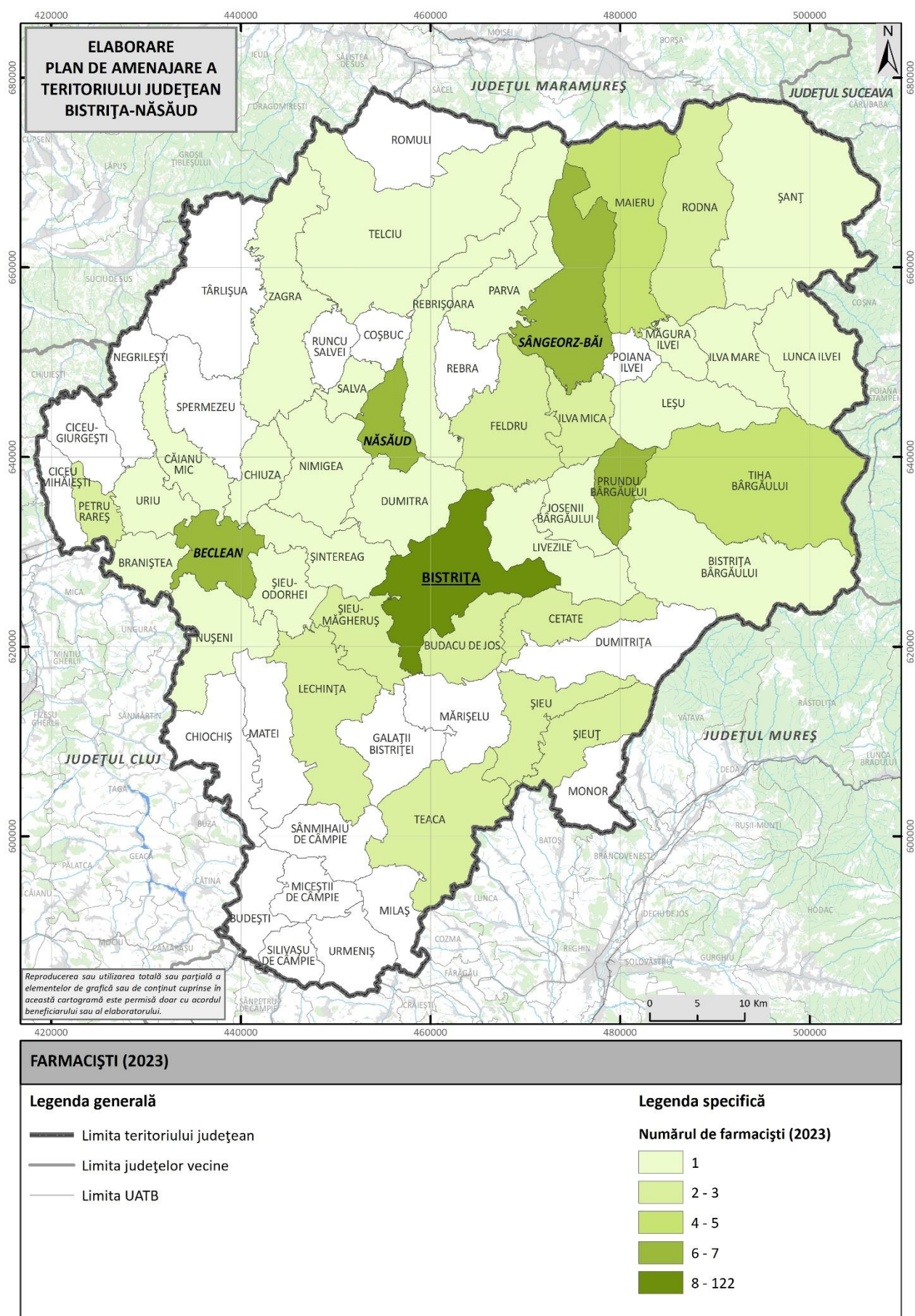

Fig. 2.23 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A FARMACIȘTILOR DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD ÎN ANUL 2023
Sursa: INS – TEMPO-ONLINE (2025)

La nivel național, cadrul general de organizare și funcționare a sistemului național de asistență socială este reglementat prin Legea nr. 292/2011, care definește acest sistem ca fiind ansamblul de instituții, măsuri și acțiuni prin care statul, reprezentat de autoritățile administrației publice centrale și locale, precum și societatea civilă, intervin pentru prevenirea, limitarea sau înlăturarea efectelor temporare ori permanente ale situațiilor care pot genera marginalizarea sau excluderea socială a persoanei, familiei, grupurilor ori comunităților.

Astfel, asistența socială urmărește dezvoltarea capacităților individuale, de grup sau colective pentru asigurarea nevoilor sociale, creșterea calității vieții și promovarea principiilor de coeziune și incluziune socială, contribuind la dezvoltarea de ansamblu a comunităților și la creșterea atractivității acestora. Pe de altă parte, beneficiarii serviciilor sociale sunt sprijiniți să participe la viața economică și socială și să contribuie, astfel, la bunăstarea colectivă.

Sistemul național de asistență socială cuprinde, pe de o parte, sistemul de beneficii de asistență socială și pe de altă parte, sistemul de servicii sociale. Potrivit legii, serviciile sociale trebuie să primeze față de beneficiile de asistență socială, în cazul în care costul acestora și impactul asupra beneficiarilor este similar.

Beneficiile de asistență socială se acordă în bani sau în natură și cuprind alocații, indemnizații, ajutoare sociale și facilități, pentru: prevenirea și combaterea sărăciei și riscului de excludere socială; susținerea copilului și familiei; sprijinirea persoanelor cu nevoi speciale; situații deosebite. Spre deosebire de beneficiile de asistență socială, serviciile sociale au caracter proactiv și presupun o abordare integrată a nevoilor persoanei, în relație cu situația socio-economică, starea de sănătate, nivelul de educație și mediul social de viață al acesteia.

La nivelul județului Bistrița-Năsăud se simte nevoia creșterii bugetului pentru servicii de asistență socială, în detrimentul acordării de beneficii sociale, care creează dependență, în condițiile în care costul și impactul este similar și se poate asigura sustenabilitatea serviciilor dezvoltate.

În județul Bistrița-Năsăud, domeniul asistenței sociale este reprezentat pe de o parte, de sectorul public, prin DGASPC Bistrița-Năsăud, Direcțiile de Asistență Socială din cadrul Primăriilor municipiilor și orașelor și Serviciile Publice de Asistență Socială, constituite la nivelul comunelor (și sub forma unor Compartimente de Asistență Socială), iar pe de altă parte, de sectorul privat, alcătuit din ONG-uri/asociații/fundații, la care se adaugă cultele și unii operatori economici, în condițiile prevăzute de lege.

Conform bazei de date a Ministerului Muncii și Solidarității Sociale privind furnizorii de servicii sociale, la nivelul lunii iulie 2025, în județul Bistrița-Năsăud, erau acreditați, în baza Legii

197/2012, 60 de furnizori de servicii sociale, dintre care 23 de furnizori publici și 37 de furnizori privați.

Între furnizorii publici, se includ 16 furnizori publici din categoria unităților administrativ-teritoriale, prin primărie, pentru serviciile publice de asistență socială organizate ca un compartiment funcțional în aparatul de specialitate al primarului; 4 servicii publice de asistență socială cu personalitate juridică; 2 unități sanitare, unități de învățământ și alte instituții publice care dezvoltă, la nivel comunitar, servicii sociale integrate (se au în vedere și 2 unități de asistență medico-socială în comunele Prundu Bârgăului și Teaca) și 1 structură specializată a administrației publice centrale.

Având în vedere cei 23 de furnizori publici de servicii sociale, se constată lipsa unui compartiment specializat (Serviciu sau Compartiment de Asistență Socială) în 43 de comune. Restul primăriilor au fost radiate din Registrul electronic unic al serviciilor sociale deoarece nu au reușit să înființeze servicii sociale în primii 3 ani de la data eliberării certificatului de acreditare sau nu au primit licență de funcționare pentru serviciile sociale înființate. Comunele care au totuși un compartiment specializat de asistență socială în subordinea autorităților publice locale sunt Budacu de Jos, Budești, Căianu Mic, Chiochiș, Livezile, Lunca Ilvei, Măgura Ilvei, Prundu Bârgăului, Târlisua, Telciu, Tiha Bârgăului, Coșbuc, Dumitrița, Lechința și Rodna. Surprinde absența unui astfel de compartiment în comune apropiate spațiului urban sau aflate într-o regiune ceva mai bine deservită decât restul, respectiv regiunea centrală, precum Feldru, Dumitra, Șintereag, Șieu-Măgheruș, Șieu-Odorhei. Situația este cu atât mai gravă în numeroase comune, precum Sânmihaiu de Câmpie, Silivașu de Câmpie, Miceștii de Câmpie, Urmeniș, Milaș, Matei, Chiochiș, unde procesul de îmbătrânire demografică este mult accelerat și nevoia de servicii și asistență socială, în special pentru vârstnici, este una crescută.

Serviciile Publice de Asistență Socială se confruntă cu lipsa personalului calificat, volumul mare de lucru, fonduri insuficiente raportate la nevoile existente și lipsa serviciilor în comunitate, cu precădere a serviciilor de prevenire.

Situația este parțial compensată de cei 37 de furnizori privați de servicii sociale, între care 32 de asociații și fundații, 3 operatori economici, care activează în condiții speciale, prevăzute de lege și 2 din categoria cultelor recunoscute în România. Se constată că majoritatea furnizorilor privați de servicii sociale se concentrează în mediul urban, și cu precădere în municipiul Bistrița, unde sunt prezenți 18 de astfel de furnizori, câte 3 în Budacu de Jos și Beclean, câte 2 în Nușeni și Teaca, iar în comunele Matei, Ilva Mică, Feldru, Poiana Ilvei, Șieu-Măgheruș, Prundu Bârgăului, Coșbuc, Năsăud și Petru Rareș câte un singur furnizor privat.

În mediul rural, se observă localizarea unor astfel de furnizori în comune care dispun și de servicii specializate în subordinea autorităților locale, precum Budacu de Jos, Teaca, Prundu Bârgăului, Coșbuc. În schimb, în comunele Nușeni, Matei, Ilva Mică, Feldru, Poiana Ilvei, Șieu-Măgheruș și Petru Rareș există doar furnizori privați.

Furnizorii privați de servicii sociale oferă servicii de calitate și creează modele de bună practică, obținând rezultate bune. Principalele probleme sunt reprezentate de insecuritatea financiară și imposibilitatea asigurării cofinanțării pentru implementarea proiectelor și lipsa de sprijin financiar pentru serviciile pe care le au deja în grijă. O mare parte a acestor furnizori oferă asistență și servicii copiilor cu diverse probleme, iar altele sunt specializate pe îngrijirea vârstnicilor.

În privința căminelor pentru vârstnici, datele de la Ministerul Muncii și Solidarității Sociale arată că, la nivelul lunii iulie 2025, în județul Bistrița-Năsăud existau 15 cămine care ofereau servicii rezidențiale pentru persoane vârstnice, dintre care 2 sunt publice, la Bistrița și Nușeni, fiind gestionate de Direcția de Asistență Socială Bistrița și Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bistrița-Năsăud, și 13 private. 2 cămine private sunt localizate în Beclean și 1 în municipiul Bistrița. În mediul rural, cămine pentru vârstnici sunt prezente doar în comunele Teaca, Livezile, Maieru, Târlășua, Poiana Ilvei, Matei, Josenii Bârgăului, Petru Rareș, Budacu de Jos și Cetate. Se constată absența unor astfel de servicii rezidențiale pentru vârstnici în cea mai mare parte a județului. În privința capacității acestor cămine, acestea sunt de dimensiuni medii, în general între 10 și 70 de locuri.

În conformitate cu datele de la Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, în iulie 2025 existau 2 cantine sociale, ambele în municipiul Bistrița. Una era publică și se afla sub managementul Direcției de Asistență Socială Bistrița și una era privată, aflată sub conducerea Asociației Filantropia Ortodoxă- Filiala Bistrița-Năsăud. Acestea dispuneau de 19, respectiv 100 de locuri. De remarcat este faptul că nu se regăsesc cantine sociale în celelalte centre urbane precum Beclean, Năsăud sau Sângeorz-Băi.

Fenomenul de îmbătrânire a populației creează presiuni asupra sistemului social, care trebuie adaptat în vederea reducerii costurilor cu beneficiile sociale și orientat spre dezvoltarea de servicii sociale care să asigure independență pentru beneficiari și să faciliteze integrarea lor în comunitate. Astfel, un aspect cheie ar trebui să fie prevenția, în vederea reducerii dimensiunii problemelor sociale, prin măsuri prin care vârstnicii să rămână activi o perioadă cât mai lungă, în vederea prevenirii instituționalizării.

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bistrița-Năsăud avea în subordine mai multe centre de protecție și promovare a drepturilor copilului. Aici se includ Casa de tip familial 1 Teaca; Casa de tip familial 2 Teaca; Case de tip familial 1 Bistrița; Centrul de primire în regim de urgență și telefonul copilului; Centrul Maternal Bistrița; Casa de tip familial Unirea; Casa de tip familial Viișoara; CRZD Bistrița; Case de tip familial Beclean nr. 1; Case de tip familial Beclean nr. 2; Case de tip familial Beclean nr. 3; Case de tip familial Beclean nr. 4; Case de tip familial Beclean nr. 5; Case de tip familial Beclean nr. 6; Case de tip familial Beclean nr. 7; CRZD Beclean ECH Mobila; CZDVI Beclean; Centrul de zi de integrare, reintegrare; Case de tip familial 1 Năsăud; CRZD Năsăud.

Centrele de îngrijire și asistență pentru persoanele adulte cu dizabilități sunt distribuite astfel: Centrul de abilitare și reabilitare pentru persoane adulte cu dizabilități Beclean; Centrul de îngrijire și asistență pentru persoane adulte cu dizabilități nr. 2 Beclean; Centrul de îngrijire și asistență pentru persoane adulte cu dizabilități Nușeni; Căminul pentru persoane vârstnice Nușeni; Centrul de îngrijire și asistență pentru persoane adulte cu dizabilități nr. 1 Beclean; Centrul de zi pentru adulți Beclean; Locuință maxim protejată nr. 1; Locuință maxim protejată nr. 2; Locuință maxim protejată nr. 3; Locuință maxim protejată Viișoara; Centrul de servicii de recuperare neuromotorie de tip ambulatoriu Bistrița.

2.3 Infrastructura de sport

Deși de multe ori considerat în plan secund în stabilirea priorităților de dezvoltare la nivel național/regional/local, sportul joacă un rol social și economic esențial pentru dezvoltarea unei societăți, rolul important al sportului fiind recunoscut la nivel european încă din anul 2000, prin intermediul Declarației de la Nisa a Consiliului European, privind caracteristicile specifice ale sportului și funcția sa socială în Europa, ca elemente care trebuie luate în considerare în punerea în aplicare a politicilor comune.

Prima inițiativă cuprinzătoare a UE referitoare la sport a fost reprezentată de elaborarea, în anul 2007, a Cartei Albe privind Sportul. Potrivit Cartei Albe privind Sportul, *"sportul este un fenomen social și economic în continuă dezvoltare, cu o contribuție importantă la obiectivele strategice ale Uniunii Europene referitoare la solidaritate și prosperitate"* (Comisia Comunității Europene, *Carta Albă privind Sportul*, 11.07.2007, pag. 2). Pe de o parte, practicarea în mod regulat a activităților sportive generează valori importante precum spiritul de echipă, solidaritatea, toleranța și fair-play-ul, contribuind la dezvoltarea și împlinirea personală, iar pe

de altă parte, sportul promovează contribuția activă a cetățenilor UE la societate și, în acest sens, sprijină cetățenia activă.

Rolul social al sportului este determinat de capacitatea acestuia de a reuni cetățenii cu interese comune în participarea la activități sportive și de a se adresa tuturor, indiferent de vârstă sau origine. Acesta prezintă și o dimensiune educațională, culturală și de recreere, contribuind la îmbunătățirea sănătății cetățenilor și a calității vieții. În același timp, sportul poate juca un rol economic important, dacă este valorificat, putând contribui la dezvoltarea locală și regională, regenerarea urbană sau chiar rurală. Carta Albă privind sportul evidențiază faptul că *"sportul beneficiază de sinergii cu sectorul turistic și poate stimula modernizarea infrastructurii, precum și încheierea de noi parteneriate de finanțare a dispozitivelor sportive și recreative"* (Comisia Comunității Europene, *Carta Albă privind Sportul*, 11.07.2007, pag. 11).

Ulterior Cartei Albe, Comisia a adoptat, în anul 2011, Comunicarea „Dezvoltarea dimensiunii europene a sportului”, aceasta reprezentând primul document de politică adoptat de Comisie în domeniul sportului de la intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona. Documentul recunoaște potențialul sportului de a contribui la creșterea ocupării forței de muncă, incluziune socială și ameliorarea sănătății publice. Printre acțiunile propuse în cadrul documentului pentru întărirea rolului social și economic al domeniului sportului, se numără: sprijinirea activității fizice în școli și promovarea învățării non-formale și informale, prin activități de voluntariat, sprijinirea orientărilor și proiectelor care promovează activitățile fizice care întăresc sănătatea, promovarea participării persoanelor cu handicap la activități sportive, consolidarea competențelor și capacității de inserție profesională a lucrătorilor din sectorul sportului.

La nivel național, Ministerul Tineretului și Sportului are responsabilitatea de a gestiona domeniul sportului, prin adoptarea de politici la nivel sectorial, care să fie integrate cu contextul economico-social și de a promova performanța și mișcarea pentru toți cetățenii. Unul dintre principalele documente care trasează liniile generale și prioritățile de dezvoltare a domeniului sportului este Strategia de Dezvoltare a Sportului în România – perioada 2016-2032.

Strategia de Dezvoltare a Sportului în România – perioada 2016-2032 recunoaște sportul ca fenomen complex, cu efecte semnificative asupra educației, sănătății, socializării și economiei, care impun crearea unor condiții favorabile pentru dezvoltarea sa și punerea în practică a funcțiilor specifice pe care le îndeplinește. *"Funcțiile sale socială, educațională, culturală și economică îl confirmă ca una dintre cele mai însemnate componente în dezvoltarea omului în plan fizic, psihic și motric"* (Ministerul Tineretului și Sportului, *Strategia de Dezvoltare a Sportului în România – perioada 2016-2032*, pag. 5).

Strategia recunoaște provocările cu care se confruntă domeniul sportului la nivel european, cu implicații și asupra dezvoltării domeniului la nivel național – presiunea comercială, exploatarea tinerilor sportivi, rasismul, dopajul, corupția și spălarea banilor, evidențiind și provocările specifice României, precum capacitatea scăzută de retenție a sportivilor și specialiștilor în domeniu.

Prin această strategie, MTS își propune optimizarea activității principalelor subsisteme ale sportului: sportul pentru toți, sportul de performanță, sportul adaptat – pentru persoane cu nevoi speciale, precum și a resurselor aferente (resurse umane, informaționale, materiale, financiare), care condiționează eficiența procesului.

Obiectivul strategic cuprins în cadrul strategiei în ceea ce privește sportul pentru toți, vizează creșterea gradului de participare activă și sistematică a populației de toate vârstele, la activități sportive, în scop sanogenetic, al îmbunătățirii integrării și coeziunii sociale, prin atingerea unor obiective specifice precum: creșterea numărului de participanți și facilitarea accesului acestora la programe sportive, creșterea nivelului de informare și educație a cetățenilor privind importanța și beneficiile practicării sportului și a altor activități fizice, creșterea nivelului de practicare a sportului pe diverse categorii de populație, ținând cont de vârsta și statutul social al acestora.

În ceea ce privește sportul de performanță, ținta strategică a fost definită ca fiind dezvoltarea sportului românesc de performanță, prin atingerea unor obiective specifice care vizează eficientizarea comunicării între structurile implicate în dezvoltarea sportului de performanță, susținerea ramurilor sportive cu șanse de succes pe plan Mondial, perfecționarea resurselor umane implicate în sportul de performanță (antrenori, medici, manageri etc.), îmbunătățirea sistemului de pregătire a sportivilor de performanță.

Nu în ultimul rând, pentru sportul adaptat, ținta strategică vizează creșterea numărului de persoane cu cerințe educative speciale care practică sistematic activități fizice și sportive, în scopul îmbunătățirii stării de sănătate, a integrării sociale și a participării în competiții, prin facilitarea accesului la programe sportive adaptate fiecărui tip de dizabilitate, creșterea nivelului de conștientizare a familiilor și comunității privind importanța și beneficiile practicării activității fizice și a sportului de către persoanele cu cerințe educative speciale, pregătirea resurselor umane – antrenori, instructori, arbitri - specializate în organizarea și conducerea competițiilor sportivilor cu dizabilități.

În definirea celor mai importante aspecte care ar trebui urmărite în perioada următoare, în vederea dezvoltării domeniului sportului, la nivelul județului Bistrița-Năsăud se va avea în

vedere corelarea cu principalele obiective existente la nivel național, adaptate însă specificului județean și nevoilor stringente care există în teritoriu și ținând cont în același timp și de specificul activităților care pot fi întreprinse la nivel județean și local.

Ca mai toate localitățile de provincie, înainte de 1990, Bistrița nu constituia, în domeniul sportului, decât un valoros furnizor de talente. Dintotdeauna, sportivii afirmați mai întâi ca juniori în județ au simțit nevoia de a continua activitatea sportivă spre consacrare și de a face pasul spre adevărata performanță, spre seniorat. Clubul sportiv Gloria le oferea această șansă prin cele 8 secții sportive care funcționau în anii 80, plus cea de fotbal. Dar volumul de muncă și performanțele importante ale sportului bistrițean ce creșteau de la an la an, i-au convins pe conducătorii sportului românesc de la acea vreme să împartă clubul Gloria în două. Acest fapt s-a petrecut în 1986, atunci când a fost semnat certificatul de naștere al Clubului Sportiv Municipal.

Fotbalul a rămas să poarte numele Gloriei, iar celelalte secții au format o nouă structură sportivă, CSM Bistrița. Atletismul, boxul, luptele, halterele, schiul fond, sania, handbalul feminin și radioamatorismul au fost cele 8 secții ale unui club nou. După 1990, din acest club au fost abandonate luptele și handbalul, dar a fost inclus tenisul de masă, prin transfer de la Asociația Sportivă Sticla. Mai târziu, a reapărut secția de handbal și au fost înființate secțiile de gimnastică, și culturism, astfel încât, în prezent, CSM Bistrița are 10 secții bugetate de stat.

Rezultatele au fost mereu pe măsura așteptărilor: peste 700 de clasări între primii 6 la Jocuri Olimpice, Campionate Mondiale, Campionate Europene și alte competiții internaționale, 4171 de medalii naționale și 628 de sportivi convocați la loturi naționale. CSM a avut până acum 21 de participanți la 12 ediții ale Jocurilor Olimpice, competiția supremă a sportului. Dintre aceștia, 6 au adus clasări între primii 6, iar unul a reușit să cucerească o medalie, în 2012, la Londra. Sunt cifre care stau în dreptul unor performanțe greu de întrecut în orice alt domeniu de activitate din județul Bistrița-Năsăud.

După anul 2015 sportul bistrițean a stagnat și chiar a regresat. Echipa de fotbal a retrogradat, iar celelalte ramuri sportive sunt destul de modest reprezentate, cu excepția acelor care beneficiază de centre olimpice. Județul Bistrița-Năsăud ajunsese la contra-performanța de a nu fi reprezentat la niciun sport de echipă în primele 3 ligi. Acest lucru a venit ca un imbold pentru înființarea unui nou club sportiv (Gloria 2018). Acesta se află în subordinea Consiliului Județean Bistrița-Năsăud. În cadrul clubului funcționează următoarele secții pe ramură de sport: handbal, oină, atletism, gimnastică ritmică, taekwondo WT, volei, golf, fotbal, box, rugby, tenis, schi, baschet, tenis de masă, lupte, arte marțiale de contact, motociclism, culturism și fitness, judo și scrabble.

La nivelul județului Bistrița-Năsăud, conform Registrului Sportiv al Ministerului Tineretului și Sportului, în anul 2025, în județul Bistrița-Năsăud existau 161 de structuri sportive, dintre care 5 de drept public și 156 de drept privat (10 dintre acestea fiind asociații județene pe ramuri).

Cele mai reprezentative secții sportive în cadrul structurilor existente la nivelul județului Bistrița-Năsăud sunt următoarele (acestea reprezentând peste 50% din totalul secțiilor sportive existente la nivelul județului Bistrița-Năsăud):

- Fotbalul, cu 86 de secții sportive, dintre care 4 aparțin structurilor de drept public;
- Minifotbal, cu 23 de secții sportive, toate de drept privat;
- Baschetul, cu 28 de secții sportive, dintre care una aparține structurilor de drept public;
- Atletismul, cu 35 de secții sportive, dintre care 4 aparțin structurilor de drept public;
- Tenisul, cu 39 de secții sportive, dintre care 2 aparțin structurilor de drept public;
- Handbalul, cu 41 de secții sportive, dintre care 3 aparțin structurilor de drept public;
- Voleiul, cu 30 de secții sportive, dintre care 3 aparțin structurilor de drept public;
- Culturismul și fitnessul, cu 25 de secții sportive, dintre care una de drept public;
- Natație și pentatlon modern, cu 24 de secții sportive, toate de drept privat;
- Schi – Biatlon, cu 32 de secții sportive, dintre care 4 aparțin structurilor de drept public;
- Tenisul de masă, cu 38 de secții sportive, dintre care 3 aparțin structurilor de drept public;
- Dans sportiv, cu 18 secții sportive, toate de drept privat;
- Gimnastica, cu 19 secții sportive, dintre care 2 de drept public;
- Ciclismul, cu 20 de secții sportive, cu o structură de drept public;
- Șahul, cu 27 de secții sportive, toate de drept privat;
- Judo, cu 17 secții sportive, dintre care una drept privat;
- Automobilismul sportiv, cu 14 secții sportive, toate de drept privat;
- Motociclismul, cu 14 secții sportive, dintre care 2 de drept public;

Evoluția numărului de structuri sportive existente la nivel județean poate fi evidențiată prin consultarea datelor oferite de Institutul Național de Statistică, potrivit cărora, în perioada 2014-2024, indicatorul a cunoscut o creștere cu circa 27%. Valoarea maximă s-a înregistrat în anul 1994, 148 de structuri sportive, iar minima în anul 2005, 48 de structuri sportive. În ciuda

situației existente, în perioada pandemiei și post-pandemic s-a înregistrat o mică evoluție, secțiile sportive crescând de la 94 (în 2020) la 101 (în 2021) și la 105 (în 2024 – an post-pandemic).

În ceea ce privește numărul de sportivi legitimați la nivelul întregului județ Bistrița-Năsăud, datele statistice indică o creștere a acestui indicator cu circa 45% în județul Bistrița-Năsăud, în perioada 2014-2024. Numărul maxim a fost atins în anul 2023, 5002 sportivi legitimați, iar valoarea minimă în anul 2005, 1202 de sportivi legitimați. Astfel, conform datelor de pe platforma TEMPO-ONLINE, numărul de sportivi legitimați din județul Bistrița-Năsăud a crescut de la 3034 în anul 2014 la 4387 de sportivi în 2024.

Numărul antrenorilor sportivi a alternat în perioada 2014-2024 la nivelul județului Bistrița-Năsăud. Valoarea maximă a fost înregistrată în anul 1992, 281 de antrenori sportivi, iar minima în anul 2002, 60 de antrenori sportivi. Astfel, în județul Bistrița-Năsăud, numărul de antrenori a crescut de la 89 în anul 2014 la 148 în anul 2024, o creștere cu 66%. În schimb, numărul instructorilor sportivi a scăzut în județul Bistrița-Năsăud. Valoarea minimă a fost atinsă în anul 1999, 17 instructori sportivi, iar valoarea maximă în anul 2009, 152 de instructori sportivi. Astfel, numărul de instructori sportivi a scăzut de la 74 în anul 2014 la 55 în anul 2024, cu circa 26%.

În cazul arbitrilor sportivi, valorile au alternat în perioada 2014-2024, tendința generală fiind una de scădere. Maxima principală a fost înregistrată în anul 1992, 365 de arbitri sportivi, iar minima absolută în anul 2006, 83 de arbitri sportivi. Astfel, de la 119 arbitri în anul 2014 ajunge la 106 arbitri sportivi în anul 2024, o scădere cu circa 11%.

În anul 2024, în județul Bistrița-Năsăud existau 309 persoane angajate în domeniul sportiv.

Analiza structurilor sportive pe medii de rezidență indică o discrepanță mare între mediul urban și cel rural, acesta din urmă beneficiind de prezența a doar 21,1% din totalul structurilor sportive existente la nivelul județului Bistrița-Năsăud. Astfel, în județul Bistrița-Năsăud existau la mijlocul anului 2025, conform Registrului Sportiv al MTS, 161 de structuri sportive în total din care 127 în mediul urban și 34 de structuri sportive în mediul rural. Majoritatea structurilor sportive din mediul rural sunt localizate în comuna Rodna și în alte comune din imediata apropiere a municipiului Bistrița (Livezile, Cetate, Dumitra, Budacu de Jos, Șieu-Măgheruș). Cele 34 de structuri sportive existente în mediul rural acoperă doar 21 din cele 58 de comune ale județului, așadar, gradul de acoperire cu structuri sportive în mediul rural este de 36,2%. În aceste condiții, este pregnantă nevoia de sprijinire a dezvoltării sportului în mediul rural, de exemplu, prin înființarea de asociații sportive care să dezvolte sportul în mediul rural și

să atragă copiii spre practicarea sportului. Cele 21 de comune de la nivelul județului Bistrița-Năsăud, la nivelul cărora există structuri sportive, sunt: Rodna, Budacu de Jos, Cetate, Leșu, Monor, Șieu-Odorhei, Tiha Bârgăului, Uriu, Lechința, Șieu, Șieu-Măgheruș, Dumitra, Feldru, Livezile, Maieru, Prundu Bârgăului, Rebra, Rebrîșoara, Șieuț, Telciu, Lunca Ilvei.

În baza datelor de la Federația Română de Fotbal și de la Asociația Județeană de Fotbal Bistrița-Năsăud, rezultă că în sezonul 2025-2026 există 22 de echipe de fotbal din județul Bistrița-Năsăud înscrise în toate competițiile de seniori (fig. 2.24). Toate acestea evoluează în competițiile județene (Liga a IV-a și Liga a V-a) organizate de AJF Bistrița-Năsăud, cu excepția echipei CS Gloria Bistrița, care activează în Liga a III-a.

Se constată că un număr mai mare de echipe se înregistrează în comuna Teaca (2), în vreme ce în cadrul municipiului Bistrița și a celorlaltor orașe, respectiv a unor comune se remarcă doar câte o singură echipă, iar comunele mai mici nu au deloc o echipă de fotbal seniori înscrisă în vreo competiție în sezonul 2025-2026.

Din datele de la DJTS Bistrița-Năsăud, rezultă că, în total, există 97 de baze sportive în județul Bistrița-Năsăud în anul 2025.

O analiză a acestora a relevat faptul că, dintre acestea, 48 reprezintă stadioane și terenuri de fotbal (fig. 2.25), 16 reprezintă săli de sport, iar 33 reprezintă alte terenuri de sport în aer liber, bazine de înot sau săli dedicate unor anumite evenimente (conferințe).

Dintre stadioane, se remarcă stadionul din orașul Beclean cu o capacitate de 1500 de locuri și care a fost și omologat de FRF. Stadionul „Jean Pădureanu” din municipiul Bistrița ar urma să fie reabilitat. Iar, în cartierul Unirea din municipiul Bistrița ar urma să se construiască un nou stadion cu o capacitate de aproximativ 10875 de locuri.

În afara stadionului din Beclean, în județul Bistrița-Năsăud se mai află alte 2 stadioane, în comunele Bistrița Bârgăului și Prundu Bârgăului.

În privința sălilor de sport (fig. 2.26), din 18 săli de sport existente la nivel județean, 2 sunt săli polivalente, în cadrul municipiului Bistrița, cu o capacitate adecvată pentru un număr ridicat de spectatori și omologate pentru majoritatea sporturilor de sală (handbal, baschet, volei).

Celelalte 16 de săli de sport se împart în mai multe categorii. 9 dintre acestea sunt săli de sport propriu-zise, iar 7 sunt săli de sport școlare. Între aceste două categorii nu există diferențe semnificative. O parte din sălile de sport au fost construite în anii 2000 în cadrul programului celor 400 de săli de sport noi la nivel național, fiind astfel relativ recent inaugurate, și într-o stare bună sau foarte bună.

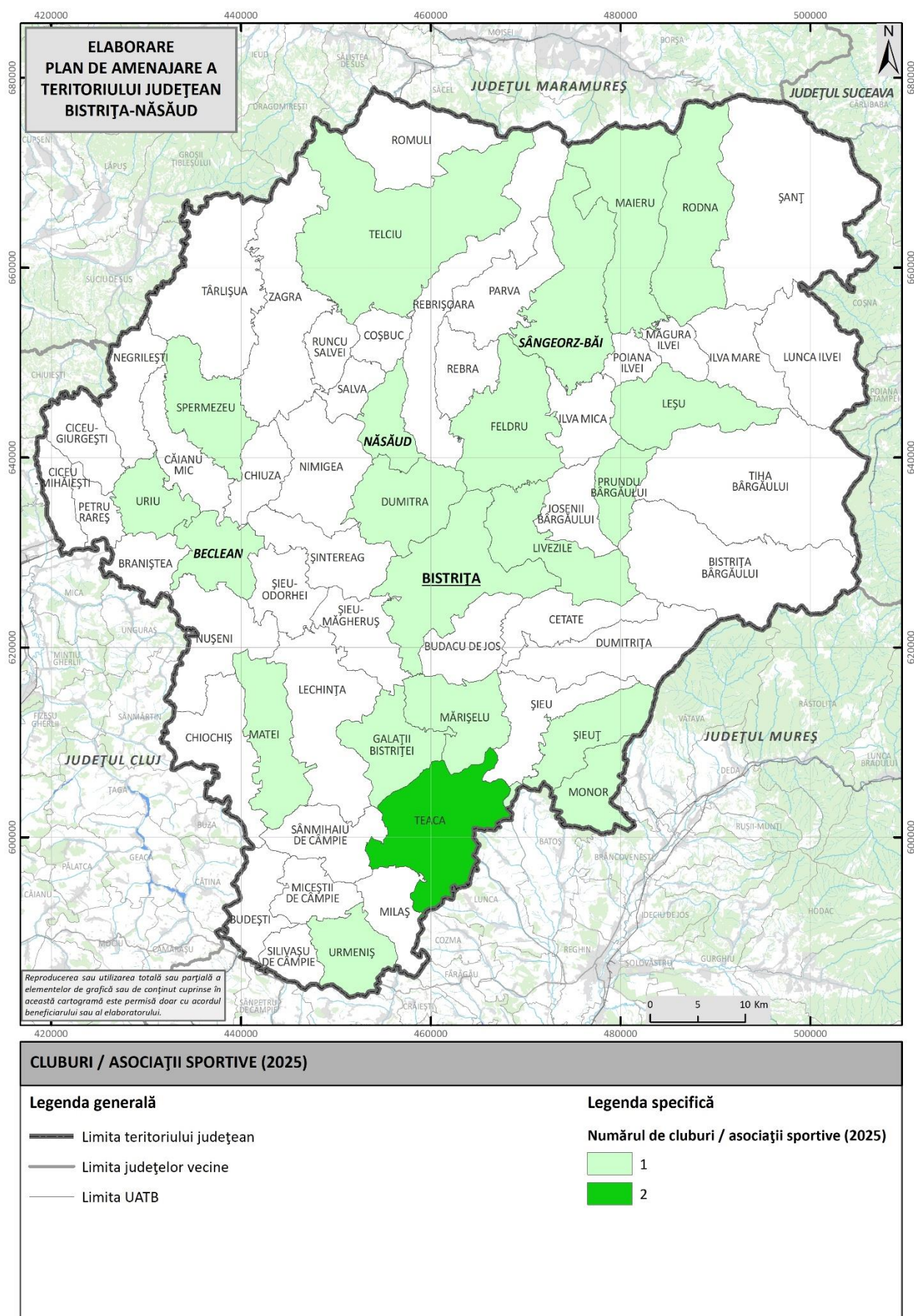

Fig. 2.24 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A CLUBURILOR ȘI ASOCIAȚIILOR SPORTIVE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘAȘ ACTIVE ÎN COMPEȚIȚII DE FOTBAL SENIORI ÎN SEZONUL 2025-2026
Surse: FRF și AJF BISTRIȚA-NĂȘAȘ (2025)

Ele pot fi utilizate pentru majoritatea sporturilor de sală (handbal, baschet, volei). Unele săli construite în cadrul acestui program sunt săli de sport școlare și nu sunt accesibile publicului larg.

Majoritatea celorlalte săli de sport aparțin în majoritate tot instituțiilor de învățământ din județul Bistrița-Năsăud și, în consecință, nu sunt nici ele accesibile publicului larg, fiind totodată mai vechi (unele din perioada comunistă) și într-o stare mai avansată de degradare.

Un număr mare de săli de sport se localizează în municipiul Bistrița (6 săli de sport). În celelalte orașe, Beclean și Sângeorz-Băi se localizează câte o sală de sport. Orașul Năsăud este singurul care nu deține sală de sport. În comuna Rodna se localizează două, una în paragină, iar una în stare foarte bună, iar săli de sport mai există în comunele Dumitra, Lechința, Livezile, Teaca, Târlisua și Uriu. Mai mult de jumătate din comune nu dețin nici un fel de sală de sport.

Două terenuri de sport sunt localizate în municipiul Bistrița și reprezintă terenuri de sport pentru diferite activități (handbal, tenis, gimnastică), precum și terenuri sintetice pentru mini-fotbal, bazine de înot, săli de sport de dimensiuni mici, etc. Unul este localizat în cadrul Liceului cu Program Sportiv, iar celălalt în cadrul bazei sportive Mecanica.

Conform datelor primite de la Direcția Județeană de Tineret și Sport Bistrița-Năsăud, majoritatea bazelor sportive sunt funcționale și într-o stare bună.

Datele și informațiile colectate prin intermediul metodelor de cercetare calitativă utilizate în analiza diagnostic relevă faptul că principala problemă existentă în domeniul sportului la nivelul județului Bistrița-Năsăud este reprezentată de slaba dezvoltare a infrastructurii sportive, atât în ceea ce privește numărul de baze sportive, cât și în ceea ce privește starea acestora. De exemplu, unele baze sportive sunt nefuncționale sau în paragină (CSM Bistrița-Pârtie sanie; terenul de sport al Colegiului Național „Liviu Rebreanu”; Lac – MHC; teren de handbal – Grup Școlar „Infoel” Bistrița; bazele sportive de la Chiuza, Rodna, Nușeni; baza sportivă Mecanica – Bistrița). În același timp, deși cerința pentru practicarea sportului de masă este mare, copiii și părinții lor au anumite standarde pe care le urmăresc în momentul în care aleg un anumit sport, astfel că trebuie găsite soluții pentru asigurarea unor condiții minime, inclusiv de igienă, în cadrul bazelor sportive, astfel încât copiii să fie atrași de practicarea sporturilor. Și în ceea ce privește sportul de performanță, condițiile ar putea fi îmbunătățite, astfel încât sportivii să beneficieze de condiții similare cu cele ale sportivilor din alte țări. De exemplu, la nivel național și implicit în județul Bistrița-Năsăud, nu există baze pentru refacerea organismului după efort. În lipsa unei infrastructuri adecvate, accesul pentru practicarea sportului de performanță și a sportului de masă este limitat, iar dezvoltarea acestui domeniu este afectată semnificativ.

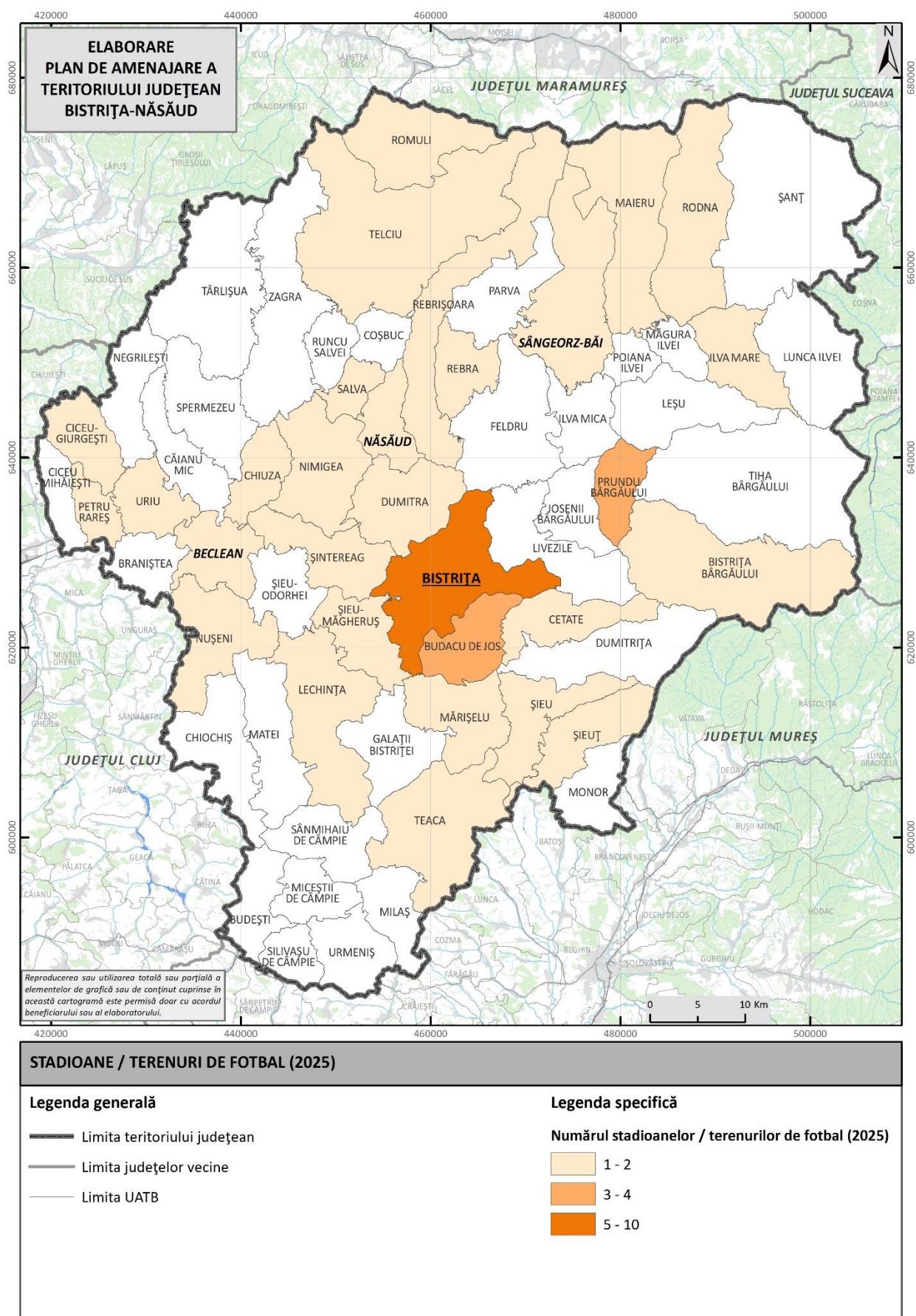

Fig. 2.25 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A STADIOANELOR ȘI TERENURILOR DE FOTBAL DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL 2025
Sursa: DJTS BISTRIȚA-NĂSĂUD (2025)

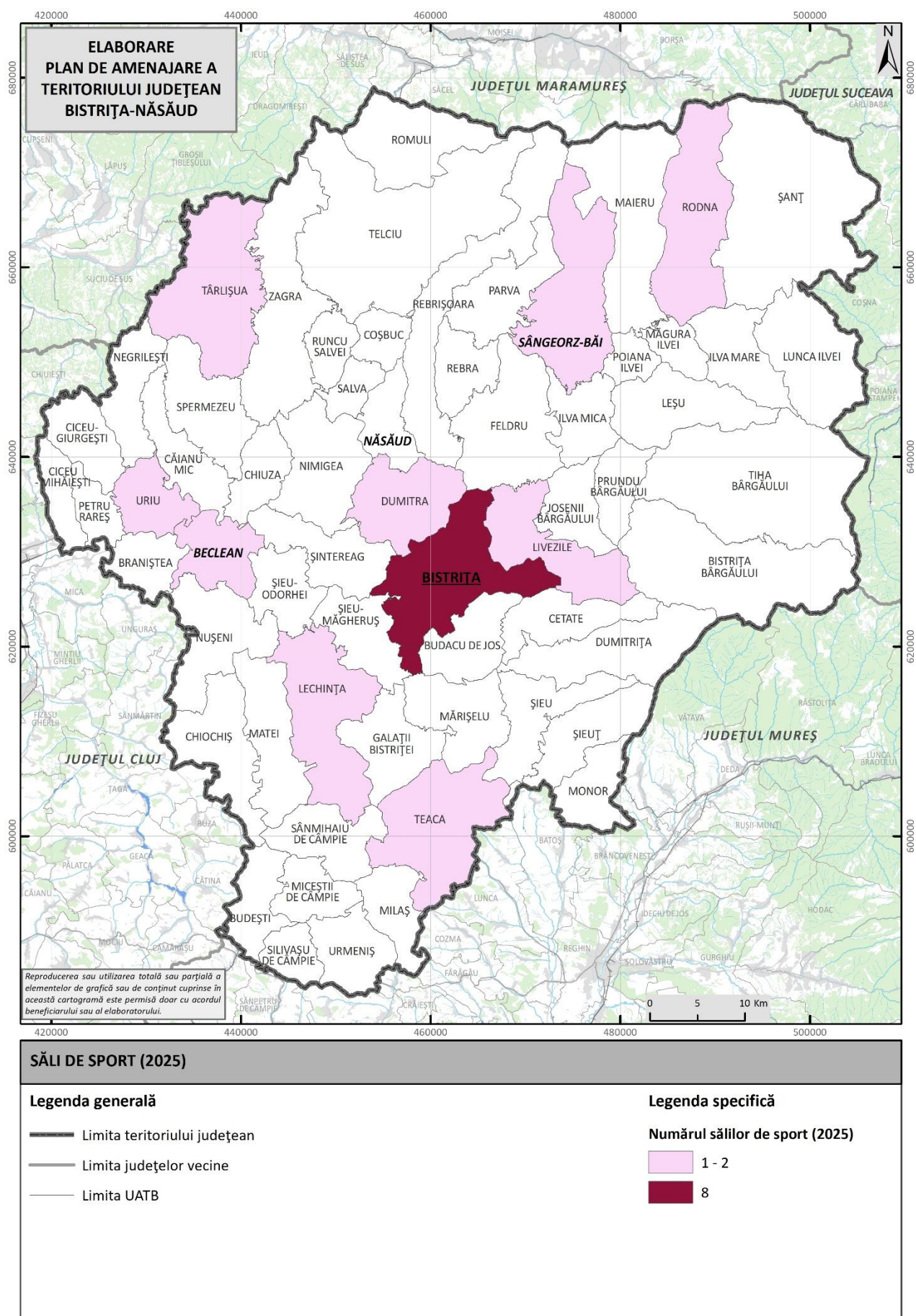

Fig. 2.26 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A SĂLILOR DE SPORT DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD ÎN ANUL 2025
Sursa: DJTS BISTRIȚA-NĂȘĂUD (2025)

O altă problemă identificată vizează problema cabinetului medical sportiv. Pentru ca sportivii să poată participa la competițiile sportive, conform prevederilor Legii Educației Fizice și Sportului nr. 69/2000, au nevoie de viza medicului sportiv de specialitate. În prezent, la nivelul județului Bistrița-Năsăud nu există niciun cabinet medical sportiv. Având în vedere că la nivelul întregului județ nu există un astfel de cabinet, ar trebui luate măsuri urgente și crearea unuia sau mai multor cabinete medicale sportive, atât în municipiul Bistrița, dar și în alte localități din județ.

În ceea ce privește evenimentele sportive din perioada 2015-2025, județul Bistrița-Năsăud se remarcă printr-o serie de competiții organizate inclusiv la nivel național, internațional și mondial, precum: Campionatul mondial de culturism, European Summer Cups feminin under 16-Tenis de camp, GST Trophy-Turneu ITF World Junior Tour, Memorialul Gheorghe Bozga-Tenis de Masa, Campionatul European de GO, Jocurile Nationale Special Olympics Romania, Trofeul Carpati-Handbal feminin, Campionatul European si Mondial de Futnet, Supercupa Romaniei la handbal (masculin și feminin), Dance Stars of Transilvania etc.

Handbalul este un sport care în ultimul timp a devenit tot mai prezent în județul Bistrița-Năsăud. Una dintre cele mai cunoscute și renumite echipe de handbal este CS Gloria Bistrița, care anterior s-a numit CSM-LPS Bistrița și CSM Bistrița. Echipa a aparținut anterior Clubului Sportiv Municipal Bistrița și a evoluat în Divizia A până în primăvara anului 2016. La sfârșitul sezonului competițional 2015-2016, CSM Bistrița s-a clasat pe locul 1 în seria B a Diviziei A și s-a calificat astfel direct în Liga Națională. În vara anului 2018, echipa a fost preluată de clubul CS Gloria 2018 Bistrița-Năsăud și și-a schimbat denumirea. Secția a fost fondată în anul 2009 sub numele de CSM-LPS Bistrița. O echipă de handbal feminin bistrițean a existat și anterior, cu începere din 1986, când fostul Club Sportiv Gloria Bistrița a fost separat în două: pe de o parte echipa de fotbal, pe de altă parte un club nou cuprinzând opt secții sportive, printre care și handbal feminin. După 1990, acest club a renunțat la secțiile de lupte și handbal. În palmaresul său se remarcă următoarele calificări: în anul 2024 a fost finalistă în Liga Europeană; în anul 2020 a jucat în sferturi de finală la Cupa EHF; în anii 2019, 2023, 2024, 2025 a ocupat locul 3 în Liga Națională, iar în anul 2025 a fost finalistă a Cupei României.

Din perspectiva echipelor de fotbal, cea care se face cel mai remarcată este CS Gloria Bistrița, care a avut în trecut evoluții constante în prima ligă. În prezent, Gloria evoluează în Liga a III-a, dar se dorește promovarea în Liga a II-a. CS Silvicultorul Maieru a promovat în Liga a III-a după ce a câștigat Liga a IV-a. Este una din puținele echipe de la nivel județean care au acces direct în liga națională. Săgeata Dumbrăvița a fost campioana județului în sezonul 2024/2025 din Liga a IV-a cu un parcurs impresionant: 17 victorii, un egal și cea mai bună ofensivă. Se remarcă

prin performanța locală de top pe care a înregistrat-o și o înregistrează. ACS Viitorul Livezile, deși a fost înființat recent, în anul 2023, în sezonul 2024/2025 a fost una dintre principalele competitoare la titlul județean, încheind campionatul pe locul al II-lea. A înregistrat rezultate notabile în campionat și a jucat meciuri memorabile.

Consiliul Județean Bistrița-Năsăud susține performanța în domeniul sportiv, prin acordarea de premii celor mai buni sportivi și antrenori, olimpici și neolimpici. Astfel, pentru performanțele obținute, sportivii și antrenorii sunt premiați în cadrul Galei Sportului.

O modalitate de susținere a dezvoltării domeniului sportului la nivel județean este reprezentată de finanțarea proiectelor de activitate sportivă. În anul 2025, Consiliul Județean Bistrița-Năsăud a alocat diferite sume pentru a promova sportul de performanță pe mai multe categorii: pentru promovarea sportului de performanță, pe echipe de juniori suma alocată a fost de 15.120 lei; pentru organizarea de competiții sportive suma alocată a fost de 40.000 lei; pentru sportul individual suma de 95.000 lei, iar din perspectiva sportului pentru toți, 19.484 lei, în total 169.604 lei, toate fiind proiecte cu finanțare nerambursabilă.

Învățământul sportiv este reprezentat la nivelul universitar în cadrul județului Bistrița-Năsăud prin intermediul extensiei Facultății de Educație Fizică și Sport a Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca ce dispune de o specializare la nivel licență, *Educație fizică și sportivă (3 ani)* și un program de masterat interdisciplinar în colaborare cu Facultatea de Geografie din cadrul aceleiași extensii, *Turism sportiv și agrementul din perspectiva ecodezvoltării (2 ani)*.

De asemenea, există clase cu profil sportiv și la instituții de învățământ preuniversitar, mai exact la Liceul cu Program Sportiv din municipiul Bistrița.

2.4 Infrastructura de agrement

Infrastructura de agrement (fig. 2.27) cuprinde infrastructura dedicată turismului pietonal sau de drumeție, cicloturismului, pentru practicarea sporturilor de iarnă și sporturi extreme sau pentru sporturile de agrement nautic. De asemenea, include centrele spa, wellness, centrele de natație, ștrandurile și piscinele publice, parcurile de aventură, centrele de echitație (ecvestre), pescuitul sportiv și de agrement și centrele de agrement.

Infrastructura specifică menită a susține derularea în bune condiții a *turismului pietonal/de drumeție* deține în județul Bistrița-Năsăud peste 800 de km de trasee marcate în unitățile montane și submontane (respectiv Munții Rodnei, Munții Călimani, Munții Bârgăului și Munții Țibleș). Toate traseele din fiecare unitate montană și submontană cuprind trasee cu scopul de a pune în evidență principalele atracții naturale ale regiunii. În Munții Rodnei,

principalele atracții sunt lacurile Lala Mare, Valea Blaznei, Vârful Ineuț, stațiunea Sângeorz-Băi, cu trasee totalizând circa 400 km. În Munții Călimani, marea majoritate a traseelor gravitează în jurul stațiunii Colibița (circa 130 km). În Munții Bârgăului, mare parte din trasee sunt create în satul Piatra Fântânele (aproape 120 km). În Munții Țibleș, traseele marcate au ca finalitate Vârful Țibleș (totalizând circa 35 km). Iar, în cazul Munților Bârgău și Călimani putem adăuga Via Transilvanica, traseu ce are o lungime de 133 km pe teritoriul județului Bistrița-Năsăud.

Cicloturismul constituie o formă a turismului activ căruia îi revine un rol important în oferta pentru turismul de agrement a județului Bistrița-Năsăud. Circuitele existente (însușind peste 750 km) pot avea drept scop simple plimbări pe bicicletă, însă se pot combina, pot completa sau chiar înlocui, pe alocuri, drumeția, oferind astfel posibilitatea vizitării unor destinații și obiective naturale sau locații antropice (centrele urbane sau localități rurale tradiționale pitorești) situate pe traseul acestora sau în proximitatea lor. Ba mai mult, în acest sens autoritățile publice își propun și amenajarea unui traseu de 208,2 km pe teritoriul județului. Traseul propus va traversa 14 unități administrativ-teritoriale și va fi amenajat pe domeniul public, respectiv drumuri naționale, județene, comunale, străzi interioare, drumuri forestiere și drumuri de exploatare agricolă. De asemenea, va dispune de toate facilitățile (refugii pentru cicliști; puncte de odihnă; semnalizări corespunzătoare; indicatoare; măsuri de siguranță în zonele cu risc crescut; puncte gastronomice).

Infrastructura pentru practicarea *sporturilor de iarnă* a județului include un număr de 6 pârtii (cu o lungime cumulată de circa 4,49 km), toate fiind relativ scurte. Cele 3 pârtii de la Piatra Fântânele sunt dotate cu telescaun, însă nu dețin instalație nocturnă, echipament și tun(-uri) de zăpadă. Una este destinată schiorilor cu experiență, alta începătorilor, iar cea de-a treia este destinată copiilor și celor care sunt pentru prima dată pe schiuri. Pârtia de schi de la Valea Măriilor dispune doar de teleschi, dar nu și de tun(-uri), telescaun și instalație nocturnă. Și pârtia de la Valea Blaznei dispune de aceleași dotări ca cea de la Valea Măriilor. Aceasta se află în curs de omologare. Gradul de dificultate a acestor pârtii este mediu. Pârtia Cocos este o altă pârtie existentă la nivelul județului Bistrița-Năsăud. Are un grad de dificultate ușor-mediu, dispune de telescaun, teleski, instalație nocturnă și tunuri de zăpadă. Infrastructura destinată practicării sporturilor de iarnă este completată de dotările existente pentru snowboard, snowmobil (Colibița) și de patinoarele amenajate din Bistrița.

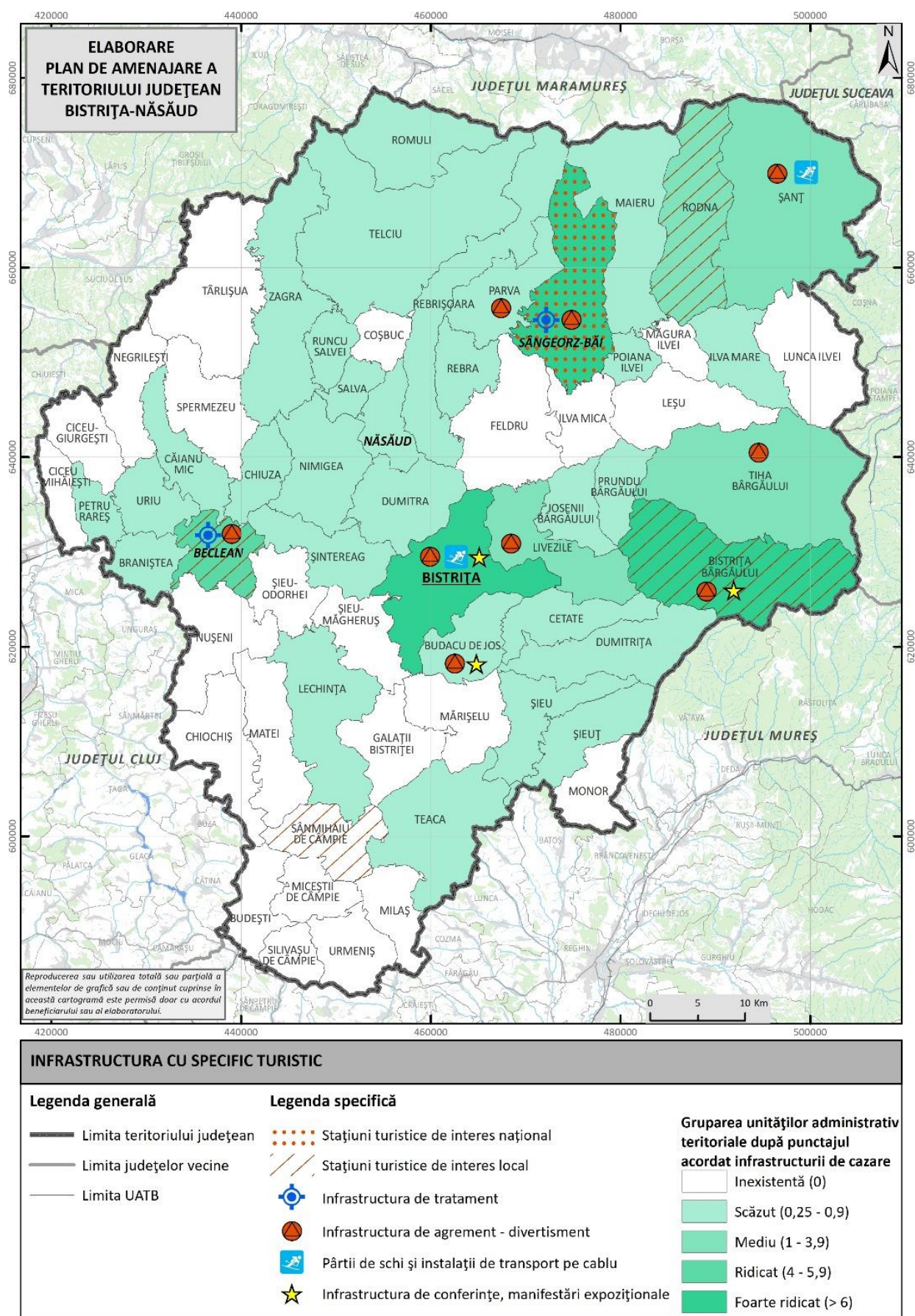

Fig. 2.27 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A INFRASTRUCTURII DE AGREMENT DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD ÎN ANUL 2025

Sursă: WEBSITE-URILE DEDICATE DIFERITELOR INFRASTRUCTURI DE AGREMENT (2025)

Sporturile extreme completează oferta pentru agrement turistic existent la nivelul județului Bistrița-Năsăud, gama acestora acoperind activități specifice (tiroliană, cicloturism, rafting, escaladă etc.), existând o serie de centre specializate care pun la dispoziția amatorilor echipament/logistică și servicii specializate pentru toate categoriile de vârstă, pregătire fizică și cunoștințe/experiență de profil: Aventuri în Colibița, Căliman Club.

Sporturile de agrement nautic găsesc condiții favorabile de practicare pe râul Bistrița Ardeleană a rafting-ului, respectiv plimbări cu barca, hidrobicicleta, vaporul, cu caiacul, paddleboarding și windsurfing pe Lacul Colibița.

Centrele SPA, wellness și centre natație/piscine din Bistrița, Sângeorz-Băi, Beclean, Bistrița-Bârgăului oferă, de asemenea, condiții și facilități specifice de relaxare: Hotel Rouser House Boutique 4*, Panoramic Colibița 4*, Montana Resort & Spa 4*(Bistrița Bârgăului), Shreiner Spa 5*, Casa Ema 4*, English House 5*, Kaula Spa Center (Bistrița), Crama Jelna Resort & Spa 5* (Orheiul Bistriței), Centrul Spa Legacy 4*, Pensiune Restaurant Perla (Sângeorz-Băi).

Parcurile de aventură oferă amatorilor de distracție și senzații tari în familie sau alături de prieteni o ofertă diversificată pusă la dispoziție în cadrul Parcului de distracții Aventuri în Colibița și Parcul de Aventură Alpina Blazna.

Centrele de echitație/ecvestre completează agrementul turistic prin facilitățile de profil oferite, de exemplu, la Herghelia Beclean.

Pescuitul de agrement și/sau sportiv face parte, de asemenea, din oferta de agrement a județului, constituindu-se într-o metodă inedită, apreciată și solicitată de relaxare pentru un segment important al populației. Amenajările pentru pescuit includ următoarele lacuri: Colibița, Dorolea, Mărișelu, Tonciu, Brăteni, Paradisul Verde, balta lui Otto, balta Mocod.

De asemenea, în subordinea Ministerului Tineretului și Sportului se află 6 centre de agrement (Centrul de Agrement Sângeorz-Băi, Centrul de Agrement Valea Mare, Centrul de Agrement Valea Blaznei, Centrul de Agrement Colibița, Centrul de Agrement Fiad, Centrul de Agrement Telciu).

Centrele de agrement reprezintă puncte importante de atracție, îndeosebi pentru copii și tineri, îndeosebi în sezonul estival și în perioadele de vacanță.

2.5 Infrastructura culturală

Analiza privind infrastructura culturală are la bază seturi de date de la Institutul Național de Statistică (în special platforma TEMPO-ONLINE), dar și din alte surse, naționale sau județene,

uneori mai noi sau mai vechi, pentru o perspectivă mai amplă asupra culturii și artei în județul Bistrița-Năsăud.

În conformitate cu acest date, în județul Bistrița-Năsăud funcționau 13 instituții și companii de spectacole sau concerte – una din categoria celor de păpuși și marionete (inclusiv secțiile de teatru): Centrul Cultural Municipal „George Coșbuc”; una din categoria filarmonică și orchestre simfonice și 11 aparțin altor tipuri de unități culturale.

În perioada 2012-2024 (datorită datelor disponibile în mod constant începând cu anul 2012, fig. 2.28), se observă că numărul de spectacole a variat. La începutul perioadei se remarcă cele mai mari valori, înregistrându-se și maximul în anul 2013 (323 de spectacole și concerte) pentru ca, mai apoi, în perioada pandemiei să scadă și să se înregistreze și valoarea minimă (31 de spectacole și concerte) în anul 2020 pe fondul restricțiilor impuse. Ulterior, numărul de spectacole și concerte a crescut, dar fără a mai înregistra valorile de dinainte de pandemie.

La nivelul anului 2024, din totalul de 234 de spectacole, cele mai numeroase sunt spectacolele oferite de alte tipuri de unități culturale (195 de spectacole, respectiv 83,3%). Acestea sunt urmate de spectacolele oferite de păpuși și marionete (inclusiv secțiile de teatru) (30, respectiv 12,8%). Spectacolele de filarmonică și orchestrele simfonice ocupă ultimul loc (9, respectiv 3,8%).

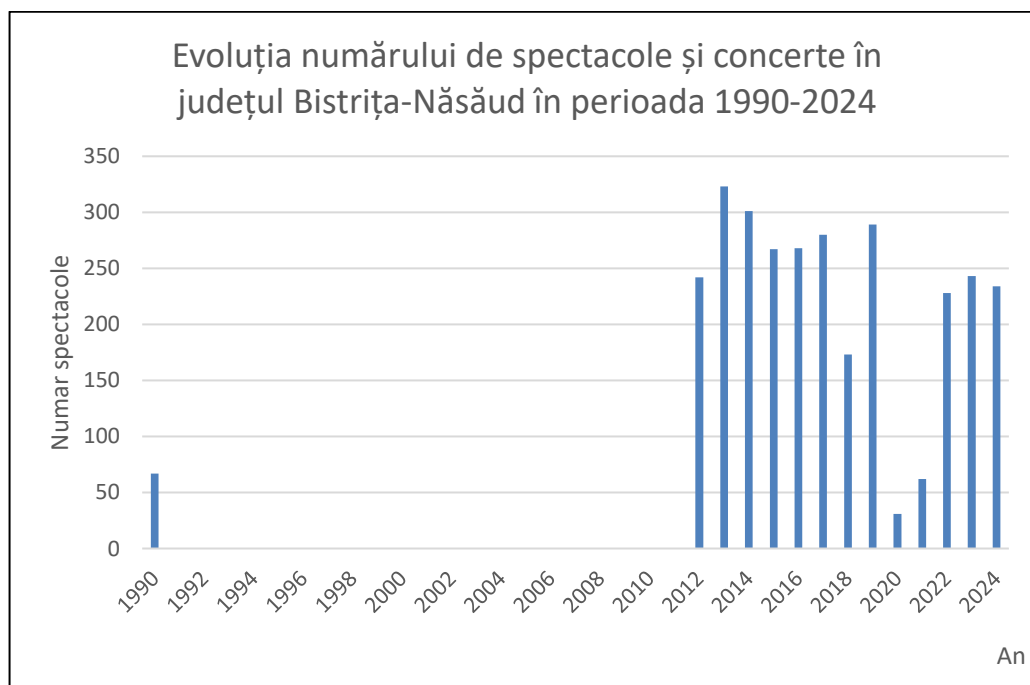

Fig. 2.28 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE SPECTACOLE ȘI CONCERTE ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN PERIOADA 1990 (2012)-2024

Sursă: INS- TEMPO-ONLINE (2025)

Evoluția numărului de spectatori (fig. 2.29) a fost asemănătoare cu cea a numărului de spectacole din aceeași perioadă. În intervalul 2012-2024 tendința înregistrată este una

descendentă. Asemenea numărului de spectacole și concerte, maximum s-a înregistrat la începutul intervalului, în anul 2013 (127200 de spectatori) pentru ca, ulterior, în perioada pandemiei să scadă drastic, înregistrându-se minima în anul 2020 (3492 de spectatori). O creștere semnificativă se produce post-pandemic, de la 3492 de spectatori în anul 2020 la 68680 de spectatori în 2022, la 80140 de spectatori în anul 2023 și la 82200 de spectatori în 2024. În ciuda acestei evoluții, valorile înregistrate nu reușesc să atingă pragul din perioada anterioară.

Numărul de spectatori din fiecare categorie pare a fi direct proporțional cu numărul de spectacole. Astfel, cei mai numeroși spectatori sunt cei din cadrul altor tipuri de unități culturale, unde numărul acestora atinge o valoare de 73500 de persoane, respectiv 89,4%. A doua poziție este ocupată de spectatorii din cadrul instituțiilor care pun la dispoziția publicului spectacole de păpuși și marionete (inclusiv secțiile de teatru) având un număr de 6500 de persoane, respectiv 8%. Iar a treia poziție este ocupată de spectatorii din cadrul filarmonicii și orchestrelor simfonice (2200, respectiv 2,7%).

La nivelul județului Bistrița-Năsăud, municipiul Bistrița și orașul Sângeorz-Băi dețin instituții și companii de concerte și spectacole, în rest fiind prezente doar grupuri vocale și ansambluri, fie instrumentale, fie de dansuri.

Dacă analizăm situația spectatorilor din municipiul Bistrița, aceasta este asemănătoare cu cea de la nivelul județului, tendința fiind una de scădere. Cele mai ridicate valori s-au înregistrat la începutul perioadei, 126900 de spectatori în anul 2013, pentru a scădea treptat până în anul 2020, când s-a înregistrat numărul minim (3492 de spectatori). Tendința ulterioară a fost de creștere, însă valorile nu au mai reușit să atingă pragurile de dinainte de pandemie. În ultimul an pentru care există date, 2024, numărul spectatorilor a fost de 78400 de spectatori la nivelul municipiului. Pe de altă parte, în privința orașului Sângeorz-Băi, tendința a fost de creștere. Cele mai mici valori s-au înregistrat chiar la început. De la 300 de spectatori în anul 2013 s-a ajuns la 2300 de spectatori în anul 2019. Ca în toate cazurile, minima s-a atins în perioada pandemiei (150 de spectatori în anul 2021). După această perioadă, revenirea a fost una spectaculoasă, de la 150 de spectatori în anul 2021 la 3000 de spectatori în anul 2022 și la 3800 de spectatori în ultimul an pentru care există date, 2024.

În privința numărului de locuri în sălile de spectacole și concerte, acestea au înregistrat un trend ușor ascendent în intervalul 2013-2024, când numărul total de locuri a crescut de la 650 în 2013 la 976 în anul 2024. Maxima a fost înregistrată în anul 2019, 1070 de locuri, iar minima în anul 2016, 550 de locuri. În perioada 2013-2015, numărul de locuri a fost de 650, în anii 2017

și 2018 a fost de 880, în anii 2020 și 2021 au fost de 800, iar în intervalul 2022-2024 de 976 de locuri.

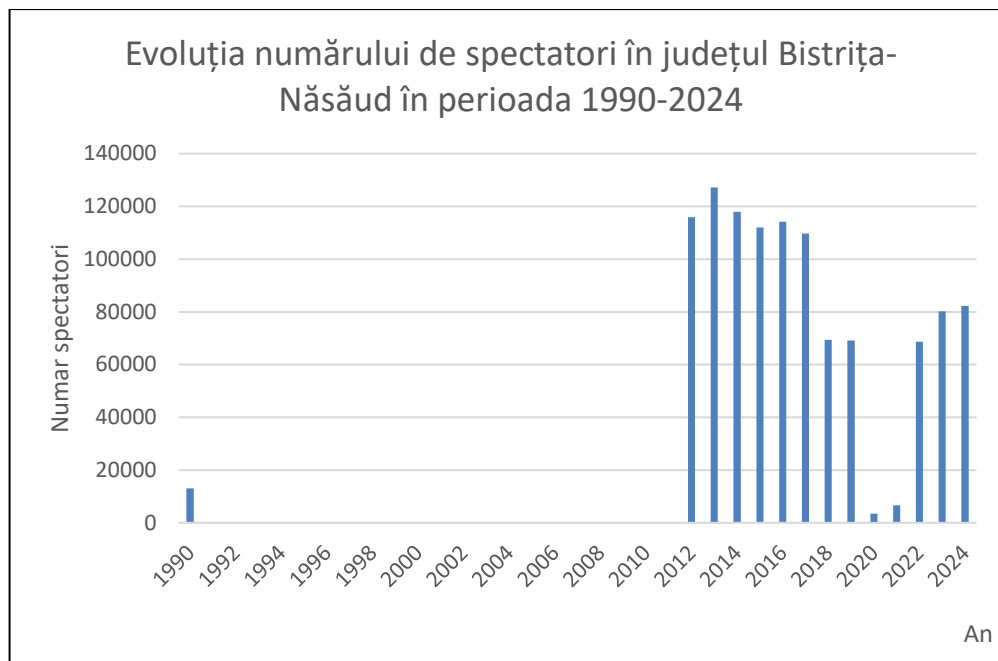

Fig. 2.29 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE SPECTATORI DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN PERIOADA 1990 (2012)-2024

Sursă: INS – TEMPO-ONLINE (2025)

Pe categorii de instituții de spectacol, se observă că locurile pentru filarmonică și orchestre simfonice, respectiv pentru instituțiile care oferă spectacole de păpuși și marionete (inclusiv secțiile de teatru) lipsesc. În privința filarmonicii și a orchestrelor simfonice doar în anul 2019 a fost înregistrată o valoare, 200 de locuri. Valori se remarcă doar în cazul altor tipuri de unități culturale, instituții care din perspectiva locurilor înregistrează o tendință ascendentă. De la 650 de locuri în anul 2013, primul an pentru care există date, se ajunge la 976 de locuri în anul 2024. O scădere se remarcă în intervalul 2015-2016, de la 650 de locuri în 2015 la 550 de locuri în 2016. Dar din anul 2017 numărul crește, înregistrând o valoare de 880 de locuri.

Personalul angajat (fig. 2.30) în instituțiile de spectacole și concerte din județul Bistrița-Năsăud a înregistrat o creștere, de la 44 de angajați în 2012 la 115 angajați în anul 2024.

Industria cinematografică este relativ bine reprezentată în regiune. După o perioadă dificilă, cea a anilor 1990 și 2000, în care majoritatea cinematografelor din județ și din țară au dispărut ca urmare a concurenței reprezentate de televiziune, fapt materializat prin reducerea numerică a cinematografelor din județul Bistrița-Năsăud de la 97 în 1990 la unul singur începând cu anul 2002, în ultimii ani a avut loc o revitalizare a industriei cinematografice din județ, în

special prin crearea de cinematografe de tip multiplex în centrele comerciale. Astfel, numărul de cinematografe a crescut la 2 începând cu anul 2019.

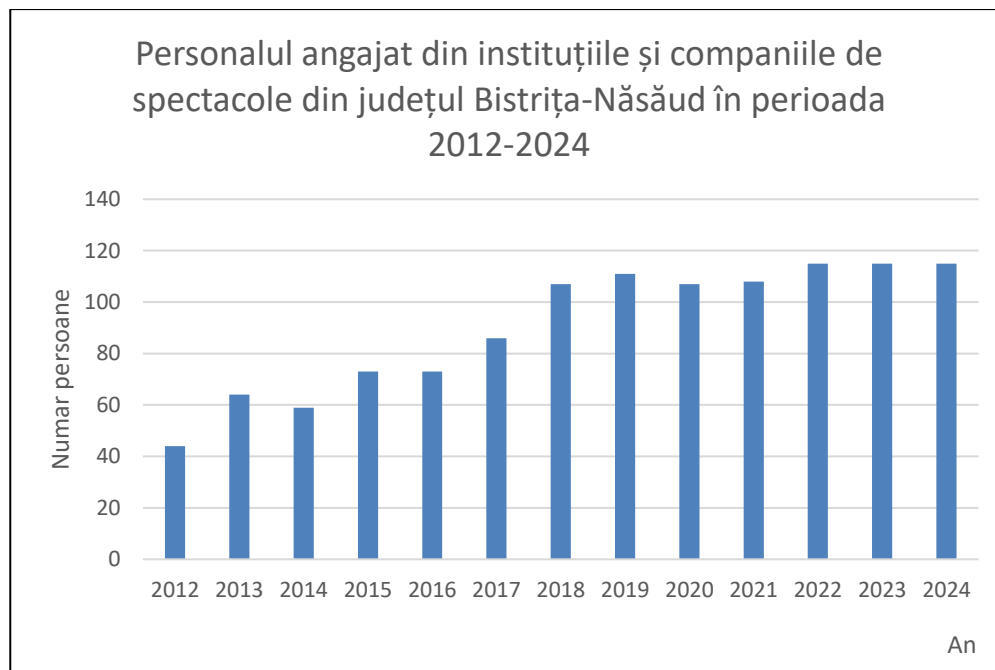

Fig. 2.30 PERSONALUL ANGAJAT DIN INSTITUȚIILE ȘI COMPANIILE DE SPECTACOLE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN PERIOADA 2012-2024
Sursă: INS – TEMPO-ONLINE (2025)

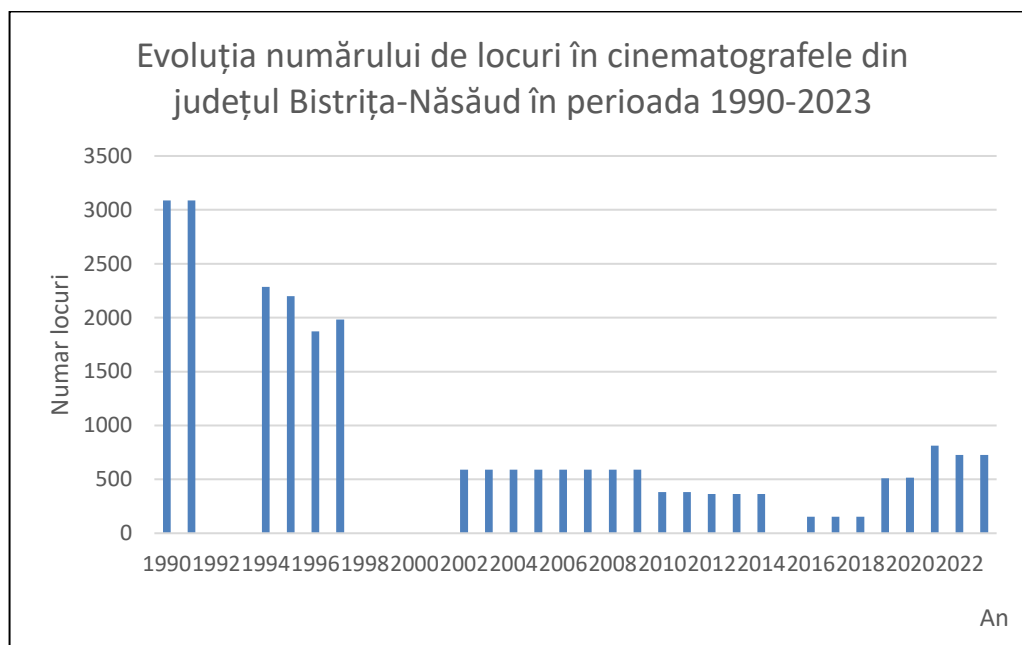

Fig. 2.31 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE LOCURI ÎN CINEMATOGRAFELE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN PERIOADA 1990-2023
Sursa: INS – TEMPO-ONLINE (2025)

Odată cu anul 2019, numărul de cinematografe a înregistrat un trend ascendent, de la 1 la 2, cel din urmă fiind un cinematograf de tip multiplex care are, de altfel, mai multe săli, o

capacitate mai mare, și deci mai multe locuri (fig. 2.31). Această evoluție a numărului de locuri poate fi observată încă din anul 2019, când odată cu dezvoltarea centrului comercial Bistrița Retail Park ia naștere și cinematograful Happy Cinema în municipiul Bistrița. Astfel, de la un număr de 154 de locuri în anul 2018, în anul 2019 se ajunge la 509 locuri.

Numărul de locuri în cadrul cinematografelor a înregistrat o tendință descendentă, de la o valoare de 3087 de locuri în anul 1990 la 726 în anul 2023. Maxima a fost înregistrată în anii 1990-1991 (3087 de locuri), iar minima în intervalul 2016-2018, 154 de locuri, dacă nu luăm în calcul anii în care nu a existat niciun cinematograf (1998-2001), și deci nici locuri în cinematografe. După anul 1997, numărul locurilor din cinematografe s-a menținut sub 1000.

O evoluție similară a avut-o și numărul de spectacole cinematografice (proiecții de film) din județul Bistrița-Năsăud în perioada analizată, 1990-2023 (fig. 2.32). Maxima a fost atinsă în anul 1990 (22832 de spectacole cinematografice), iar minima în anul 2014, 48 de spectacole cinematografice. Numărul acestora a înregistrat în prima parte a perioadei o tendință descendentă, dar spre final una ușor ascendentă. De la 22832 de spectacole cinematografice în anul 1990, în anul 1997 se ajunge la 3193 de spectacole cinematografice pentru ca în anii următori (1998-2001) să nu se mai înregistreze niciunul. Din anul 2002 spectacolele revin, însă la valori mai mici în raport cu perioada de început. Din 2017 numărul de spectacole cinematografice a crescut ușor.

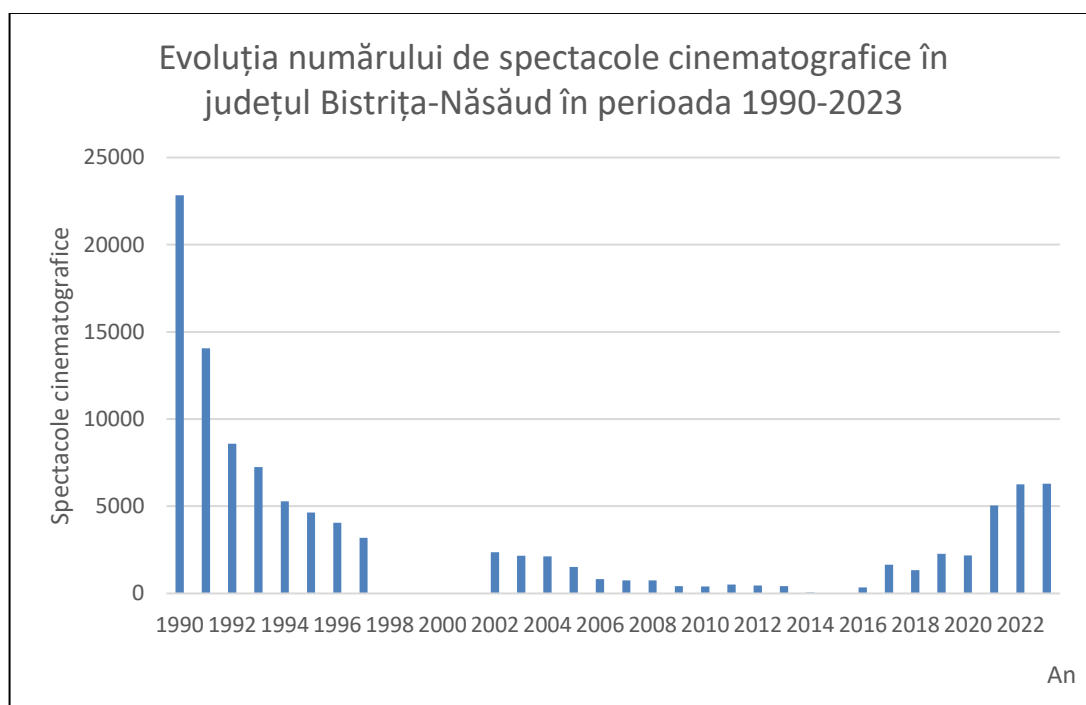

Fig. 2.32 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE SPECTACOLE CINEMATOGRAFICE ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN 1990-2023

Sursă: INS – TEMPO-ONLINE (2025)

În perioada pandemiei, numărul de spectacole cinematografice s-a menținut la valori reduse, pentru a înregistra odată cu anul 2021 o creștere spectaculoasă, de la 2183 de spectacole cinematografice în anul 2020 la 5038 în anul 2021 și la 6262 în anul 2022, respectiv 6290 în anul 2023, ultimul pentru care există date.

Numărul de spectatori (fig. 2.33) a evoluat asemenea numărului de locuri și de spectacole. Și în acest caz, maxima a fost înregistrată în anul 1990 (1576 mii de spectatori), iar minima în anul 2014 (1000 de spectatori). La începutul perioadei numărul de spectatori a scăzut, a fluctuat până în anul 2016 pentru ca, din 2017 să crească, însă nesemnificativ. În perioada pandemiei numărul a fost redus (28 de mii de spectatori în anul 2020, 38 de mii de spectatori în anul 2021), dar se observă că tendința este din nou ascendentă și se menține până în ultimul an, 81 mii de spectatori în anul 2022 și 97 mii în anul 2023, ultimul pentru care există date.

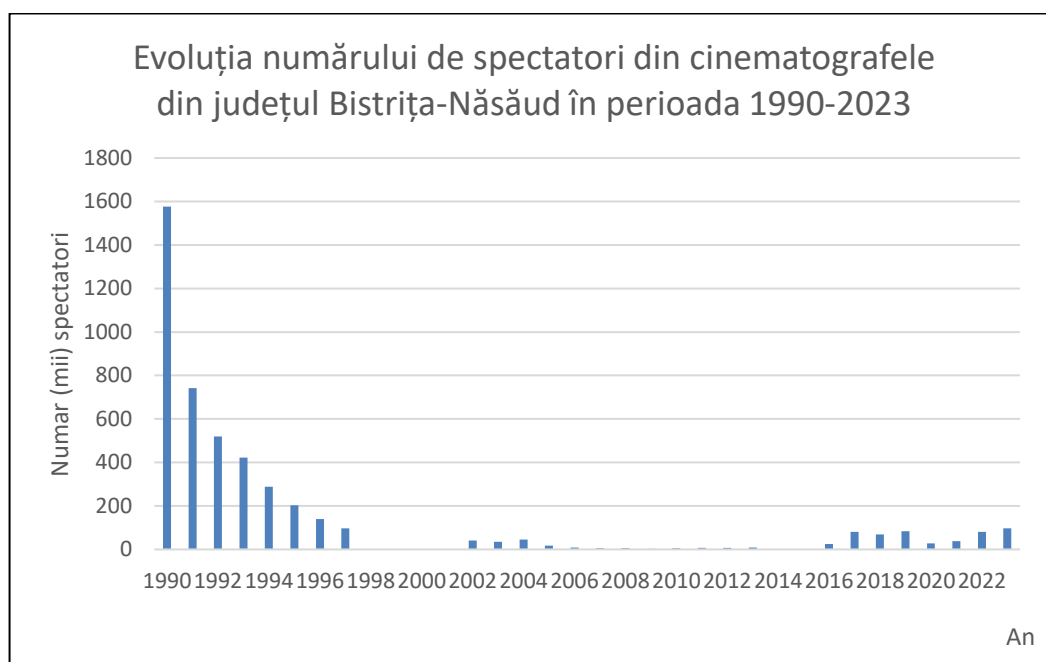

Fig. 2.33 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE SPECTATORI ÎN CINEMATOGRAFELE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN PERIOADA 1990-2023

Sursa: INS – TEMPO-ONLINE (2025)

Numărul de muzee și colecții publice a fost minim în 2005 și 2006 (8 muzee și colecții publice), crescând ulterior și atingând valoarea maximă în anii 2023 și 2024 (16 muzee și colecții publice). Numărul total de muzee și colecții publice din județul Bistrița-Năsăud (fig. 2.34) a crescut ușor în ultimele două decenii, de la un număr de 8 muzee și colecții publice în anul 2005, la 10 muzee și colecții publice în anul 2008, valoare ce se menține până în anul 2017 și la 16 muzee și colecții publice începând cu anul 2023.

În pandemie, numărul total de muzee și colecții publice a fost de 14, o creștere înregistrându-se în anul 2023, numărul menținându-se și în 2024, ultimul an pentru care există date. Din aceste 16 muzee și colecții publice, o unitate este de bază, iar 15 sunt secții ale altor muzee sau colecții publice.

Se constată o pondere mai ridicată a muzeelor și colecțiilor publice din mediul rural în raport cu mediul urban. Astfel, în mediul rural sunt concentrate 11 din cele 16 muzee (68,75%), în localități precum Livezile, Maieru, Monor, Șieu, Coșbuc, Galații Bistriței, Spermezeu, Șieu-Măgheruș, Petru Rareș, Rodna, iar în mediul urban sunt doar 5 muzee sau colecții publice (31,25%).

Dintre cele din mediul urban, se constată că cele mai multe (câte 2) sunt localizate în municipiul Bistrița și orașul Năsăud, respectiv unul în orașul Sângeorz-Băi. Pe de altă parte, se constată că orașul Beclean nu deține niciun muzeu sau colecție publică.

În privința numărului de vizitatori (fig. 2.35), se constată un trend descendent a acestuia în perioada 1990-2024. Maxima a fost înregistrată în anul 2000, 264100 de vizitatori, iar minima în anul 2006, 12618 de vizitatori.

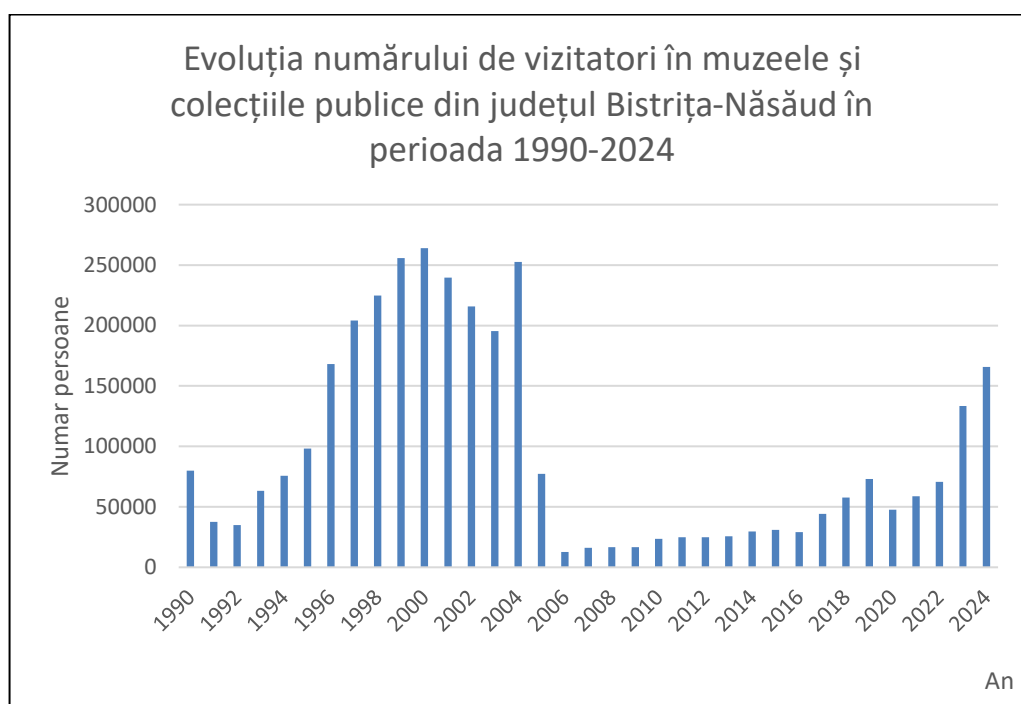

Fig. 2.35 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE VIZITATORI ÎN MUZEELE ȘI COLECȚIILE PUBLICE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN PERIOADA 1990-2024
Sursa: INS – TEMPO-ONLINE (2025)

În perioada 1990-2004 s-a înregistrat o tendință ascendentă, fiind atinse și cele mai ridicate valori, dar ulterior, din 2005 și mai cu seamă din 2006, valorile scad brusc până ce ajung să înregistreze minimele absolute. Din 2006 până în 2024, trendul este din nou unul ascendent,

Însă valorile sunt cu mult mai reduse în comparație cu cele din perioada 1990-2004. În mod evident, în perioada pandemiei numărul de vizitatori a scăzut semnificativ, muzeele și colecțiile publice fiind închise publicului larg pentru perioade destul de îndelungate de timp. Din 2021, trendul ascendent pare a reveni, valorile din ultimii doi ani ai intervalului fiind cele mai ridicate de după anul 2006. Astfel, în anul 2023 s-a înregistrat o valoare de 133485 de vizitatori, iar în anul 2024, 165690 de vizitatori.

La nivelul anului 2024 (fig. 2.36), în muzeele din județul Bistrița-Năsăud s-au înregistrat 165690 de vizitatori. Cei mai numeroși vizitatori au fost în municipiul Bistrița (61044 de vizitatori, 36,8%) și comunele Șieu (44630, respectiv 26,9%) și Rodna (36600, respectiv 22%). Cea mai redusă valoare din mediul urban s-a înregistrat la muzeul din orașul Sângeorz-Băi (5128, respectiv 3%), iar din mediul rural, la muzeul din comuna Petru Rareș (83 de vizitatori), fiind de altfel și cea mai scăzută valoare de la nivelul județului. Se observă că muzeele din mediul rural se bucură de mai mulți vizitatori, 55%, decât cele din mediul urban (45%).

O astfel de activitate muzeală complexă nu poate fi susținută fără un personal angajat pe măsură în muzeele și colecțiile publice (fig. 2.37). Maximul a fost înregistrat în anul 2023, 120 de angajați, iar minima în anul 2013, 56 de angajați. Astfel, numărul de angajați a crescut de la 71 în anul 2011 la 82 în anul 2018 și la 107 angajați în anul 2024. O creștere semnificativă a acestora s-a înregistrat odată cu anul 2022, când a fost depășită valoarea de 100 de angajați.

La nivelul anului 2024, numărul total de angajați din muzee și colecții publice la nivelul județului Bistrița-Năsăud a fost de 107. Municipiul Bistrița are cei mai numeroși angajați, 47 (43,9%). La muzeul din Rodna erau 18 angajați, în comuna Șieu-Măgheruș 14 angajați, din orașul Năsăud doar 11, la Șieu 5 angajați, în orașul Sângeorz-Băi 4 angajați, iar în comuna Coșbuc tot 4 angajați. Cei mai puțini angajați îi aveau muzeele din comunele Galații Bistriței, Livezile, Maieru, Monor, Petru Rareș și Spermezeu, doar câte unul.

În contrast cu muzeele, cinematografele și alte instituții culturale, numărul de biblioteci a scăzut în ultimele decenii în județul Bistrița-Năsăud, existând însă și perioade cu fluctuații. Maxima a fost înregistrată la nivelul județului în anul 1991, 303 biblioteci, iar minima în anul 2024, 157 de biblioteci. De la 289 de biblioteci în anul 1990 la 209 biblioteci în anul 2012 și la doar 157 de biblioteci în anul 2024.

O scădere a avut loc inclusiv la început de pandemie, când numărul de biblioteci a scăzut de la 171 în anul 2019 la 162 în anul 2020. În schimb, în anul 2021 s-a surprins o creștere, 165 de biblioteci.

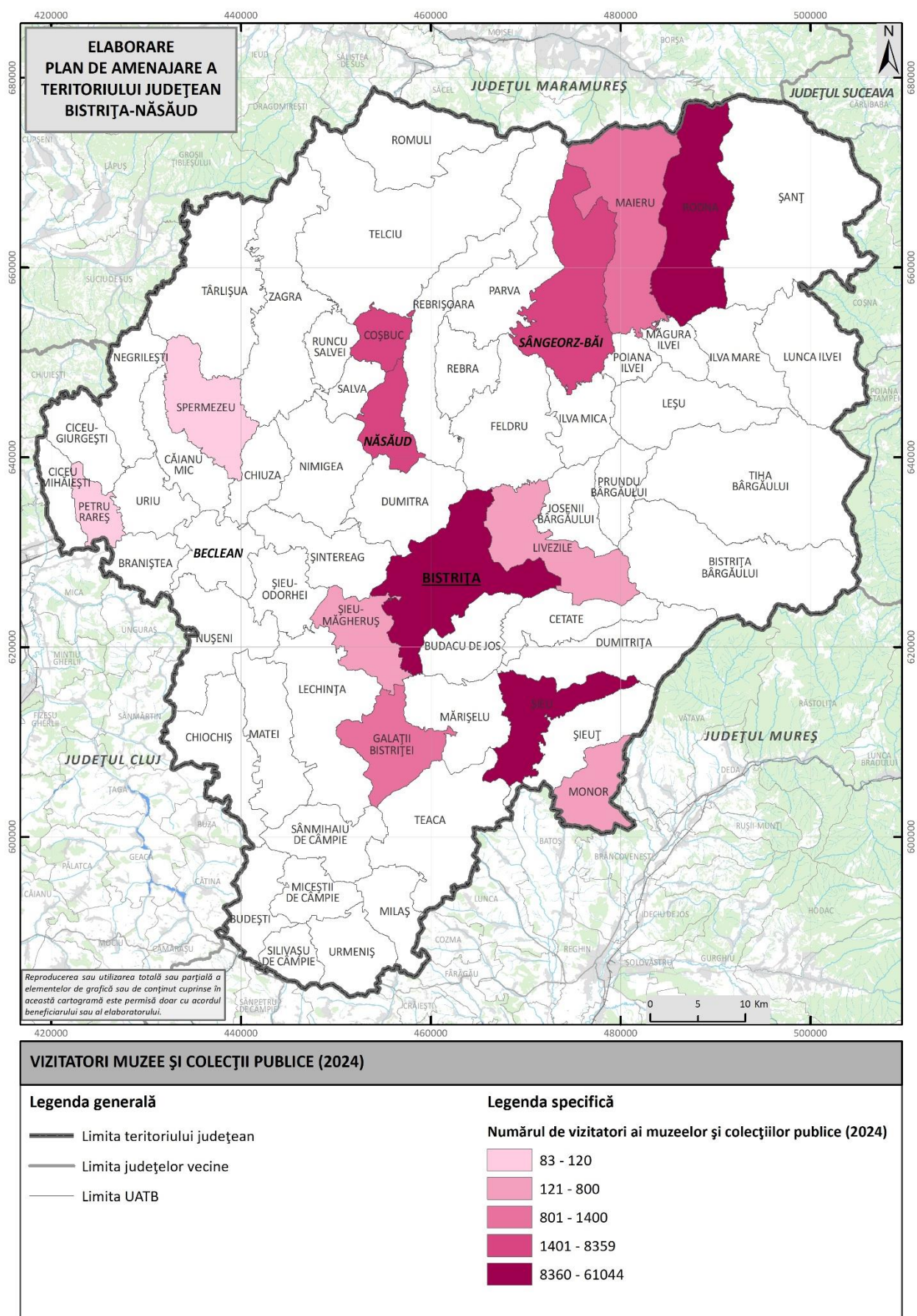

Fig. 2.36 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A VIZITORILOR DIN MUZEELE ȘI COLECȚIILE PUBLICE DIN JUDEȚUL BISTRITA-NĂSĂUD ÎN ANUL 2024
Sursa: INS – TEMPO-ONLINE (2025)

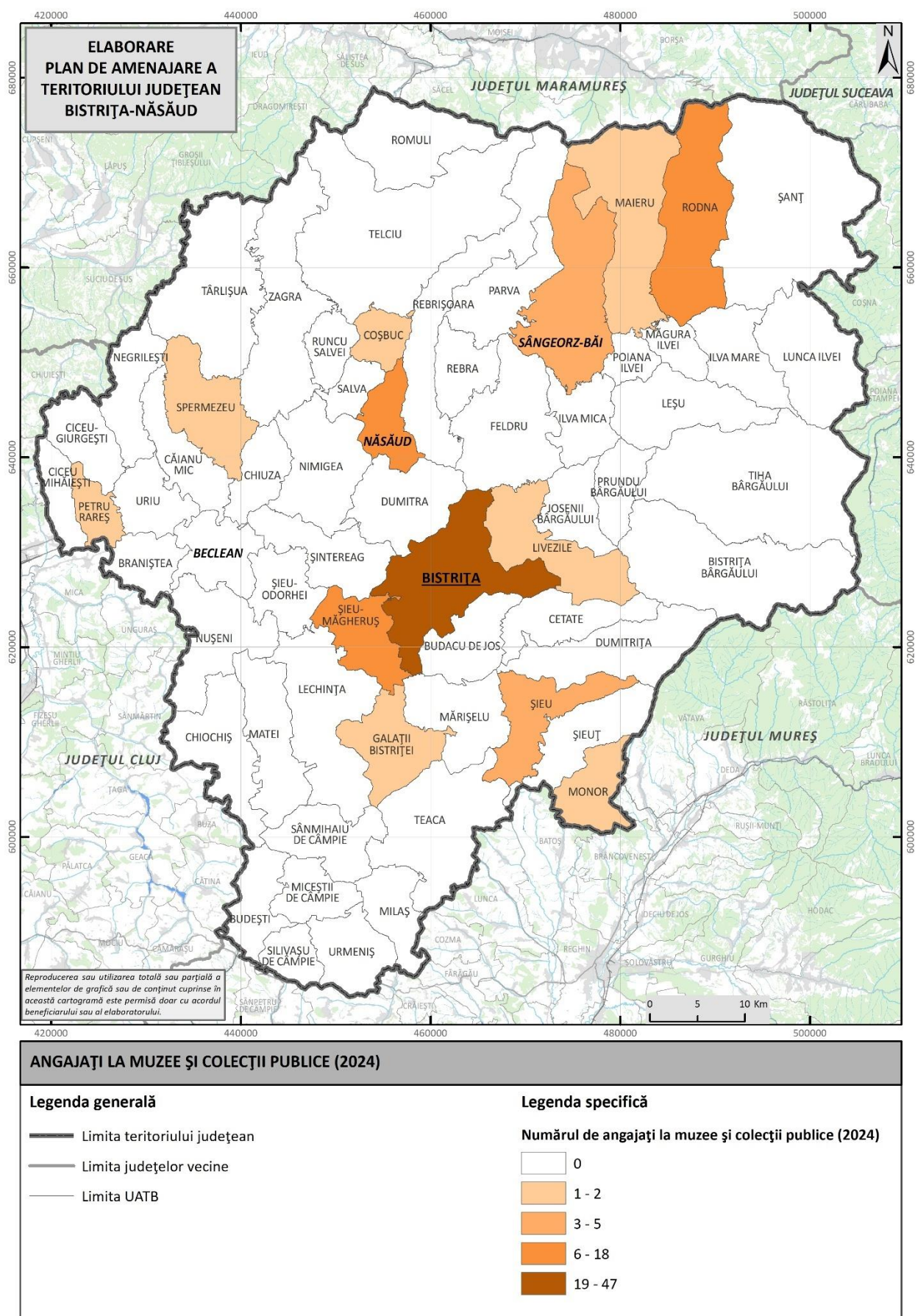

Fig. 2.37 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A ANGAJAȚILOR DIN MUZEELE ȘI COLECȚIILE PUBLICE DIN JUDEȚUL BISTRITA-NĂSĂUD ÎN ANUL 2024
Sursa: INS – TEMPO-ONLINE (2025)

Din totalul de 157 de biblioteci din anul 2024, doar 56 (35,7%) sunt biblioteci publice, județene, municipale și orășenești respectiv, comunale, iar restul sunt, în majoritatea cazurilor, biblioteci care aparțin unor unități de învățământ sau sunt specializate.

În județul Bistrița-Năsăud în anul 2024 existau 157 de biblioteci (fig. 2.38). Cele mai numeroase biblioteci sunt localizate în municipiul Bistrița (29, respectiv 18,5%), urmat de orașul Năsăud (7, respectiv, 4,5%). Astfel, la nivelul anului 2024, în total în mediul urban numărul bibliotecilor era doar de 44 (28%), pe când în mediul rural era de 113 (72%). Acest lucru poate fi explicat prin faptul că fiecare unitate administrativ-teritorială deține cel puțin o bibliotecă comună sau școlară, la care se mai pot adăuga și altele din satele aparținătoare, astfel că numărul bibliotecilor dintr-o comună poate fi mai mare. Cele mai numeroase biblioteci sunt în Teaca (6), Feldru, Tiha Bârgăului (5), Chiochiș și Galații Bistriței (4). Cele mai puține biblioteci, respectiv doar biblioteca școlară din reședința de comună, sunt în comunele Coșbuc, Livezile, Telciu, Spermezeu, Rebra, Poiana Ilvei, Petru Rareș, Miceștii de Câmpie, Silivașu de Câmpie. În comunele Runcu Salvei și Budacu de Jos nu există nicio bibliotecă.

Numărul volumelor existente în biblioteci a fost relativ constant în perioada 1990-2024. Maxima a fost înregistrată în anul 2009, 1946861 de volume existente, iar minima în anul 2022, 1598060 de volume existente. Așa cum s-a menționat anterior, numărul de volume existente s-a menținut constant, în general fiind valori de peste 1500000. În perioada pandemiei se observă o scădere, de la 1655590 de volume în anul 2019 la 1603322 în anul 2020. Surprinzător, în anul 2021 valoarea crește la 1644948 de volume, dar în următorul an scade din nou, ajungând la 1598060 în anul 2022, an în care s-a înregistrat minima absolută. În ultimii doi ani, 2023 și 2024, valorile oscilează, în ultimul an pentru care există date, numărul volumelor existente fiind de 1600925. În privința categoriilor de biblioteci, la nivelul anului 2024, cele mai numeroase volume se găseau în bibliotecile școlare (55,4%), urmate de cele publice (43%), inclusiv cele comunale (18%). Ponderea cea mai redusă o au volumele existente în cadrul bibliotecilor specializate, 24397 volume, respectiv 1,5%.

Numărul total de volume existente în județul Bistrița-Năsăud a fost de 1600925 în anul 2024. În profil teritorial (fig. 2.39), cele mai numeroase volume le dețin bibliotecile din municipiul Bistrița (603889 de volume), urmate de cele din orașul Năsăud (149365 de volume) și din orașul Beclean (125367 de volume). În mediul urban, cele mai puține volume le deține biblioteca din orașul Sângeorz-Băi (69758 de volume).

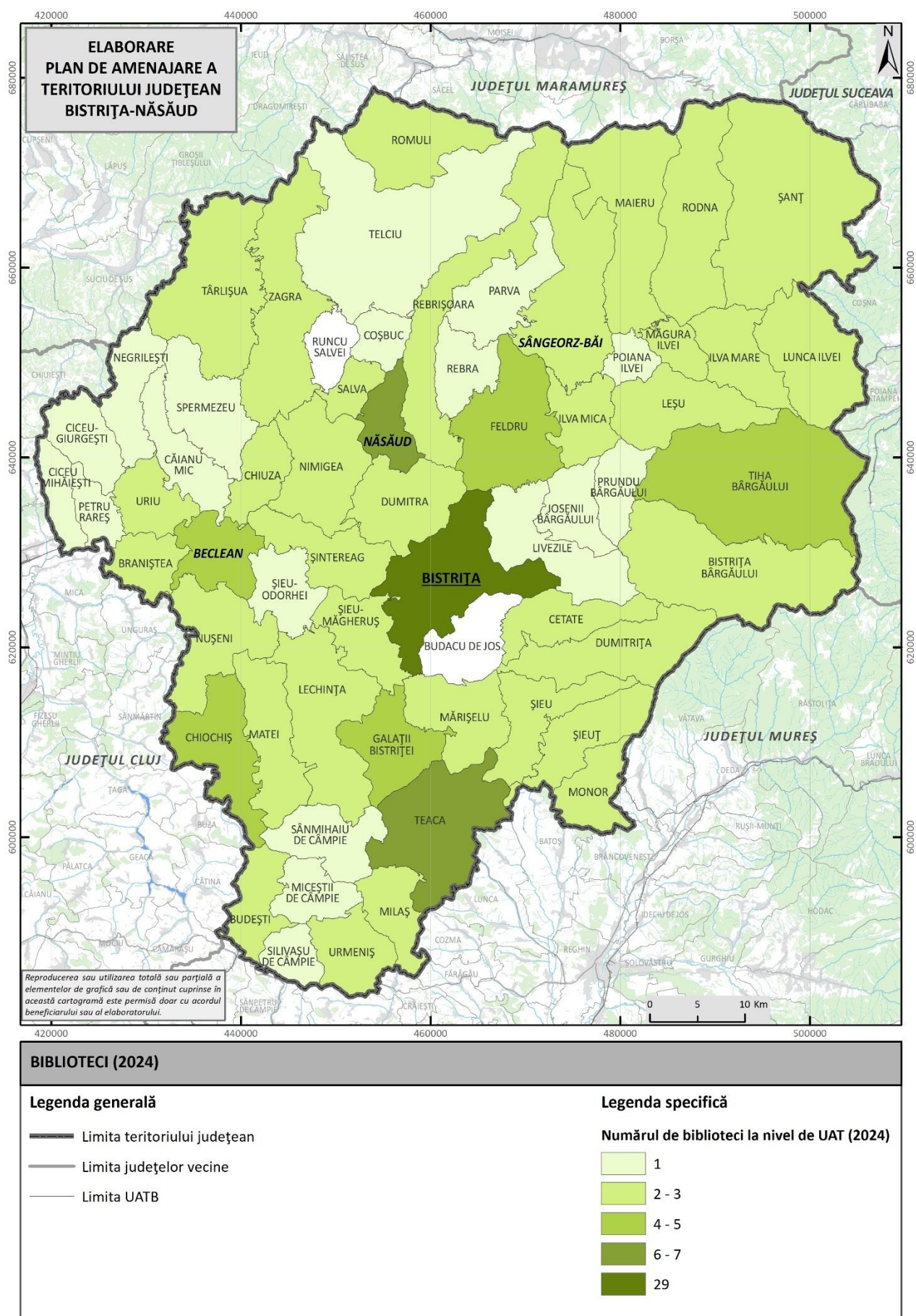

Fig. 2.38 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A BIBLIOTECILOR DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD ÎN ANUL 2024
Sursa: INS – TEMPO-ONLINE (2025)

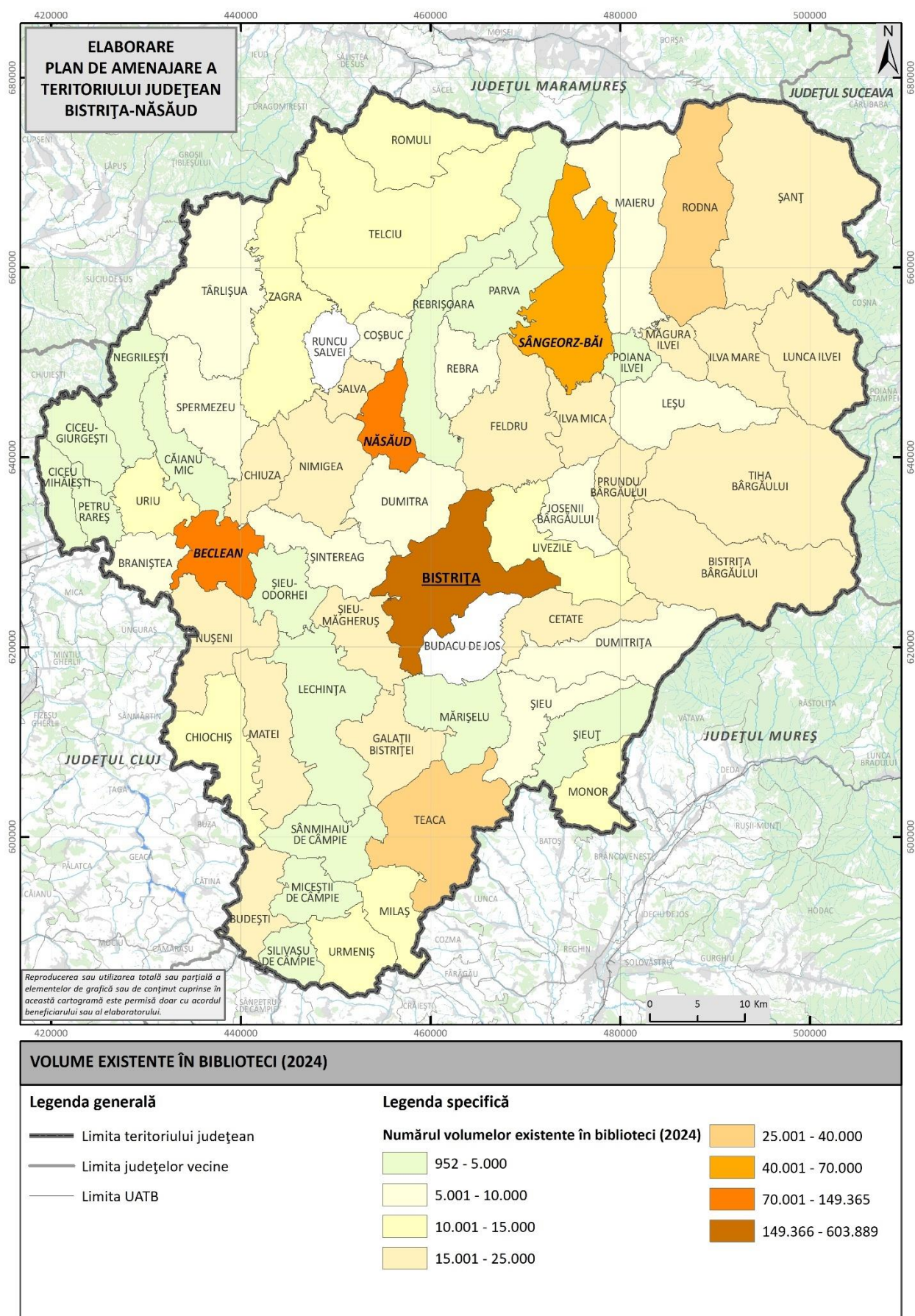

Fig. 2.39 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A VOLUMELOR EXISTENTE ÎN BIBLIOTECILE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD ÎN ANUL 2024

Sursa: INS – TEMPO-ONLINE (2025)

În mediul rural, cele mai numeroase volume erau în bibliotecile din comunele Teaca (37493 de volume), Rodna (25848 de volume) și Feldru (24150 de volume). La polul opus, cele mai puține volume sunt în Lechința (1271 de volume), Poiana Ilvei (1111 volume) și Șieu-Odorhei (952 de volume).

Numărul de cititori activi, înregistrați ca atare la bibliotecile din județul Bistrița-Năsăud, a scăzut în ultimele două decenii, în special în ultimii ani. Maxima a fost înregistrată în anul 1991, 89046 de cititori, iar minima în anul 2021, 30395 de cititori. În ansamblu, numărul de cititori a scăzut de la 86551 de cititori în anul 1990 la 53752 cititori în anul 2005, și la doar 30395 în anul 2021, în condiții de pandemie. Deși este posibil ca pandemia să fi agravat situația numărului de cititori activi, tendința de scădere este una generalizată, având în vedere trecerea în online a unui număr mare de potențiali cititori, în special tineri, și a diminuării importanței volumelor scrise în favoarea altor forme și manifestări culturale (video și audio) mai atractive, îndeosebi pentru cei din generația tânără.

Totuși, cei mai activi cititori se remarcă în cadrul bibliotecilor școlare (66,5%) și publice (30,3%), inclusiv cele comunale (15,5%). Cei mai puțini sunt înregistrați la nivelul bibliotecilor specializate (3,2%).

În anul 2024, numărul total de cititori activi de la nivelul județului Bistrița-Năsăud a fost de 31154. Și în privința acestora (fig. 2.40), se evidențiază discrepanțe între mediul urban, care grupează majoritatea cititorilor activi (55,6% în anul 2024) și mediul rural (44,4% în anul 2024). Mai mult, cititorii activi sunt localizați cu precădere în municipiul Bistrița, care deține 38,3% din totalul cititorilor activi de la bibliotecile din județ în anul 2024, urmat la mare distanță de orașele Năsăud și Beclean, fiecare cu un procent de 6,6%. Orașul Sângeorz-Băi deține cea mai scăzută pondere de la nivel urban (4%).

În mediul rural, cei mai mulți cititori activi se înregistrează în comune precum Feldru, Dumitra, Rodna, Telciu, Șanț, Teaca, Lunca Ilvei, Nimigea și Prundu Bârgăului, fiecare având peste 500 de cititori activi. În schimb, la polul opus, cel mai mic număr de cititori activi s-a înregistrat în comunele Lechința, Parva, Șieuț, Milaș, Poiana Ilvei, Miceștii de Câmpie, Sânmihaiu de Câmpie, care au mai puțin de 100 de cititori activi. Comuna Coșbuc a înregistrat cel mai mic număr de cititori activi și anume 28.

În privința volumelor eliberate din bibliotecile din județul Bistrița-Năsăud pentru a fi citite, s-a înregistrat tot o scădere. Maxima a fost atinsă în anul 1997, 905933 de volume eliberate, iar minima în anul 2022, 192512 de volume eliberate.

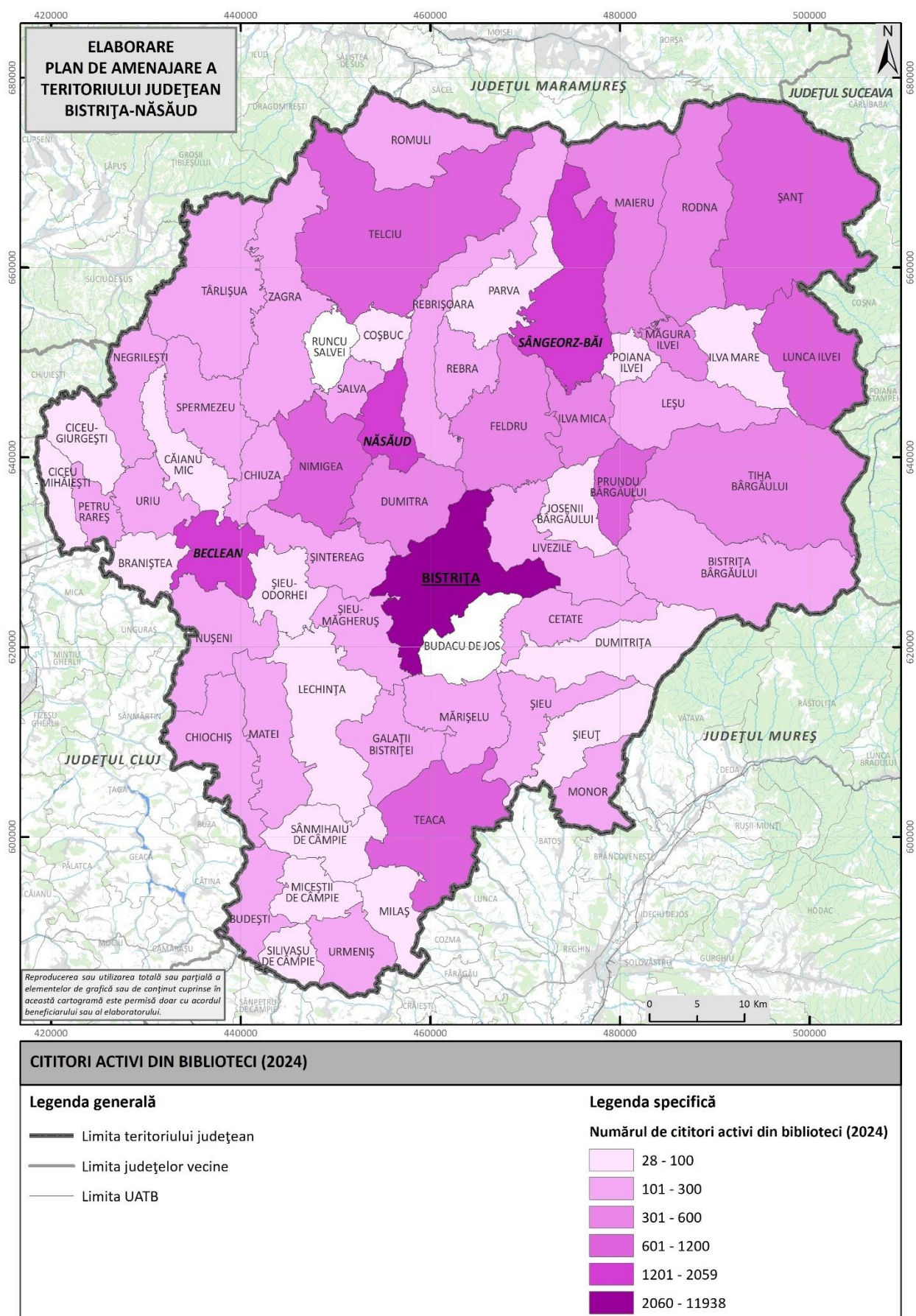

Fig. 2.40 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A CITITORILOR ACTIVI DIN BIBLIOTECILE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD ÎN ANUL 2024

Sursa: INS – TEMPO-ONLINE (2025)

Numărul de volume eliberate a scăzut de la 746579 de volume în anul 1990, la 403127 în anul 2015, respectiv 204342 de volume în anul 2021, în condiții de pandemie. O scădere asemănătoare a fost resimțită și pe plan național și regional, fiind direct proporțională cu scăderea numărului de cititori activi. Nu doar numărul de cititori activi a afectat numărul de volume eliberate, ci și apetitul pentru lectură al acestora. Astfel, numărul mediu anual de volume eliberate / cititor a scăzut de la aproape 11,8 volume / cititor în anul 1993 la 8,8 volume / cititor în anul 2015 și chiar la 6,3 volume / cititor în anul 2022. În ultimul an, 2024, raportul dintre volumele / cititor este de 6,9, o valoare ușor crescută în raport cu anul precedent (6,8 în 2023).

În anul 2024, la nivelul județului Bistrița-Năsăud s-au înregistrat un total de 214938 de volume eliberate. În profil teritorial, se observă că majoritatea volumelor eliberate (fig. 2.41), și anume 87715, s-au înregistrat la biblioteci din municipiul Bistrița (40,8%), unde și media de 7,3 volume eliberate / cititor a fost mai ridicată decât media județeană. Urmează orașul Năsăud (26157 volume eliberate, respectiv 12,2%), și orașul Beclean cu 24741 de volume eliberate. Cea mai mică valoare din mediul urban s-a înregistrat în orașul Sângeorz-Băi, 18303 de volume eliberate. În ansamblu, în mediul urban s-au dat cititorilor 73% din totalul volumelor eliberate din bibliotecile din județul Bistrița-Năsăud.

În mediul rural, numărul de volume eliberate a fost în general redus, cu o medie de doar 4,2 volume eliberate / cititor. Cifrele minime s-au înregistrat în Miceștii de Câmpie (72 de volume eliberate), Parva (66 de volume eliberate) și Lechința (55 de volume eliberate), unde numărul de volume eliberate corespunde aproape cu numărul de cititori, de unde rezultă că majoritatea acestor cititori au apelat în anul 2024 la biblioteca din localitate pentru a împrumuta câte un volum, maxim 2 volume (cărți).

Personalul angajat în bibliotecile din județul Bistrița-Năsăud (fig. 2.42) a cunoscut o fluctuație constantă, cu creșteri și scăderi. În anul 2016 s-a înregistrat valoarea maximă a persoanelor angajate în biblioteci și anume 115, iar valoarea minimă în anul 2012, 67 de angajați. Numărul de angajați a avut aceeași tendință de evoluție precum numărul de biblioteci, numărul de cititori activi și volumele existente și eliberate din biblioteci. Începând cu anul 2021, valorile se stabilizează, scăzând cu doar câte 2-5 persoane în fiecare an, până în anul 2024, când existau 79 de angajați în cele 157 de biblioteci existente în județ, rezultând o medie de 0,5 angajați / bibliotecă. Există numeroase comune cu bibliotecă, dar fără personal angajat (Zagra, Milaș, Silivașu de Câmpie, Chiochiș, Șieu, Șieut, Poiana Ilvei, Măgura Ilvei, Maieru, Parva, Rebra, Petru Rareș, Dumitra, Șintereag, Bistrița Bârgăului, Lechința, Mărișelu), ceea ce înseamnă că există o persoană care cumulează, probabil, și funcția de bibliotecar, la o altă funcție de bază.

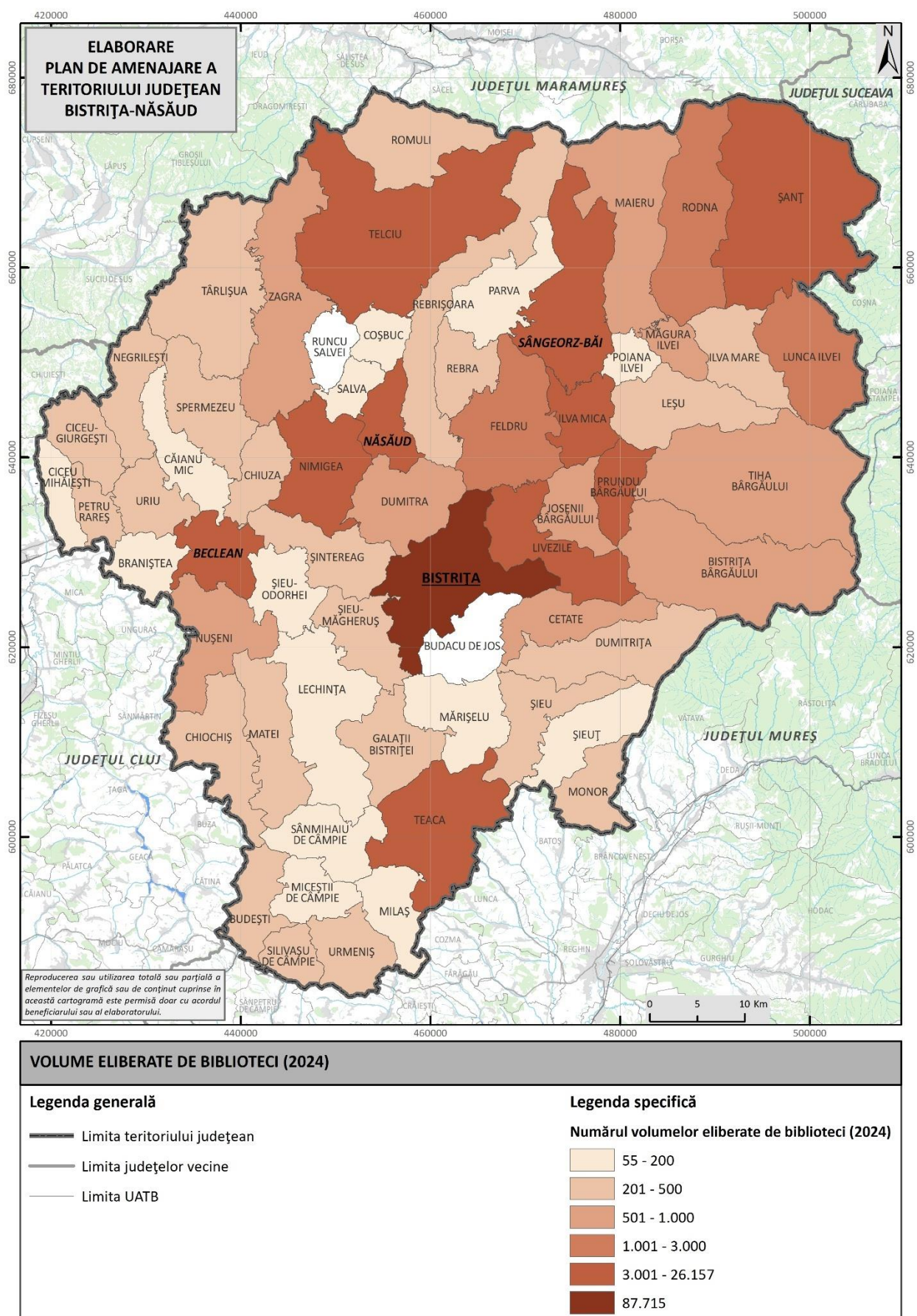

Fig. 2.41 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A VOLUMELOR ELIBERATE ÎN BIBLIOTECILE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD ÎN ANUL 2024

Sursa: INS – TEMPO-ONLINE (2025)

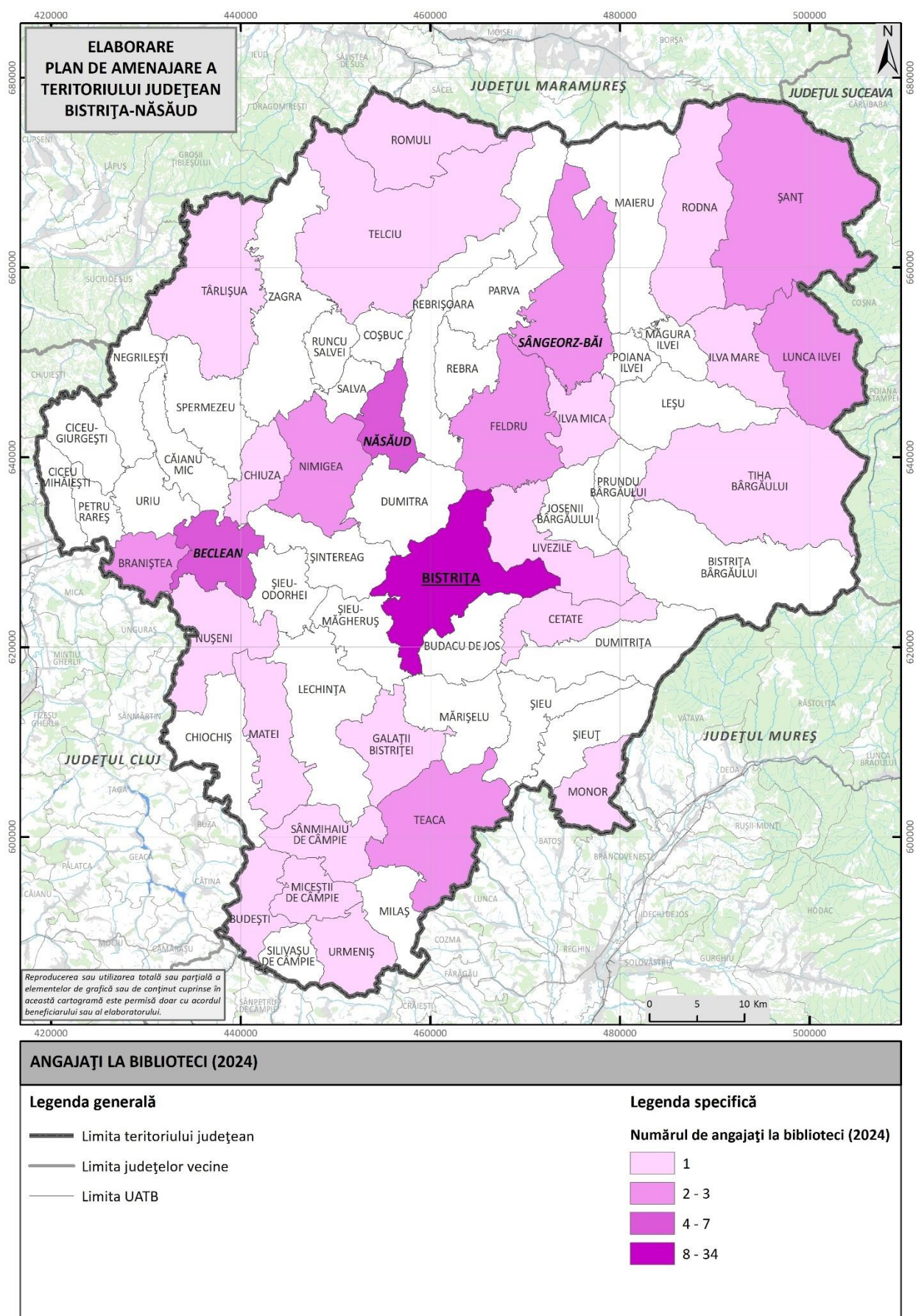

Fig. 2.42 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A ANGAJAȚILOR DE LA BIBLIOTECILE DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD ÎN ANUL 2024

Sursa: INS – TEMPO-ONLINE (2025)

Numărul cel mai mare de angajați activează la bibliotecile din municipiul Bistrița și anume 34 de persoane, respectiv 43% din totalul angajaților din cadrul bibliotecilor din județul Bistrița-Năsăud în anul 2024. La bibliotecile din orașul Năsăud, în același an, existau 7 angajați (8,9%), în orașul Beclean erau doar 5 angajați, iar în orașul Sângeorz-Băi doar 3 angajați.

În mediul rural, numărul cel mai mare de angajați este 2 (Braniștea, Feldru, Lunca Ilvei, Nimigea, Șanț și Teaca), dar în cele mai multe cazuri e doar un singur angajat (Rodna, Romuli, Urmeniș, Monor, Nușeni, Matei, Livezile, Ilva Mare, Ilva Mică, Tiha Bârgăului). În celelalte comune, așa cum s-a menționat, nu există bibliotecar.

Ecosistemul cultural al județului Bistrița-Năsăud menționat și detaliat anterior (muzee, biblioteci, teatru) nu s-ar fi putut constitui fără aportul instituțiilor de cultură din județ.

La nivelul județului Bistrița-Năsăud există mai multe instituții de cultură care se află în subordinea directă a Consiliului Județean Bistrița-Năsăud, printre care putem aminti Centrul Județean pentru Cultură Bistrița-Năsăud, iar Centrului Județean pentru Cultură Bistrița-Năsăud i se subordonează Școala de Arte Bistrița.

Centrul Județean pentru Cultură Bistrița-Năsăud este cea mai mare instituție de cultură din județ. Are drept scop conservarea și valorificarea tradiției și creației populare, dar și organizarea și promovarea evenimentelor culturale și artistice de interes județean, evenimente deschise publicului larg, valorile locale, obiceiurile și tradițiile zonei și cultura bogată a județului Bistrița-Năsăud, atât la nivel național, cât și la nivel internațional. Se află sub autoritatea administrativă a Consiliului Județean Bistrița-Năsăud și coordonarea metodologică a autorităților publice centrale de specialitate. A luat naștere în anul 2002 prin reorganizarea Centrului de conservare și valorificare a tradiției și creației populare, a Ansamblului Folcloric Profesionist "Dor Transilvan", a Școlii Populare de Artă Bistrița, a sectorului arte plastice „Galeriile de artă” și a domeniului literatură, muzică cultă, tipărituri. Funcționează ca instituție publică de cultură, de interes județean.

Școala de Arte Bistrița este o instituție publică de cultură, cu personalitate juridică, având ca profil învățământul artistic, instituție care funcționează sub autoritatea Centrului Județean pentru Cultură Bistrița-Năsăud, fiind finanțată de Consiliul Județean Bistrița-Năsăud. Școala de Arte Bistrița își desfășoară activitatea în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, ale normelor didactice elaborate de Ministerul Educației și cu prevederile propriului regulament de organizare și funcționare. Școala de Arte Bistrița descoperă, inițiază și susține talentele, indiferent de vârstă, de mediul din care provin, studii sau ocupație (elevi, studenți, salariați, etc.). Stimulează cursanții și prezintă actul artistic în scopul studierii unui instrument,

genuri muzicale diverse, coregrafie (dans modern), artă teatrală, artă plastică sau artă foto. Poate reprezenta o rampă de lansare pentru toți cei care doresc să studieze tainele frumoasei arte.

2.6 Infrastructura religioasă

În liniile diversității etnice și a bogăției patrimoniului cultural al județului Bistrița-Năsăud, se remarcă o bogată viață religioasă, manifestată la nivelul unei multitudini de culte oficial recunoscute de lege, 14 dintre acestea fiind prezente și în județul Bistrița-Năsăud. Acestea beneficiază de protecție legală națională și internațională, în vederea asigurării libertății religioase și a sprijinirii cultelor.

La nivelul județului Bistrița-Năsăud, au fost identificate 421 lăcașuri de cult (fig. 2.43), aparținând majorității cultelor religioase existente în România, conform informațiilor din baza de date a CIMEC privind lăcașurile de cult.

În profil teritorial, un număr ridicat de lăcașuri de cult se localizează în municipiul Bistrița, aproximativ 9,5% din totalul lăcașurilor de cult din județ. În mediul urban în ansamblu sunt localizate 15% din lăcașurile de cult din județul Bistrița-Năsăud.

Mediul rural se evidențiază de asemenea printr-un număr destul de ridicat a lăcașurilor de cult (85% din totalul lăcașurilor de cult de la nivel județean), comunele cu mai multe sate aparținătoare având și un număr mai ridicat de lăcașuri de cult, având în vedere faptul că aproape fiecare sat deține cel puțin un lăcaș de cult (și uneori mai multe). Se evidențiază comunele cu 10 sau mai multe lăcașuri de cult, precum Budacu de Jos, Chiochiș, Lechința, Matei, Nimigea, Nușeni, Șieu-Odorhei, Șintereag, Spermezeu, Teaca, Urmeniș, unde, pe lângă numărul ridicat de sate aparținătoare, se remarcă și o diversitate a cultelor existente în aceste comunități.

În prezent, cea mai numeroasă comunitate religioasă este cea ortodoxă, aparținând de Biserica Ortodoxă Română. Credincioșii ortodocși români din județul Bistrița-Năsăud se află sub oblăduirea Mitropoliei Clujului, Maramureșului și Sălajului (cu sediul în municipiul Cluj-Napoca). În anul 2006 a luat naștere Mitropolia Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului, devenită ulterior Mitropolia Clujului, Maramureșului și Sălajului. În cadrul acestei mitropolii funcționează următoarele eparhii: Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului; Episcopia Ortodoxă Română a Maramureșului și Sătmăruului și Episcopia Sălajului. Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului a luat naștere în anul 1921 ca episcopie sufragănă a Mitropoliei Ardealului, iar din 2005 face parte din Mitropolia Clujului, Maramureșului și Sălajului. Cuprinde județele Cluj și Bistrița-Năsăud.

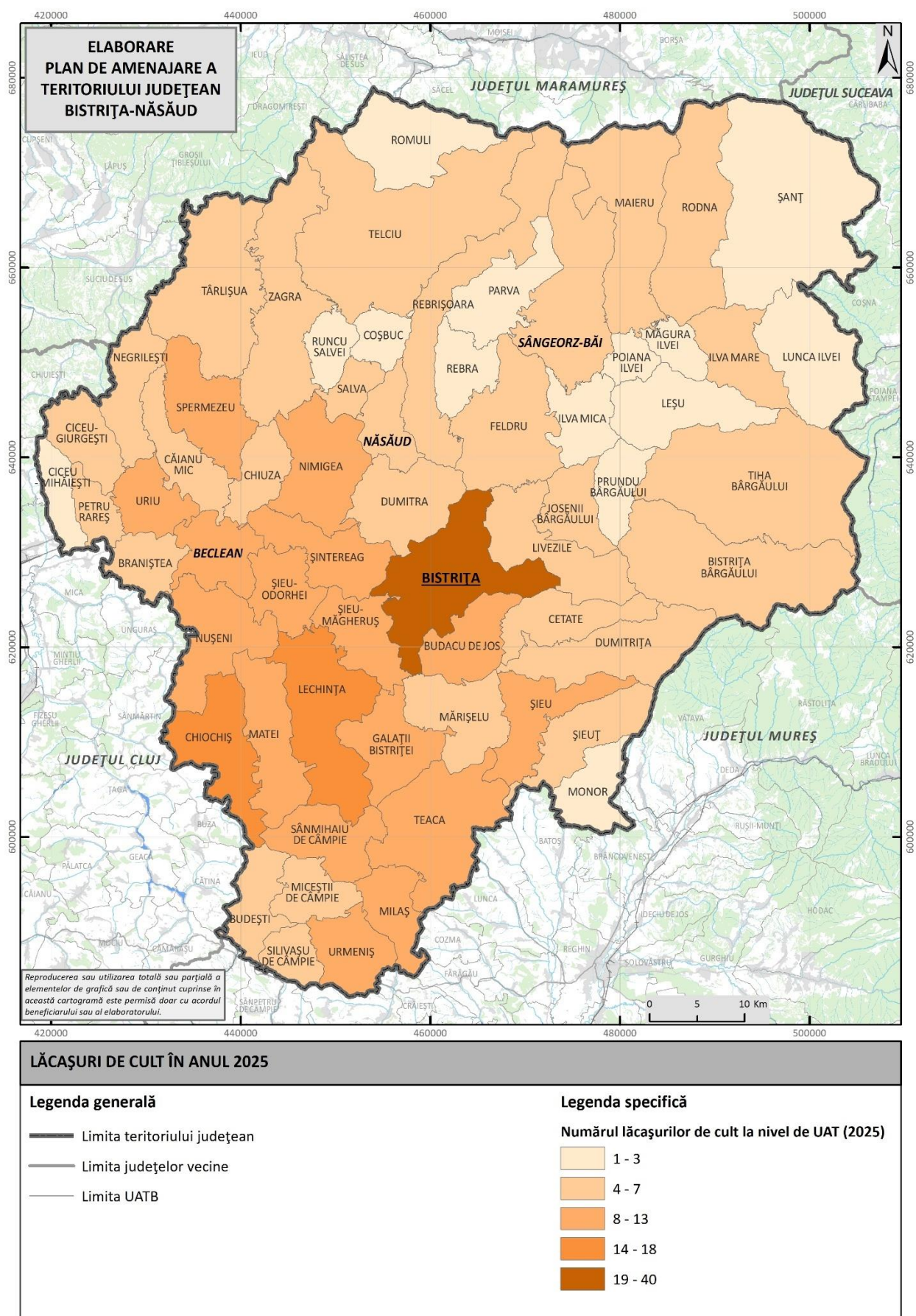

Fig. 2.43 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A LĂCAȘURILOR DE CULT DIN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD ÎN ANUL 2025

Sursă: CIMEC (2025)

Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului este organizată în 9 protopopiate: Cluj I, Cluj II, Dej, Turda, Huedin și Gherla (județul Cluj) și Bistrița, Beclean și Năsăud (județul Bistrița-Năsăud) cu 554 parohii, 107 filii și 713 biserici (166 sunt monumente istorice), în care slujesc circa 635 preoți, 25 de mănăstiri și 1 schit cu 234 de călugări, 8 unități de asistență socială, o facultate de teologie în Cluj-Napoca și un seminar teologic liceal tot în Cluj Napoca.

În județul Bistrița-Năsăud funcționează următoarele protopopiate ale Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului: Protopopiatul Ortodox Român Bistrița, cu 63 de parohii; Protopopiatul Ortodox Român Năsăud, cu 61 de parohii; Protopopiatul Ortodox Român Beclean, cu 67 de parohii. În cadrul orașului Sângeorz-Băi funcționează și o unitate misionară. La acestea se mai adaugă 10 mănăstiri și un schit în județul Bistrița-Năsăud.

Principalul lăcaș ortodox de cult din județul Bistrița-Năsăud este Biserica „Sfinții Trei Ierarhi” cunoscută și sub numele de Catedrala Ortodoxă. Este cea mai veche biserică ortodoxă de zid din Bistrița fiind edificată între anii 1927-1938. În cadrul lăcașului de cult își desfășoară activitatea două parohii: Parohia „Sfântul Vasile cel Mare” și Parohia „Sfântul Ioan Gură de Aur”.

Ponderea populației de confesiune ortodoxă română era de 82,45% la nivelul județului Bistrița-Năsăud la Recensământul Populației și Locuințelor din 2021 (fig. 2.44). Totodată trebuie remarcat că ortodocșii români sunt majoritari în aproape toate unitățile administrativ-teritoriale din județul Bistrița-Năsăud.

Cultul Creștin Penticostal – Biserica lui Dumnezeu Apostolică din România reprezintă al doilea cult din județ, după numărul de credincioși (9,04% în 2021) (fig. 2.45). Sediul central este la București. La nivel național, ei sunt organizați în mai multe comunități regionale penticostale. Credincioșii penticostali din județul Bistrița-Năsăud sunt incluși în Comunitatea Regională Penticostală Cluj.

În județul Bistrița-Năsăud, există 116 biserici ale Cultului Creștin Penticostal, acesta fiind bine reprezentat în toate părțile județului, dar mai cu seamă în jumătatea nordică, în zona Munților Rodnei și în Dealurile Someșului Mare, unde prezintă ponderi ceva mai ridicate, depășind însă 37% în comuna Căianu Mic, unde există 4 biserici penticostale, una în centrul de comună (Căianu Mic), una în satul aparținător Căianu Mare și 2 în satul Dobric. De asemenea, și în municipiul Bistrița sunt localizate 8 biserici penticostale.

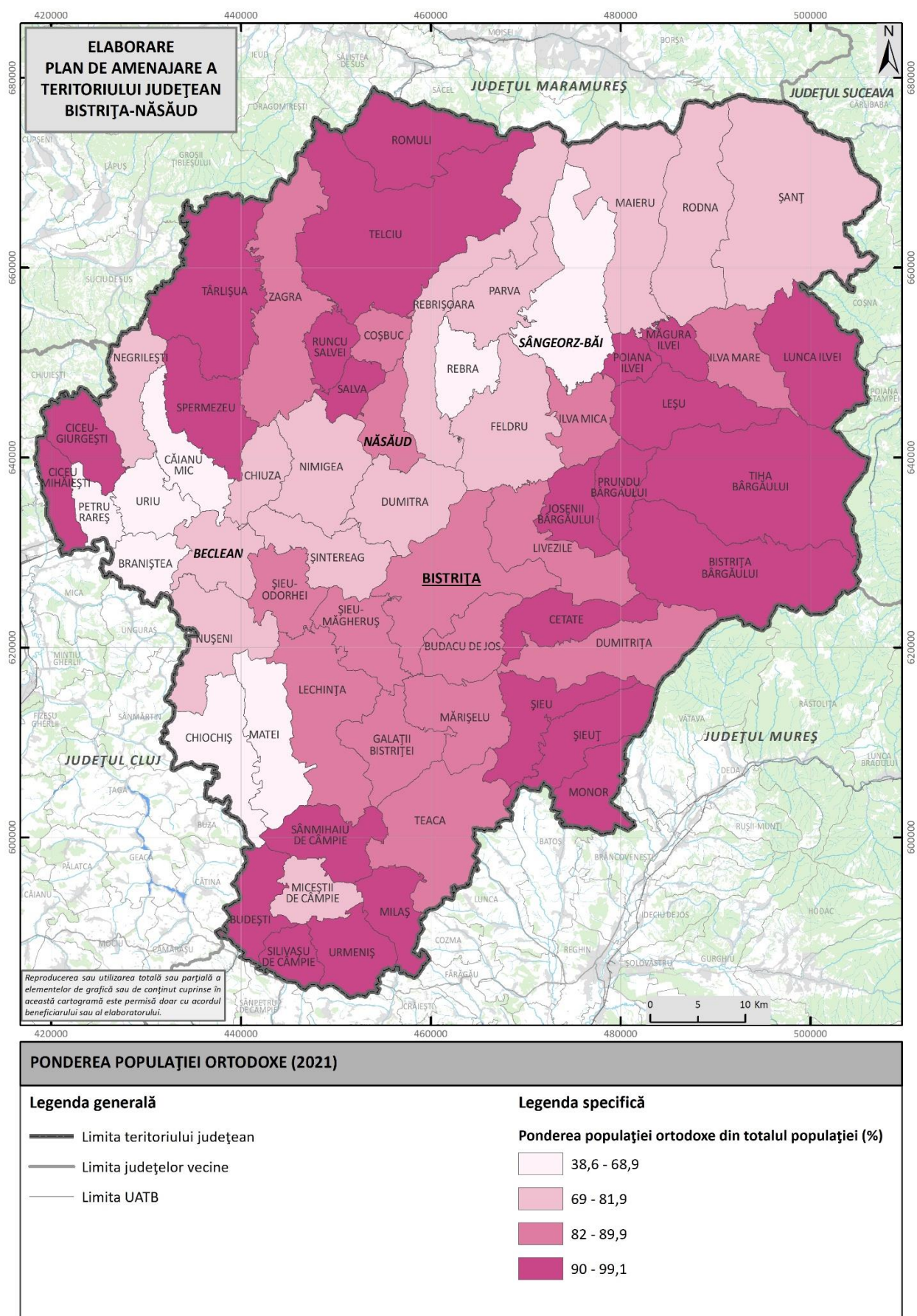

Fig. 2.44 PONDEREA POPULAȚIEI DE CONFESIUNE ORTODOXĂ ROMÂNĂ LA NIVEL DE UAT ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD ÎN ANUL 2021

Sursă: RPL (2021)- 2025

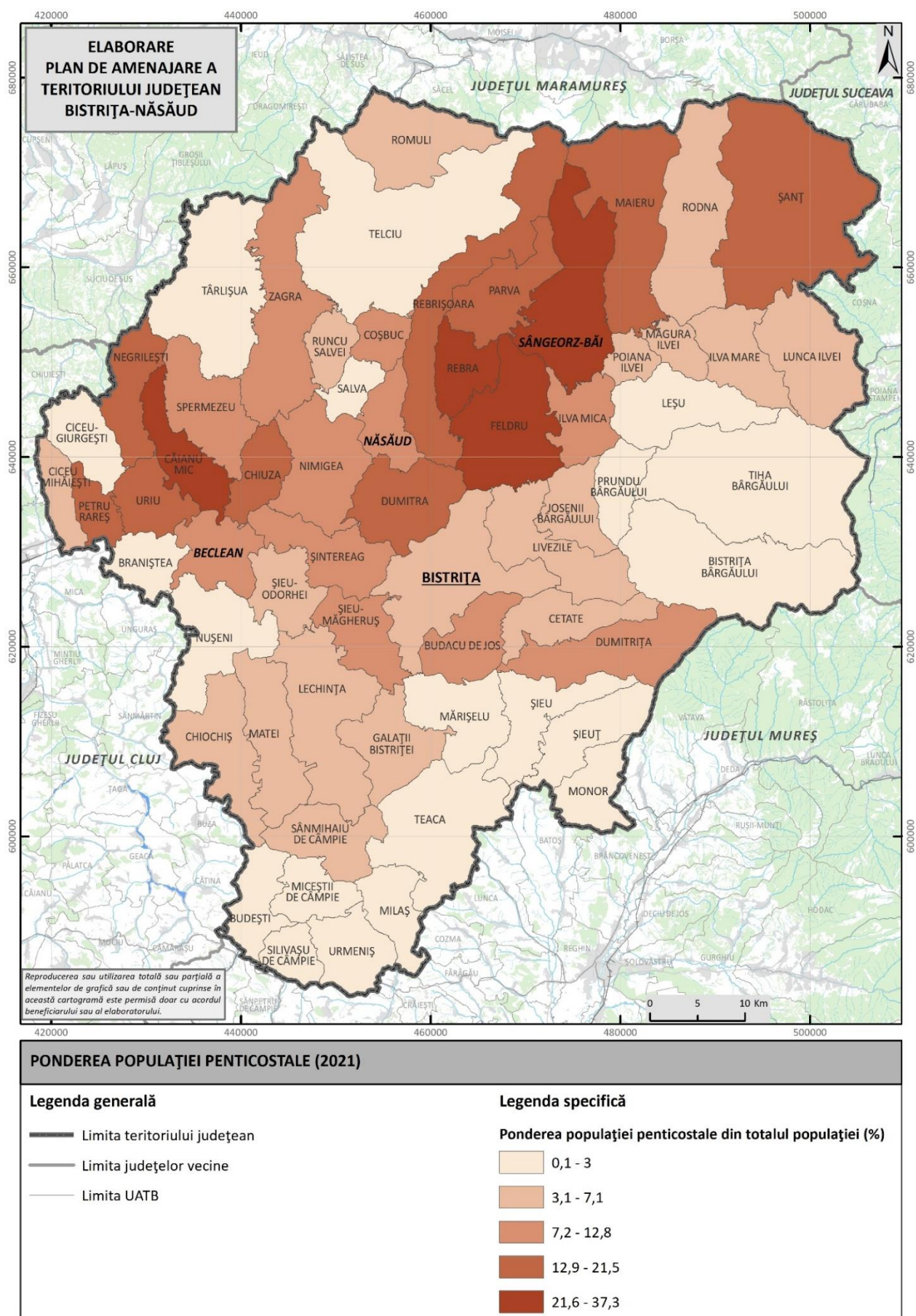

Fig. 2.45 PONDAREA POPULAȚIEI DE CONFESIUNE PENTICOSTALĂ (CULTUL CREȘTIN PENTICOSTAL - BISERICA LUI DUMNEZEU APOSTOLICĂ) LA NIVEL DE UAT ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD ÎN ANUL 2021
Sursă: RPL (2021)- 2025

Reforma a pătruns în Transilvania în secolul al XVI-lea, iar o mare parte din populația maghiară și germană (săsească) din Transilvania a trecut la noile culte protestante. Dintre acestea, astăzi, în județul Bistrița-Năsăud, cel mai important cult protestant din perspectivă numerică este cel reformat (calvinist), care cuprinde credincioși care sunt în mare majoritate de etnie maghiară și se află, din punct de vedere religios, sub oblăduirea Eparhiei Reformate a Ardealului cu sediul la Cluj-Napoca.

Aceasta este împărțită în mai multe protopopiate, unul dintre acestea fiind Protopopiatul Reformat Dej, cu sediul în orașul Dej, care are în subordine 47 de parohii, un număr de 27 fiind pe teritoriul județului Bistrița-Năsăud, iar 20 pe teritoriul județului Cluj.

Credincioșii de confesiune reformată reprezentau 3,5% din populația județului Bistrița-Năsăud la Recensământul Populației și Locuințelor din 2021 (fig. 2.46), fiind așadar, din punct de vedere numeric, pe poziția a treia după ortodocși și penticostali.

Bisericele reformate se concentrează spațial în partea de sud-vest a județului, unde se află și majoritatea credincioșilor de confesiune reformată, în special în comunele Braniștea (o pondere de mai bine de jumătate din populația satului, 55,5%), Matei, Chiochiș, Miceștii de Câmpie, Uriu, Petru Rareș, Nușeni și Nimigea.

Biserica Română Unită cu Roma (Greco-Catolică) (fig. 2.47) prezintă un procent al numărului de credincioși de 1,6%, fiind pe a patra poziție la nivelul județului Bistrița-Năsăud. Numărul greco-catolicilor a fost mult mai ridicat în perioada de dinainte de 1948, când confesiunea greco-catolică a fost desființată de autoritățile comuniste, fiind unită cu Biserica Ortodoxă Română. Imediat după căderea regimului comunist, a fost reînființată Biserica Română Unită cu Roma (Greco-Catolică), cu centrul la Blaj, ceea ce a condus la un reviriment al acestei confesiuni și în județul Bistrița-Năsăud, însă la o scară foarte redusă.

Credincioșii greco-catolici din județul Bistrița-Năsăud se află sub oblăduirea Eparhiei Greco-Catolice de Cluj-Gherla. În cadrul acesteia, următoarele protopopiate funcționează pe teritoriul județului Bistrița-Năsăud: Protopopiatul Beclean cu 12 parohii; Protopopiatul Bistrița cu 9 parohii și Protopopiatul Rodna cu 15 parohii. La aceste parohii se mai adaugă încă 3 (Parohia Greco-Catolică Budești, Parohia Greco-Catolică Țăgșoru, Parohia Greco-Catolică Visuia), parohii care se află sub oblăduirea Arhiepiscopiei de Alba Iulia și Făgăraș.

Greco-catolicii sunt concentrați în partea de nord-est, respectiv sud a județului Bistrița-Năsăud, unde formează comunități relativ restrânse numeric.

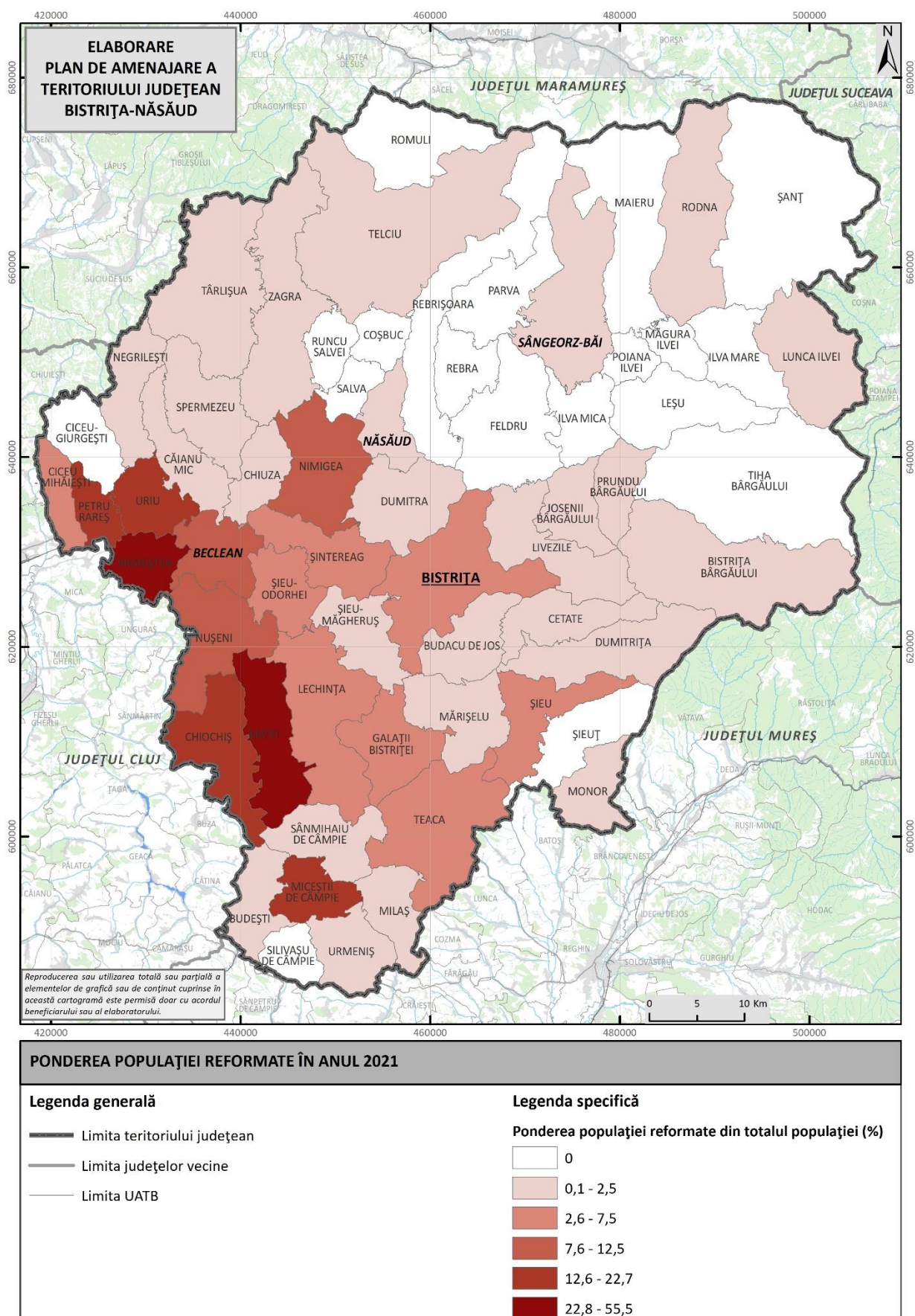

Fig. 2.46 PONDEREA POPULAȚIEI DE CONFESIUNE REFORMATĂ LA NIVEL DE UAT ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD ÎN ANUL 2021
Sursă: RPL (2021)- 2025

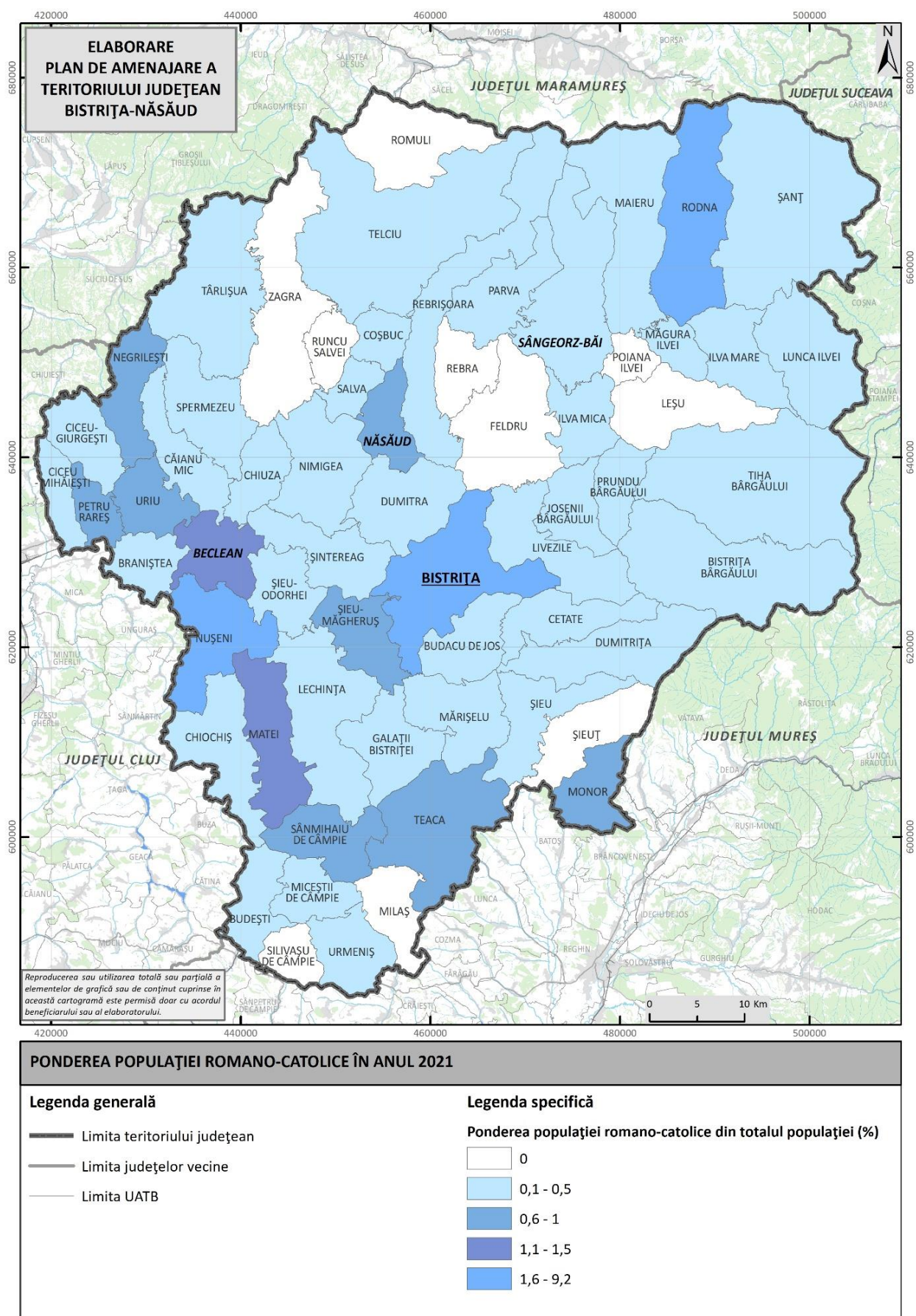

Fig. 2.48 PONDEREA POPULAȚIEI DE CONFESIUNE ROMANO-CATOLICĂ LA NIVEL DE UAT ÎN JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘĂUD ÎN ANUL 2021

Sursă: RPL (2021)- 2025

Credincioșii romano-catolici (fig. 2.48) din județul Bistrița-Năsăud se află sub oblăduirea Arhiecezei (sau Arhiepiscopiei) de Alba Iulia, ridicată la acest rang de Papa Ioan Paul al II-lea în anul 1991, fiind de atunci subordonată direct Sfântului Scaun.

Arhieceza de Alba Iulia are în subordine mai multe arhidiaconate, între care se numără și Arhidiaconatul de Bistrița, care cuprinde 15 parohii. Aceștia reprezentau 0,88% din populația județului Bistrița-Năsăud la Recensământul Populației și Locuințelor din 2021 și sunt în mod obișnuit de etnie maghiară. Spațial, se concentrează în regiunea sudică, sud-estică și estică a județului.

Cei mai mulți credincioși romano-catolici sunt localizați în comunele Nușeni, Rodna, Matei și Petru Rareș, iar ca centre urbane se remarcă municipiul Bistrița și orașul Beclean, formând în general comunități restrânse numeric. Cel mai important lăcaș de cult romano-catolic din județul Bistrița-Năsăud este Biserica Romano-Catolică „Sfânta Treime” din Bistrița. Biserica a fost construită între anii 1781-1787 și se încadrează în caracteristicile barocului târziu și ale rococoului.

Tot începând cu secolul al XVI-lea, marea majoritate a sașilor din Transilvania au trecut la protestantism, sub îndrumarea învățăturilor lui Martin Luther. În prezent, numărul sașilor a scăzut foarte mult, dar lăcașurile de cult evanghelice luterane sunt prezente în câteva localități din cadrul județului Bistrița-Năsăud. Se remarcă Biserica Evanghelică din Bistrița, un monument de arhitectură deosebit din Transilvania. Construirea acesteia a început pe la mijlocul secolului al XIV-lea pe locul bisericii ridicate de primii coloniști sași. Ultima renovare a acesteia s-a încheiat în anul 2023, după un incendiu devastator, menținându-se elementele de stil arhitectural și de artă romanice, gotice și renaștentiste.

Aceasta aparține Bisericii Evanghelice Luterane de Confesiune Augustană (C.A.) din România, al cărui sediu se află la Sibiu din 1867 și sub îndrumarea spirituală a căreia se află toți credincioșii evanghelici luterani de confesiune augustină din România. Între 1572 și 1867, sediul Episcopiei Bisericii Evanghelice de Confesiune Augustană s-a aflat la Biertan. La recensământul din 2021, numărul credincioșilor evanghelici de confesiune augustină din județul Bistrița-Năsăud era extrem de redus, aproape nesemnificativ, având o pondere de doar 0,02%. Pe de altă parte, această pondere extrem de redusă se poate explica și prin confuziile pe care le generează la recensământ (și numai) existența a mai multor confesiuni evanghelice în România. Astfel, pe lângă Biserica Evanghelică de Confesiune Augustană, există și Biserica Evanghelică Luterană din România, având sediul la Cluj-Napoca, și care, deși are aceeași doctrină ca și Biserica Evanghelică de Confesiune Augustană, se deosebește de aceasta doar prin faptul că are credincioși de etnie

maghiară și slovacă. Oarecum surprinzător, numărul de credincioși din județul Bistrița-Năsăud care s-au declarat evanghelici luterani la recensământul din 2021 a fost mai ridicat (reprezentând 0,13%) decât cei de confesiune augustană, probabil și datorită confuziei menționate. În plus, pentru a adânci și mai mult confuzia, în România există și Biserica Evanghelică Română, de sorginte neoprotestantă, care nu are teoretic nici o legătură (în afară de un nume foarte asemănător) cu confesiunile evanghelice luterane. Astfel, 0,01% din populația din județul Bistrița-Năsăud s-a declarat de confesiune "evanghelică" la recensământul din 2021. Adunând aceste procente, rezultă un procent de 0,16% "evanghelici" în județul Bistrița-Năsăud, probabil majoritatea acestora fiind evanghelici luterani de confesiune augustană.

Biserica Evanghelică de Confesiune Augustană are în subordine 5 protopopiate, dintre care protopopiatul Sighișoara acoperă și teritoriul județului Bistrița-Năsăud. Acesta cuprinde 86 de parohii, dintre care 24 se află total sau parțial pe teritoriul județului Bistrița-Năsăud.

Culte neoprotestante au pătruns în România la sfârșitul secolului al XIX-lea și prima parte a secolului al XX-lea, cunoscând un reviriment după 1990, care s-a simțit în toată țara, inclusiv în județul Bistrița-Năsăud.

Alături de penticostali, care reprezintă a doua cea mai răspândită religie la nivelul județului, se remarcă și baptiștii. Credincioșii baptiști aparțin Cultului Creștin Baptist – Uniunea Bisericilor Creștine Baptiste, cu sediul central la București. La fel ca și penticostalii, ei sunt organizați în comunități teritoriale, acestea fiind 14 în total pe teritoriul României. Una dintre aceste comunități teritoriale își are sediul la Cluj și cuprinde bisericile baptiste locale din județul Cluj și din județele învecinate, unde este cuprins și județul Bistrița-Năsăud. În municipiul Bistrița sunt prezente 7 biserici baptiste.

Spre deosebire de penticostali, baptiștii (care aveau o pondere de doar 0,68% în județul Bistrița-Năsăud la Recensământul din 2021) sunt prezenți cu precădere în mediul urban, însă și aici dețin ponderi foarte reduse, precum și în unele comune, mai ales din sudul și vestul județului Bistrița-Năsăud (Negrilești, Ciceu-Giurgești, Milaș, Căianu Mic, Chiochiș, Teaca).

Credincioșii aparținând Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea au ponderi și mai reduse în județul Bistrița-Năsăud (0,49% la Recensământul din 2021). Adventiștii sunt organizați pe conferințe, care deservește un anumit teritoriu; una dintre conferințe se numește Transilvania de Nord și include toate bisericile adventiste din regiunea de Nord-Vest a României, inclusiv județul Bistrița-Năsăud. În total, în județul Bistrița-Năsăud sunt 34 de lăcașuri de cult adventiste, dintre care 4 sunt în municipiul Bistrița. Adventiștii de ziua a șaptea sunt concentrați și în unele comune, precum Teaca, Rebra, Nușeni.

Organizația Religioasă "Martorii lui Iehova" este de asemenea prezentă destul de modest în județul Bistrița-Năsăud, prin 12 lăcașuri de cult (săli ale Regatului), localizate atât în spațiul rural, cât și în spațiul urban. Câte 2 sunt în municipiul Bistrița și comuna Bistrița Bârgăului, câte una în orașele Năsăud și Beclean, respectiv câte una în comunele Lechința, Tiha Bârgăului, Rodna, Lunca Ilvei, Dumitrița și Ilva Mare.

Biserica Creștină după Evanghelie este organizată în România în 17 comunități zonale, una dintre acestea fiind Comunitatea Zonală Cluj, în care sunt incluse toate lăcașurile de cult ale Bisericii Creștine după Evanghelie din județul Bistrița-Năsăud, precum și din alte județe învecinate. Creștinii după evanghelie sunt prezenți predominant în municipiul Bistrița, dar în număr foarte mic, iar la nivel județean reprezentau 0,05% din populație la Recensământul din 2021. Ponderi ceva mai ridicate se înregistrează în comunele Cetate și Nușeni, cea din urmă deținând ponderea maximă la nivel județean (0,22%), conform datelor de la Recensământul din 2021.

Biserica Evanghelică Română este foarte slab reprezentată în județul Bistrița-Năsăud, fiind prezent doar un singur lăcaș de cult, în orașul Beclean. Pe de altă parte, ca urmare a unei posibile confuzii cu evanghelicii de confesiune augustană (sau cu evanghelicii luterani), la Recensământul din 2021 o pondere de 0,01% a populației din județ s-a declarat de confesiune "evangelică", în sensul de credincios al Bisericii Evanghelice Române.

În afara cultelor creștine, în județul Bistrița-Năsăud există și un număr foarte mic de evrei și musulmani. Evreii sunt organizați în Federația Comunităților Evreiești din România – Cultul Mozaic, cu sediul în București. Una dintre comunitățile evreiești din România are sediul la Bistrița și răspunde de evreii din județul Bistrița-Năsăud. În municipiul Bistrița există în continuare o sinagogă.

Musulmanii, în număr extrem de mic în județul Bistrița-Năsăud, nu dispun de nici un lăcaș de cult în județul Bistrița-Năsăud.

În privința personalului clerical, acesta este destul de dificil de estimat. Este cert că, având în vedere structura organizatorică și numărul mare de parohii, cel mai numeros personal clerical aparține Bisericii Ortodoxe Române. În anul 2025 un număr de aproximativ 900 de persoane erau angajate în cadrul domeniului religios.

3. EVIDENȚIEREA DISFUNȚIONALITĂȚILOR ȘI PRIORITĂȚI DE INTERVENȚIE

3.1 Disfuncționalități

Din punct de vedere al infrastructurii de educație, doar municipiul Bistrița, orașele Năsăud și Sângeorz-Băi, respectiv comunele Lunca Ilvei și Rodna dețin învățământ antepreșcolar (creșe). Multe clase nu au număr suficient de elevi, atât la nivel primar, cât și la nivel gimnazial, însă la nivel primar situația este cu atât mai alarmantă în comune precum Mărișelu, Matei, Milaș, Urmeniș, Nușeni, Ilva Mare, Braniștea, Lunca Ilvei, Negrilești. Conform datelor oferite de Inspectoratul Școlar Județean Bistrița-Năsăud, în comuna Braniștea, numărul elevilor din învățământul primar este 15 ceea ce înseamnă că există clase cu predare simultană.

Clădirile unităților de învățământ sunt relativ vechi, marea majoritate datând din secolul al XX-lea, dar există și clădiri mai vechi (chiar de importanță istorică). În mediul rural, numărul de laboratoare este redus, unele unități de învățământ având doar 1-2 laboratoare, iar în multe cazuri chiar niciunul. Situația este și mai problematică în cazul atelierelor școlare, care sunt în total 109 la nivelul întregului județ, respectiv 0,89 ateliere școlare / unitate de învățământ. Cu o singură excepție, atelierelor școlare există doar în unitățile de învățământ din mediul urban (79 în municipiul Bistrița, iar celelalte areale urbane au sub 10). Un număr mare de unități de învățământ din mediul rural nu au nici teren de sport (Braniștea, Ciceu-Giurgești, Ciceu-Mihăiești, Nușeni, Matei, Chiochiș, Budești, Livezile, Ilva Mare, Leșu, Urmeniș, Budacu de Jos, Miceștii de Câmpie). Sălile de gimnastică sunt și mai puține, multe comune având maximum una (Braniștea, Chiochiș, Parva, Nimigea, Zagra, Urmeniș, Milaș, Monor, Maieru, Mărișelu, Ilva Mare, Ilva Mică). În și mai multe unități administrativ-teritoriale, nu există săli de gimnastică în cadrul unităților de învățământ, de exemplu la Livezile, Budești, Șanț, Matei, Dumitra, Runcu Salvei, Ciceu-Mihăiești, Leșu, Lunca Ilvei, Chiuza, Căianu Mic, Cetate, Dumitrița, Măgura Ilvei, Rodna, Silivașu de Câmpie, Șieu-Odorhei, Șieu-Măgheruș.

Din punct de vedere al personalului didactic, unele unități de învățământ au puține cadre didactice, cu un minim absolut în Ciceu-Mihăiești, unde există 6 cadre didactice, și cu altă situație asemănătoare, sub 10 cadre didactice, la Milaș (9 cadre didactice).

Din perspectiva infrastructurii de sănătate, majoritatea comunelor (98,28%) nu dispun de cabinete medicale de specialitate. Astfel, populația rurală este nevoită să se deplaseze la ambulatoriile spitalelor sau la cabinetele medicale de specialitate din orașele mai mari. Orașul Sângeorz-Băi nu deține spital și are un singur cabinet medical de specialitate. Comunele Târlișua, Runcu Salvei, Uriu, Braniștea, Ciceu-Mihăiești, Chiochiș, Sânmihaiu de Câmpie, Miceștii de

Câmpie, Silivașu de Câmpie, Budești, Șintereag, Poiana Ilvei, Leșu, Ilva Mare, Lunca Ilvei și Monor nu au nici cabinet de specialitate, nici cabinet de medicină de familie, motiv pentru care cetățenii din aceste comune sunt nevoiți să se deplaseze în comunele învecinate pentru rezolvarea problemelor medicale. Există totuși situații în care medicul de familie dintr-o comună prestează servicii și în altă / alte comune ceea ce înseamnă că localnicii comunei / comunelor respective nu dispun de servicii medicale zilnic, doar în anumite zile din săptămână și în anumite intervale orare.

În mediul rural, 38 de comune (65,5% din numărul total de comune din județ) dispun de un cabinet stomatologic, fiind vorba de comunele cu o populație mai numeroasă. Printre comunele care nu dețin un astfel de cabinet se numără: Ilva Mare, Parva, Romuli, Monor, Milaș, Dumitrița, Matei, Șieu-Odorhei, Braniștea, Chiuza, Runcu Salvei, Negriștești. Multe din ele se rezumă doar la un singur astfel de cabinet (Poiana Ilvei, Ilva Mică, Bistrița-Bârgăului, Coșbuc, Salva, Lunca Ilvei, Măgura Ilvei). Întrucât nu toate comunele au farmacie, situația este dificilă pentru populația vârstnică, mai vulnerabilă. Trei comune, Ciceu-Mihăiești, Runcu Salvei și Monor, nu dispun de personal sanitar mediu, iar majoritatea comunelor au mai puțin de 10 persoane din această categorie (86,2%, de exemplu Ilva Mare, Leșu, Măgura Ilvei, Romuli, Șieuț, Spermezeu, Negriștești, Parva, Milaș). Se remarcă totodată și lipsa serviciilor de îngrijire la domiciliu în multe areale puternic îmbătrânite, acestea fiind prezente doar în municipiul Bistrița.

Se constată lipsa unui compartiment specializat (Serviciu sau Compartiment de Asistență Socială) în 43 de comune (printre care Milaș, Monor, Nimigea, Salva, Urmeniș, Zagra, Ilva Mare, Ilva Mică, Galații Bistriței). Serviciile Publice de Asistență Socială se confruntă cu lipsa personalului calificat, volumul mare de lucru, fonduri insuficiente raportate la nevoile existente și lipsa serviciilor în comunitate, cu precădere a serviciilor de prevenire. Se remarcă totodată și absența unor servicii rezidențiale pentru vârstnici în majoritatea arealelor care, sunt cele mai afectate de îmbătrânirea demografică din județ.

Analiza structurilor sportive pe medii de rezidență indică o discrepanță mare între mediul urban și cel rural, acesta din urmă beneficiind de prezența a doar 21,1% din totalul structurilor sportive existente la nivelul județului Bistrița-Năsăud. Astfel, în județul Bistrița-Năsăud existau în anul 2025, conform Registrului Sportiv al MTS, 127 de structuri sportive în mediul urban și 34 de structuri sportive în mediul rural. Majoritatea structurilor sportive din mediul rural sunt localizate în comuna Rodna și în alte comune din imediata apropiere a municipiului Bistrița (Livezile, Cetate, Dumitra, Budacu de Jos, Șieu-Măgheruș). Cele 34 de

structuri sportive existente în mediul rural acoperă doar 21 din cele 58 de comune ale județului, așadar, gradul de acoperire cu structuri sportive în mediul rural este de 36,2%.

Principala problemă existentă în domeniul sportului la nivelul județului Bistrița-Năsăud este reprezentată de slaba dezvoltare a infrastructurii sportive, atât în ceea ce privește numărul de baze sportive, cât și în ceea ce privește starea acestora. De exemplu, multe baze sportive sunt nefuncționale sau în paragină (CSM Bistrița-Pârtie sanie; terenul de sport - Colegiului Național „Liviu Rebreanu”; Lac – MHC; teren de handbal – Grup Școlar „Infoel” Bistrița; bazele sportive de la Chiuza, Rodna, Nușeni; baza sportivă Mecanica – Bistrița). În același timp, deși cerința pentru practicarea sportului de masă este mare, copiii și părinții lor au anumite standarde pe care le urmăresc în momentul în care aleg un anumit sport, astfel că trebuie găsite soluții pentru asigurarea unor condiții minime, inclusiv de igienă, în cadrul bazelor sportive, astfel încât copiii să fie atrași de practicarea sporturilor. Și în ceea ce privește sportul de performanță, condițiile ar putea fi îmbunătățite, astfel încât sportivii să beneficieze de condiții similare cu cele ale sportivilor din alte țări. De exemplu, la nivel național și implicit în județul Bistrița-Năsăud, nu există baze pentru refacerea organismului după efort. În lipsa unei infrastructuri adecvate, accesul pentru practicarea sportului de performanță și a sportului de masă este limitat, iar dezvoltarea acestui domeniu este afectată semnificativ.

Infrastructura de agrement din județul Bistrița-Năsăud este deficitară, în special în raport cu cererea existentă. De exemplu, există un număr mic de pârtii de schi și dotate insuficient, insuficiente trasee pentru cicloturism, insuficiente trasee marcate pentru drumeții (și marcaje vechi, uneori greu vizibile sau chiar deja dispărute în anumite zone), insuficiente spații verzi, amenajate pentru agrement, atât în centrele urbane, cât și în mediul rural.

Una dintre disfuncționalitățile cu caracter general este interesul tot mai scăzut pentru anumite forme de cultură (mai ales cele tradiționale), fapt care este susținut statistic de datele care indică o scădere a numărului de vizitatori în unele muzee, de cititori în biblioteci, sau de spectatori la anumite spectacole. Perioada de pandemie a fost una deosebit de dificilă pentru multe instituții culturale (teatre, cinematografe, filarmonică, biblioteci, muzee), care au fost nevoite să se “reinventeze”, cel puțin temporar, sau să limiteze accesul, uneori chiar să închidă, tot temporar, porțile publicului larg, fapt care a însemnat o lovitură în plus pentru cultură. Multe festivaluri, turnee, concerte, au fost de asemenea anulate. Situația a revenit între timp la normal, dar unele consecințe ale perioadei pandemice se vor resimți și pe termen mediu.

În unele localități care dețin muzee și colecții publice, numărul de vizitatori este foarte redus, chiar la mai puțin de 100 de vizitatori anual, una din ele fiind comuna Petru Rareș, ceea ce

pune sub semnul întrebării sustenabilitatea acestor instituții și capacitatea acestora de a atrage potențiali turiști.

Probleme mai grave se înregistrează în cazul bibliotecilor. Unele comune nu dețin bibliotecă (Runcu Salvei și Budacu de Jos), iar multe dintre acestea au doar o bibliotecă școlară, inaccesibilă publicului larg (Coșbuc, Livezile, Telciu, Spermezeu, Rebra, Poiana Ilvei, Petru Rareș, Miceștii de Câmpie, Silivașu de Câmpie). De asemenea, există cazuri în care, deși există bibliotecă, nu există personal angajat. Aceste biblioteci sunt declarate ca instituții funcționale deoarece o persoană cu o altă funcție de bază îndeplinește în același timp și funcția de bibliotecar.

În paralel cu scăderea numărului de biblioteci, a scăzut și numărul de volume existente în biblioteci, de la 1946861 volume în anul 2009 la 1600925 volume în anul 2024. Numărul de cititori activi, înregistrați ca atare la bibliotecile din județul Bistrița-Năsăud, a scăzut dramatic în ultimii ani, de la aproape 100000 de cititori la începutul anilor 1990 (89046 cititori) la mai puțin de jumătate, 31154 de cititori în anul 2024.

Infrastructura religioasă s-a dezvoltat mult în ultimele decenii, începând cu anul 1990, când și în România a existat o libertate religioasă și de credință în adevăratul sens al cuvântului, legiferată și sprijinită și de stat. Din acest punct de vedere, nu se poate vorbi de disfuncționalități evidente în teritoriu. De obicei, lipsa anumitor lăcașuri de cult în noile arii rezidențiale, recent construite, poate fi suplinită prin lăcașurile de cult deja existente, chiar dacă situate la o distanță mai mare, iar în viitor este posibilă ridicarea de noi lăcașuri de cult, pentru a deservi populația din aceste zone rezidențiale.

Pe de altă parte, există lăcașuri de cult a căror funcție religioasă a devenit mai puțin importantă, în măsura în care credincioșii aparținând cultului respectiv au dispărut aproape complet. Este cazul, îndeosebi, a bisericilor evaghelice de confesiune augustană, care au deservit majoritatea locuitorilor de etnie germană (sași) din județul Bistrița-Năsăud, și din care, în momentul de față, a rămas un număr extrem de redus de enoriași. Bisericile evanghelice de confesiune augustană au așadar mai degrabă o importanță culturală, istorică și turistică, și mai puțin una religioasă, în condițiile în care serviciul religios se mai oficiază doar cu ocazii deosebite în unele dintre ele, mai ales în mediul rural.

Într-o situație similară, poate chiar mai gravă, se află și sinagogile, care sunt în număr mult mai mic, mai exact a mai rămas doar una (în municipiul Bistrița). Având în vedere numărul extrem de mic de evrei, și aceasta are momentan mai degrabă o funcție cultural-istorică decât una religioasă.

3.2 Priorități de intervenție

Prioritățile de intervenție ar trebui să se axeze pe modernizarea și realizarea de îmbunătățiri la nivel educațional, sanitar, cultural, sportiv, de agrement și religios.

Infrastructura de educație trebuie să reprezinte o prioritate absolută. O primă problemă este uzura fizică și morală a majorității clădirilor care adăpostesc unități de învățământ. Multe dintre aceste clădiri datează din perioada comunistă, iar unele chiar de mai demult, rezultând uneori deficiențe structurale sau incompatibilități cu necesitățile învățământului din perioada actuală. Se poate constata și gradul de dotare insuficient, în special în mediul rural, unde nu există laboratoare, terenuri de sport, săli de gimnastică, ateliere școlare. Chiar și în unele orașe există un număr destul de redus de astfel de dotări.

În mediul rural există unități de învățământ care funcționează cu un număr redus de elevi, cu clase cu predare simultană, ceea ce afectează calitatea procesului educațional. Deși numărul minim de elevi dintr-o clasă este 10, există și excepții. Din păcate, scăderea natalității și emigrația (îndeosebi din comunele cu populație redusă) determină în continuare o scădere constantă a numărului de elevi în anumite zone rurale și chiar în anumite centre urbane.

O altă problemă cu caracter general este lipsa personalului didactic calificat, mai ales la anumite materii și în special în mediul rural, cu precădere în comunele mai îndepărtate de centrele urbane principale, unde cadrele didactice calificate nu doresc să predea deoarece naveta este costisitoare, nu există facilități de cazare sau profesorii nu doresc să le acceseze, condițiile de lucru și salariul nu aduc nici o motivație suplimentară, iar mulți dintre tinerii calificați care ajung la un moment dat la aceste școli într-un anumit context își doresc să plece, și astfel problema se perpetuează. Cel mai mic număr de cadre didactice se găsește în comunele Milaș (9 cadre didactice) și Ciceu-Mihăiești (6 cadre didactice).

Pe de altă parte, există și un anumit dezinteres pentru școală și față de educație, în ansamblu, în rândul anumitor categorii sociale, cu precădere în mediul rural, dar și în unele orașe. La aceasta se adaugă presiunea economică și socială, fapt care determină o rată crescută a abandonului școlar, în special în rândul copiilor proveniți din familii sărace, marginalizate, din zone defavorizate. O problemă suplimentară în acest caz o reprezintă accesibilitatea scăzută la educație (în special în ciclul liceal, dar uneori și în cel gimnazial) a copiilor proveniți din medii defavorizate sau a celor care locuiesc în sate mici, și care nu dispun decât de școală primară în localitate, fiind astfel nevoiți să se deplaseze zilnic în altă localitate pentru studiile la nivel gimnazial, în vreme ce la nivel liceal situația se generalizează pentru aproape toate comunele din județ.

Și în domeniul sănătății, una din probleme este uzura fizică și morală a majorității clădirilor care adăpostesc spitale, policlinici și cabinete medicale, și care în multe cazuri datează din perioada comunistă și chiar de mai demult.

Orașul Sângeorz-Băi și practic toate comunele nu dispun deloc de spitale și, de cele mai multe ori, nici de cabinete medicale de specialitate, cu toate că în ultimii ani a crescut numărul de cazuri de internări în spitale, în condițiile accelerării procesului de îmbătrânire demografică și de creștere a morbidității. Pentru un consult de specialitate, populația din aceste localități este nevoită să se deplaseze la cabinetele medicale de specialitate sau la cele din ambulatoriile spitalelor din orașele mai mari, în ciuda limitărilor impuse uneori de vârsta înaintată sau de starea de sănătate. Accesibilitatea deficitară la servicii medicale de specialitate a populației din mediul rural rămâne o problemă greu de soluționat. Mai mult decât atât, nici măcar asistența medicală primară nu este furnizată peste tot în mediul rural. În unele comune, nu există cabinete medicale de nici un fel (Ciceu-Mihăiești, Runcu Salvei, Budești, Silivașu de Câmpie, Miceștii de Câmpie, Monor, Ilva Mare).

Cele 20 de comune care nu dețin cabinet stomatologic se localizează în special în partea sudică a județului, cu precădere în Câmpia Transilvaniei (Matei, Galații Bistriței, Monor, Milaș, Miceștii de Câmpie, Silivașu de Câmpie, Budești).

De asemenea, farmaciile și punctele farmaceutice lipsesc în circa 5 comune, fiind distribuite neuniform: Poiana Ilvei, Runcu Salvei, Dumitrița, Chiochiș, Ciceu-Mihăiești.

O altă disfuncționalitate care este des menționată în discuțiile cu reprezentanții spitalelor și cu medicii de familie este maniera deficitară în care funcționează sistemele informatice, precum și alte chestiuni birocratice, care deseori țin în loc pacienții, prelungesc în mod nepotrivit timpii de așteptare pentru acordarea consultațiilor sau pentru efectuarea procedurilor, chiar și în cazurile cele mai grave și de urgență maximă.

În domeniul asistenței sociale, lipsește infrastructura fizică (clădirile și spațiile) pentru înființarea de noi servicii sociale, care ar fi cât se poate de necesare în contextul actual. Accentul ar trebui să se pună pe prevenire, dar serviciile de asistență socială, cu deosebire în mediul rural, lipsesc din multe comune. Se constată că din totalul de 62 de primării existente la nivel județean, doar 16 aveau acreditare pentru furnizarea de servicii sociale, restul primăriilor fiind radiate din Registrul electronic unic al serviciilor sociale, deoarece nu au reușit să înființeze servicii sociale în primii 3 ani de la data eliberării certificatului de acreditare sau nu au primit licență de funcționare pentru serviciile sociale înființate. Furnizarea de servicii sociale este insuficientă în zonele rurale (personal insuficient, personal slab calificat), capacitatea SPAS-urilor de a adresa

problemele sociale locale și a răspunde nevoilor specifice din comunitate fiind adeseori redusă. O altă problemă identificată la nivelul comunităților rurale este reprezentată de accentul pus pe acordarea de beneficii sociale și alocarea unor resurse limitate de timp pentru acordarea de servicii sociale/servicii de prevenție. În ceea ce privește ONG-urile care activează în domeniul asistenței sociale, principalele probleme sunt reprezentate de insecuritatea financiară și imposibilitatea asigurării cofinanțării pentru implementarea proiectelor și lipsa de sprijin financiar pentru serviciile pe care le au deja în grijă.

Din păcate, scăderea nivelului de trai din ultima perioadă are efecte negative și neașteptate mai ales în comunitățile marginalizate, rezultând în nivele tot mai crescute ale sărăciei și ale excluziunii sociale.

Cele mai grave probleme se înregistrează în cazul persoanelor vârstnice. Momentan, există 15 cămine dintre care 2 publice, care acordă servicii rezidențiale persoanelor vârstnice, și 2 cantine sociale. Căminele private sunt accesibile doar persoanelor vârstnice cu un anumit nivel de trai și de venituri. Fenomenul de îmbătrânire a populației creează presiuni asupra sistemului social, care trebuie adaptat în vederea reducerii costurilor cu beneficiile sociale și orientat spre dezvoltarea de servicii sociale care să asigure independență pentru beneficiari și să faciliteze integrarea lor în comunitate. Astfel, un aspect cheie ar trebui să fie prevenția, în vederea reducerii dimensiunii problemelor sociale, prin măsuri prin care vârstnicii să rămână activi o perioadă cât mai lungă, în vederea prevenirii instituționalizării. La nivelul județului Bistrița-Năsăud nu funcționează centre de tip respiro/centre de criză pentru persoane vârstnice, centre de zi de asistență și recuperare, locuințe protejate pentru persoane vârstnice, ci sunt licențiate și funcționează centre de zi de socializare și petrecere a timpului liber (tip club) și servicii de îngrijire la domiciliu pentru persoane vârstnice. Cu toate acestea, și serviciile de îngrijire la domiciliu sunt slab dezvoltate.

În privința copiilor, nu există suficiente centre pentru prevenirea delinvenței juvenile iar serviciile specializate pentru copiii cu cerințe educative speciale sunt insuficiente. Alte servicii insuficient dezvoltate la nivel județean sunt programele de terapie comportamentală pentru copiii cu handicap grav.

Există un deficit de servicii sociale pentru persoanele cu dizabilități, în special pentru persoanele care nu au aparținători și au probleme psihice grave. Ar fi nevoie de un număr mult mai ridicat de locuințe de tip familial și de locuințe protejate pentru adulții cu probleme psihice. Politica națională în domeniu prevede o dezinstituționalizare a persoanelor cu probleme psihice grave, dar această politică ar trebui susținută de crearea unor condiții minimale în comunitate.

Aceste persoane primesc asistență medicală de specialitate, pe o perioadă scurtă de timp, în spitalele de specialitate, dar după această perioadă revin în comunitate, neavând locuri disponibile în cadrul centrelor socio-medicale specializate.

În ceea ce privește colaborarea dintre ONG-uri și autorități, există o opinie general împărtășită referitoare la necesitatea unei mai bune comunicări și colaborări între ONG-uri și autoritățile publice. ONG-urile au nevoie de sprijinul autorităților publice pentru a implementa proiecte, având mobilitatea și capacitatea de a înființa servicii de îngrijire la domiciliu și de servicii de sprijin pentru urgențe.

Un alt aspect important vizează necesitatea creșterii comunicării și transparenței cu privire la problemele existente în domeniul social, dar și la alocările bugetare pentru adresarea acestor probleme.

O altă problemă cu care se confruntă serviciile de asistență socială din județul Bistrița-Năsăud este subfinanțarea, respectiv sunt insuficiente fonduri care se acordă acestui domeniu. Consultările cu actorii cheie teritoriali confirmă faptul că la nivelul județului Bistrița-Năsăud se simte nevoia creșterii bugetului pentru servicii de asistență socială, în detrimentul acordării de beneficii sociale, care creează dependență, în condițiile în care costul și impactul este similar și se poate asigura sustenabilitatea serviciilor dezvoltate. În continuare trebuie făcute eforturi de extindere a acoperirii cu servicii sociale, în special în mediul rural. La aceasta se adaugă insuficienta acoperire cu personal calificat și volumul mare de lucru, fapt care scade calitatea serviciilor sociale.

O problemă identificată din perspectiva infrastructurii sportive vizează problema cabinetului medical sportiv. Pentru ca sportivii să poată participa la competițiile sportive, conform prevederilor Legii Educației Fizice și Sportului nr. 69/2000, au nevoie de viza medicului sportiv de specialitate. În prezent, la nivelul județului Bistrița-Năsăud nu există niciun cabinet medical. Având în vedere că la nivelul întregului județ nu există un astfel de cabinet, ar trebui luate măsuri urgente și crearea unuia sau mai multor cabinete medicale sportive, atât în municipiul Bistrița, dar și în alte localități din județ.

O altă problemă de nivel general este și scăderea interesului pentru activitățile sportive, în special în rândul copiilor și tinerilor. Practicarea sportului devine tot mai dificilă, în condițiile accesibilității tot mai reduse și scăderii numărului de spații adecvate pentru activitățile sportive, iar mirajul calculatorului, televizorului sau a consolei pentru jocuri îi îndepărtează tot mai mult pe copii și pe tineri de activitățile în aer liber, în general, și de cele sportive, în special.

În general, infrastructura de agrement se adresează aproape exclusiv unui public extrem de restrâns, de cele mai multe ori de proveniență urbană și de vârstă tânără, care are exigențe destul de ridicate în acest sens, astfel încât este necesară o permanentă adaptare la aceste exigențe. Infrastructura de agrement existentă nu reușește să se adreseze și unui public mai larg, sau persoanelor vârstnice, care probabil nu au condiția fizică necesară practicării unor anumitor sporturi (schi, cicloturism, sporturi nautice, sporturi extreme). De asemenea, cu relativ puține excepții, infrastructura de agrement lipsește aproape cu desăvârșire din mediul rural, în afara ariilor montane și a stațiunilor turistice.

Principalele stațiuni turistice din județ (Sângeorz-Băi, Colibița, Valea Blaznei, Figa) nu oferă suficiente alternative de agrement turiștilor veniți în aceste stațiuni. Aproape fiecare dintre aceste stațiuni a dezvoltat doar o singură latură a agrementului, pentru care de altfel au și devenit vestite, dar există suficient spațiu pentru o diversificare a ofertei și pentru furnizarea unor servicii de agrement complementare celor existente.

La nivel cultural, cea mai mare problemă o reprezintă scăderea apetitului pentru tot ceea ce înseamnă cultură, începând de la spectacole până la muzee și colecții publice, în special în rândul populației tinere. În scădere constantă este și numărul de cititori activi în biblioteci. Deși este posibil ca pandemia să fi agravat situația numărului de cititori activi, tendința de scădere este una generalizată, având în vedere trecerea în online a unui număr mare de potențiali cititori, în special tineri, și a diminuării importanței volumelor scrise în favoarea altor forme și manifestări culturale (video și audio) mai atractive, îndeosebi pentru cei din generația tânără.

În general, manifestările culturale (de orice gen) sunt mult mai reduse în mediul rural, acestea fiind concentrate aproape exclusiv în mediul urban, și cu precădere în municipiul Bistrița.

Lăcașurile de cult, în general necesită constant fonduri pentru întreținere și uneori pentru construcția de noi anexe sau chiar noi lăcașuri de cult. Din acest punct de vedere, în multe situații se pot înregistra anumite disfuncționalități temporare în funcționarea adecvată a infrastructurii religioase.

O problemă cu caracter mai general este îndepărtarea de viața religioasă și de credință a generațiilor mai tinere. Aceasta poate deveni o disfuncționalitate majoră în viitor, dacă reprezentanții cultelor nu vor ști să se adapteze la noile tendințe din societate și să readucă credința în sufletele tinerilor. Din această perspectivă, trebuie găsit un echilibru între tradiție și modernitate, pentru ca lăcașurile de cult să nu își piardă menirea lor esențială.

4. ANALIZA SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
• Prezența unor licee de prestigiu la nivel național; • În fiecare unitate de învățământ există echipament IT; • Dezvoltarea învățământului universitar în ultimii ani prin apariția extensiei UTCN și a Universității de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie „George Emil Palade” din Târgu Mureș; • Implementarea numeroaselor proiecte de tip Erasmus în tot mai multe unități de învățământ din județ; • Accentul pe pregătirea continuă cu relevanță în practică și mai ales în tranziția verde; • Investiții în infrastructura școlară urbană și rurală, în special în clădiri; • Investiții masive în cadrul Spitalului Clinic Județean de Urgență Bistrița din perspectiva aparaturii de ultimă generație, reabilitarea clădirii, construirea de noi corpuri; • Investiții în ambulatoriile din Bistrița și Beclean; • Prezența celui de-al treilea heliport din România; • Investiții în capacitate de primiri urgențe la cele mai ridicate standarde; • Construirea de unități locative pentru medici pentru a-i fideliza județului; • Inexistența zonelor de sărăcie locativă extremă în municipiul Bistrița; • Prezența constantă a proiectelor de ameliorare a sărăciei; • Capacitatea de a organiza competiții naționale și internaționale în județ; • Atitudine pro-activă a Consiliului Județean Bistrița-Năsăud în dezvoltarea instituțională și sprijinul financiar pentru domeniul sportului;	• Precaritatea infrastructurii specifice învățământului antepreșcolar (creșe), mai ales în zona rurală; • Multe clase nu au un număr suficient de elevi; • Rata mare de abandon școlar, mai ales în ciclul gimnazial și liceal; • Majoritatea clădirilor școlare sunt vechi; • Limitări și inegalități urban-rural din perspectiva dotărilor (săli de gimnastică, laboratoare, ateliere școlare, terenuri de sport, cabinete medicale pentru elevi); • Absența unei universități cu sediul central în județ; • Navetism școlar extins pe fondul insuficientelor rețele de internate adecvate în mediul urban; • Subdezvoltarea învățământului profesional în raport cu nevoile industriei prelucrătoare și agriculturii mai ales; • Lipsa de centre de formare integrativă specializate pe profesii cerute pe piața care să țintească tinerii din mediul rural care au căzut victime ale abandonului școlar; • Predarea simultană pune în dificultate calitatea procesului didactic; • Salarizarea modestă a personalului debutant implicat în sistemul de educație; • Lipsa programelor anti-bullying; • Lipsa bazinelor școlare de înot; • Personal și infrastructură deficitară din perspectiva medicinei de familie; • Inexistența unei unități spitalicești în orașul Sângeorz-Băi; • Număr redus de cabinete medicale de specialitate în mediul rural; • Cel mai mic număr al paturilor de spital din întreaga regiune de nord-vest; • Un singur centru de dializă;

• Îmbunătățirea structurilor sportive existente și dezvoltarea altora noi; • Patrimoniu natural și arhitectural impresionant; • Infrastructura de cazare în curs de modernizare, în special cea hotelieră; • Creștere a frecventării turistice în județ și în special în municipiul Bistrița; • Existența unei rețele de case memoriale/muzee dedicate unor scriitori de talie națională și internațională ; • Existența unor spații expoziționale generoase, atât în instituțiile de cultură locale, cât și în sfera privată; • Existența în municipiul Bistrița și într-o serie de localități rurale a unor clădiri de patrimoniu care, odată restaurate și dotate adecvat, pot deveni centre de creație artistică, dotate cu spații de cazare, pentru artiștii rezidenți și pentru artiștii și meșteșugarii locali; • Biserici și mănăstiri cu valoare arhitecturală, artistică și istorică (bisericele evanghelice de confesiune augustană, sinagoga); • Infrastructura religioasă s-a dezvoltat mult după anii 1990 pe fondul libertății religioase;	• Nu toate unitățile administrativ-teritoriale dețin farmacie / punct farmaceutic, cabinet stomatologic; • Accesibilitatea la servicii medicale pentru persoanele vulnerabile, în zona montană de nord-est, în regiunea sudică și din medii defavorizate este foarte precară; • Lipsa aproape totală a accesului la îngrijire stomatologică gratuită este extrem de gravă, în special pentru copii, adolescenți și în mediile sărace; • O lipsă a eficienței programelor de prevenție în domeniul sănătății; • Digitalizarea inegală a sistemului medical; • Precaritatea inițiativelor de educație sanitară în sistemul de educație; • Insuficiență și dotare inegală a centrelor pentru vârstnici și persoane cu dizabilități; • În 43 de comune lipsește compartimentul specializat din cadrul primăriilor; • Serviciile Publice de Asistență Socială se confruntă cu lipsa personalului calificat, volumul mare de lucru, fonduri insuficiente, lipsa serviciilor în comunitate (serviciile de prevenire); • Absența unor servicii rezidențiale pentru vârstnici; • Inexistența structurilor de monitorizare a situației sărăciei locative la nivel județean; • Numărul redus de centre medico-sociale; • Management defectuos al organizațiilor sportive locale, care se ocupă de implementarea sportului în rândul copiilor; • Scăderea numărului de copii care se îndreaptă spre sport și a numărului de sportivi de performanță legitimați; • Infrastructură sportivă insuficientă sau inadecvată; • Multe baze sportive abandonate sau nefuncționale; • Inexistența medicilor sportivi și a cabinetelor sportive; • Infrastructura sportivă deficitară în mediul rural;
---	---

	• Existența unui număr limitat de specialiști din domenii conexe sportului, care pot contribui la creșterea performanței; • Oportunități limitate de practicare a sportului de către toate categoriile de populație (copii, tineri, vârstnici etc.); • Nu există baze pentru refacerea organismului după efort; • Număr redus de arbitri sportivi; • Număr mic de pârtii de schi și dotate insuficient; • Insuficiente trasee pentru cicloturism; • Insuficiente trasee marcate pentru drumeții; • Insuficiente spații verzi amenajate pentru agrement, atât în centrele urbane, cât și în mediul rural; • Interesul tot mai scăzut pentru anumite forme de cultură; • Scăderea numărului de vizitatori în unele muzee, de cititori în biblioteci, sau de spectatori la anumite spectacole; • Nu toate comunele dețin bibliotecă; • Lipsa personalului angajat în anumite biblioteci; • Scăderea numărului de volume existente în biblioteci.
--	---

Oportunități	Amenințări
• Modernizarea și reabilitarea unităților de învățământ prin programe naționale sau europene; • Accesarea de fonduri europene sau guvernamentale pentru a realiza investiții din perspectiva laboratoarelor, atelierelor școlare, sălilor de gimnastică, terenurilor de sport în localitățile unde ele nu există, în special în mediul rural; • Parteneriate între primării și dezvoltatori imobiliari pentru construcția de noi unități de învățământ în zonele urbane și	• Risc de abandon școlar în rândul populației din mediile sărace; • Datorită numărului redus de elevi, există unități de învățământ care ar putea fi desființate; • Subfinanțarea educației din localitățile cu puțini elevi; • Perpetuarea lipsei de implicare atât a elevilor, cât și a personalului didactic dacă nu sunt asigurate facilitățile necesare;

periurbane cu dezvoltare rezidențială accelerată; • Facilități acordate de autoritățile locale cadrelor didactice (transport și cazare gratuită); • Acordarea de servicii de consiliere elevilor proveniți din medii defavorizate sau cu probleme economice și sociale deosebite; • Reabilitarea unor clădiri care adăpostesc spitale, centre de sănătate, unități medico-sociale, policlinici și cabinete medicale prin programele dedicate; • Prezența caravelor mobile, care să se deplaseze periodic în satele unde populația nu are asemenea facilități; • Telemedicina, realizată cu scopul de a evita deplasările în special în cazul persoanelor cu probleme de mobilitate; • Angajarea de personal calificat în domeniul asistenței sociale, în cadrul Serviciilor Publice de Asistență Socială, în vederea creșterii calității serviciilor sociale; • Atrageri de finanțări europene, care să conducă la implementarea unor proiecte cu impact asupra dezvoltării comunităților locale; • Construcția sau amenajarea de noi cămine publice și cantine sociale în orașele importante ale județului, destinate persoanelor vârstnice vulnerabile, prin accesarea unor programe și proiecte dedicate acestora; • Combaterea sărăciei și a excluziunii sociale prin accesarea unor programe de finanțare promovate de Uniunea Europeană și de Guvernul României; • Înființarea de asociații sportive care să dezvolte sportul în mediul rural și să atragă copiii spre practicarea sportului; • Crearea unui protocol între Consiliul Județean, ISJ Bistrița-Năsăud și Facultatea de Educație Fizică și Sport; • Existența unor programe în domeniul sportului care facilitează dezvoltarea infrastructurii sportive prin creșterea numărului de baze sportive și îmbunătățirea celor deja existente;	• Risc crescut de morbiditate și mortalitate în rândul localităților unde nu există servicii medicale; • Procesul continuu de îmbătrânire a populației va pune presiune pe sistemul medical; • Pe măsură ce municipiul Bistrița se va dezvolta, dominanța economică a acestuia în teritoriul învecinat va produce inegalități din ce în ce mai vizibile între localitățile din aria de influență; • Perpetuarea reticenței administrației la legalizarea așezărilor informale; • Degradarea bazei materiale sportive din mediul rural; • Perpetuarea sedentarismului determină un procent semnificativ al populației cu probleme de sănătate; • Baza de selecție redusă pentru sportul de performanță; • Infrastructură învechită sau insuficientă - degradarea accentuată a unor baze sportive, care poate duce într-un final la închiderea acestora; • Stagnarea/pierderea unor ramuri sportive datorită lipsei finanțării și măsurilor deficitare de motivare/retenție a resursei umane calificate; • Emigrarea tinerilor cu potențial pentru practicarea sportului; • Număr redus de turiști în contextul în care oferta turistică nu este regândită / îmbunătățită; • Numărul redus de turiști va determina și atragerea de fonduri insuficiente, investițiile realizate nu vor reuși astfel să acopere cerințele pieței, ajungându-se în acest caz la închiderea anumitor stațiuni; • Risc de dispariție a bibliotecilor în cadrul cărora funcționalitatea lor este asigurată de o persoană cu o altă funcție de bază; • Numărul redus de cititori va genera un interes tot mai scăzut pentru cultură, finanțarea va fi redusă, colecțiile se vor învechi și va apărea izolarea culturală;
---	---

	• Numărul redus de vizitatori în muzee și colecții publice va determina un declin economic, o pierdere a patrimoniului și ulterior, închiderea lor; • Un număr mic de spectatori va genera o diminuare a producției artistice, care se va solda cu un număr mai mic a locurilor de muncă în acest domeniu; • Izolarea generațiilor tinere de valorile culturale și religioase tradiționale.
--	---

5. PROPUNERI DE ELIMINARE / DIMINUARE A DISFUNCTIUNILOR

Propunerile vizează în principal crearea unor facilități din punct de vedere al agrementului, cultural, educațional, sanitar, sportiv și religios prin îmbunătățirea dotărilor.

În privința infrastructurii educaționale, construcția de noi unități de învățământ în zonele urbane și periurbane cu dezvoltare rezidențială accelerată este o prioritate, deoarece aceste arii suferă de un deficit de unități de învățământ (creșe, grădinițe, școli), în contextul în care aceste comune sunt predominant locuite de familii tinere, cu mulți copii. Această situație se înregistrează la Dumitra, Budacu de Jos, Cetate. O soluție ar fi ca primăriile în cauză să discute cu dezvoltatorii imobiliari, mai ales cei care construiesc cartiere de o anumită mărime, să se realizeze unui parteneriat care să presupună, între altele, și construcția de noi unități de învățământ în noile cartiere, sau cel puțin conservarea unor anumite spații pentru construcția ulterioară a acestora.

De asemenea, este necesară reabilitarea unităților de învățământ, mai ales a celor care au un grad mai ridicat de degradare, sau a celor mai vechi. Deși există deja, de mulți ani, fonduri disponibile pentru reabilitarea și chiar construcția de noi unități de învățământ, și unele dintre acestea au fost accesate cu succes de autoritățile locale, încă există numeroase unități de învățământ, în special în mediul rural, care nu au beneficiat de programe de reabilitare, și oferă condiții deplorabile de învățământ. Asigurarea unor condiții elementare pentru desfășurarea normală a procesului educațional reprezintă premisa de bază pentru orice unitate de învățământ. Îmbunătățirea acestor condiții ar crește și atractivitatea unităților de învățământ în cauză. O soluție pe termen lung, asociată cu cea menționată, este și creșterea gradului de dotare al unităților de învățământ, cu precădere în mediul rural. Deși în unele cazuri dotarea este mai dificilă (de exemplu terenurile de sport sau sălile de gimnastică necesită spații extinse și fonduri consistente), amenajarea unor săli de clasă ca laboratoare sau ateliere școlare se poate realiza cu mai mare ușurință, prin accesarea unor fonduri europene sau guvernamentale.

Unitățile de învățământ din mediul rural nu trebuie să fie atractive doar pentru elevi, ci și pentru personalul didactic calificat. Acolo unde este necesar, și unde personalul didactic calificat lipsește (la anumite materii), autoritățile locale trebuie să găsească soluții pentru a atrage profesori, învățătoare sau educatoare la unitățile de învățământ din comunele respective, furnizând anumite facilități (transport și cazare gratuite, la modul ideal) pentru acele cadre didactice care ar fi dispuse să vină și să predea în aceste unități de învățământ.

În vederea prevenirii abandonului școlar, trebuie avută în vedere acordarea de servicii de consiliere elevilor proveniți din medii defavorizate sau cu probleme economice și sociale deosebite. Pentru a crește accesibilitatea la educație, este necesară organizarea transportului cu autobuzele școlare a copiilor din zonele rurale defavorizate, marginalizate sau greu accesibile. Deși autobuzele școlare funcționează deja, ele sunt limitate la o singură comună (sau oraș), și vizează de multe ori doar transportul la școala gimnazială din centrul de comună a elevilor din satele aparținătoare. Elevii de liceu sunt însă de cele mai multe ori obligați să găsească singuri soluții pentru transportul zilnic spre și dinspre liceul unde studiază, sau să găsească cazare în centrele urbane, acolo unde unitatea de învățământ liceal sau profesional nu dispune de internat.

Pentru a diminua ponderea celor care pleacă să studieze la universități din afara județului Bistrița-Năsăud (inclusiv în străinătate), este necesară creșterea atractivității și competitivității instituțiilor de învățământ universitar din județ. Ele sunt deja destul de competitive la nivel național, însă standardele academice trebuie constant menținute la un nivel foarte înalt, pentru a răspunde exigențelor de pe piața învățământului superior.

În infrastructura de sănătate, este necesară de asemenea reabilitarea unor clădiri care adăpostesc spitale, centre de sănătate, unități medico-sociale, policlinici și cabinete medicale. În privința serviciilor medicale de specialitate, o idee care s-a dovedit utilă și care poate fi aplicată cu succes și în viitor este aceea a caravelor mobile, care să se deplaseze periodic în satele din județul Bistrița-Năsăud, și în cadrul cărora medicii specialiști să poată acorda consultații persoanelor din aceste localități care au dificultăți în a accesa serviciile de specialitate din orașe. O altă variantă o reprezintă programul de telemedicină, care a funcționat în bune condiții și în perioada de pandemie, dar care are unele limitări inerente.

În mediul rural, este foarte important ca autoritățile locale să poată acorda facilități (transport, cazare) personalului medical, atât medicilor, cât și personalului sanitar mediu, în vederea unei mai bune acoperiri teritoriale cu servicii medicale primare. Este necesară înființarea cu prioritate a cabinetelor medicale de familie în comunele unde acestea lipsesc și găsirea de spații pentru cabinete medicale în satele aparținătoare, unde medicii să poată consulta periodic pacienții nedeplasabili sau greu deplasabili din aceste sate. În același spirit, este necesară înființarea de cabinete stomatologice și de puncte farmaceutice în comunele unde acestea lipsesc, chiar și cu un program redus, prin furnizarea de spații în regim de comodat medicilor stomatologi, respectiv farmaciștilor, de către autoritățile locale.

Există necesitatea creșterii fondurilor acordate pentru servicii de asistență socială, în detrimentul fondurilor pentru beneficii sociale, care creează dependență. În continuare trebuie făcute eforturi de extindere a acoperirii cu servicii sociale, în special în mediul rural. O soluție binevenită ar fi angajarea de personal calificat în domeniul asistenței sociale, în cadrul Serviciilor Publice de Asistență Socială, în vederea creșterii calității serviciilor sociale. Una dintre competențele care trebuie dezvoltate pentru SPAS-uri este cea de management al proiectelor, în vederea atragerii de finanțări europene, care să conducă la implementarea unor proiecte cu impact asupra dezvoltării comunităților locale.

De asemenea, este necesară construcția de noi clădiri destinate serviciilor sociale. Printre altele, ar fi de dorit construcția sau amenajarea de noi cămine publice și cantine sociale în orașele importante ale județului, destinate persoanelor vârstnice vulnerabile. O soluție complexă ar fi combaterea sărăciei și a excluziunii sociale prin accesarea unor programe de finanțare promovate de Uniunea Europeană și de Guvernul României.

Este pregnantă nevoia de sprijinire a dezvoltării sportului în mediul rural, de exemplu, prin înființarea de asociații sportive care să dezvolte sportul în mediul rural și să atragă copiii spre practicarea sportului sau prin crearea unui protocol între Consiliul Județean, ISJ Bistrița-Năsăud și Facultatea de Educație Fizică și Sport.

O prioritate absolută trebuie să fie și dezvoltarea infrastructurii sportive, atât în ceea ce privește numărul de baze sportive, cât și în ceea ce privește starea acestora. Trebuie găsite soluții pentru asigurarea unor condiții minime, inclusiv de igienă, în cadrul bazelor sportive, astfel încât copiii să fie atrași de practicarea sporturilor. Și în ceea ce privește sportul de performanță, condițiile ar putea fi îmbunătățite, astfel încât sportivii să beneficieze de condiții similare cu cele ale sportivilor din alte țări. De exemplu, ar trebui create condiții pentru refacerea organismului după efort.

În privința cabinetului medical sportiv, având în vedere că nu există niciunul la nivelul județului, ar trebui luată în considerare crearea unuia sau mai multor cabinete medicale sportive în cadrul localităților din județ.

Din perspectiva agrementului, o propunere ar viza deschiderea de noi pârtii de schi și chiar a noi domenii schiabile în județ, având în vedere cererea existentă, dar și existența condițiilor minime pentru realizarea unor astfel de investiții. De asemenea, în ariile montane, ar fi necesară deschiderea de noi trasee de cicloturism (profitând de existența a numeroase drumuri forestiere), precum și de noi poteci marcate. Pe de altă parte, este necesară menținerea

marcajelor existente, și remarcarea traseelor acolo unde marcajele sunt atât de vechi încât nu mai sunt (aproape deloc) vizibile.

Infrastructura de agrement nu ar trebui să fie accesibilă doar tinerilor sau locuitorilor din marile orașe. Este necesar ca și oamenii mai în vârstă și locuitorii din mediul rural să poată beneficia de oportunități de agrement, chiar și în localitatea lor de domiciliu. Un prim pas în acest sens ar fi crearea de spații dedicate agrementului, eventual prin transformarea spațiilor verzi existente, sau prin investiții la nivel local în infrastructura de agrement.

Infrastructura de agrement se concentrează cu precădere în stațiunile turistice din județ și în apropierea acestora, precum și în principalele arii montane ale județului Bistrița-Năsăud. Ar fi necesară diversificarea ofertei de agrement existentă în aceste stațiuni (Sângeorz Băi, Colibița, Figa, Valea Blaznei), care deocamdată se mulțumesc să furnizeze servicii de agrement specializate, de cele mai multe ori strâns legate de specificul stațiunii. Aceste stațiuni ar trebui să vizeze și furnizarea unor servicii de agrement complementare celor existente.

Bibliotecile rămân importante și este necesară susținerea lor de către autoritățile locale (în cazul bibliotecilor publice), respectiv de către unitățile de învățământ (în cazul bibliotecilor școlare). În cazul tuturor bibliotecilor, atragerea unui număr mai mare de cititori se poate realiza prin diverse mijloace, precum crearea unor evenimente la bibliotecă (cu adresabilitate largă, sau strict pentru cititorii de o anumită vârstă, de exemplu cei mai tineri), sau digitalizarea unei părți a volumelor și publicațiilor existente. Deja multe publicații sunt disponibile online, iar aceasta se pare că este tendința care va caracteriza piața de carte și în viitor, având în vedere că unele publicații apar doar în format digital și se renunță uneori complet la formatul fizic, clasic. În acest sens, ar fi foarte util dacă bibliotecile ar putea continua politica de deschidere spre online, și ar putea amenaja săli cu rețele de calculatoare, de unde să se acceseze diferite volume, disponibile în format digital.

Pe de altă parte, mai ales în mediul rural, fondul de carte este unul învechit și neatrăgător pentru majoritatea cititorilor, în special cei tineri. În momentul de față, scăderea numărului de cititori este o consecință a tendinței generale de îmbătrânire demografică și, mai periculos, a dezinteresului tot mai mare a tinerilor față de carte, în general, în favoarea altor forme ale culturii, audio și video, mai ușor de accesat și de înțeles. Este așadar imperios necesar ca tinerii să se regăsească la rândul lor în spațiile bibliotecilor, ceea ce sugerează o adaptare și chiar o reinventare a acestora, prin furnizarea de volume noi, de maxim interes pentru tineri, dar și a unor alte forme de cultură (proiecții de filme, sau de spectacole vizual-auditive, în parteneriat

cu alte instituții culturale), care să-i determine pe cei tineri să devină parteneri stabili ai bibliotecilor publice sau școlare.

Construcția de noi lăcașuri de cult în zonele rezidențiale mai noi și unde locuitorii nu beneficiază de o infrastructură religioasă adecvată este un aspect de care reprezentanții cultelor, în parteneriat cu autoritățile locale, trebuie să țină cont.

În ceea ce privește lăcașurile de cult aparținând Bisericii Evanghelice de Confesiune Augustană, pe lângă reprezentanții acestui cult, există numeroase organizații non-guvernamentale, asociații și fundații, constituite de multe ori din fii ai satului răspândiți prin lumea largă (dar preponderent în Germania), care contribuie material la întreținerea acestora. Întrucât aceste lăcașuri de cult reprezintă și monumente istorice și atracții turistice, ar fi de dorit ca și autoritățile abilitate, locale, județene și centrale, să continue să aibă contribuții semnificative la păstrarea în cele mai bune condiții a acestor lăcașuri de cult, care fac deja parte din patrimoniul național construit.

Sinagoga existentă în Bistrița este la rândul ei întreținută din fonduri dintre cele mai diverse, având în vedere că actuala comunitate evreiască este extrem de redusă numeric. Și aceasta are statut de monument istoric și importanță turistică, deși este mai rar accesată de turiști comparativ cu bisericile evanghelice. În acest sens, ar trebui să existe o deschidere mai mare a administratorului sinagogii către fenomenul turistic, prin crearea unor pagini web, lansarea unor campanii de informare a potențialilor turiști, și parteneriate cu principalul punct și oficiu de informare turistică din municipiul Bistrița, pentru ca sinagoga să reintre în circuitul turistic cultural din cadrul orașului.

Educația religioasă a tinerilor (și nu numai a lor) este una dintre misiunile care revin tuturor reprezentanților cultelor. Această educație trebuie să se bazeze pe valorile tradiționale și pe credință, dar trebuie să aibă în vedere și progresul tehnologic, noile tendințe din societate, precum și interesele și dorințele de emancipare ale generației tinere, pentru a nu crea o fractură și mai mare între diferitele culte și organizații religioase și generația tânără.

6. PROGNOZE, SCENARII SAU ALTERNATIVE DE DEZVOLTARE

6.1 Prognoze

Din perspectiva educației, va continua tendința de scădere a populației școlare în majoritatea centrelor urbane și comunelor din județ, direct proporțională cu scăderea sau stagnarea ratei natalității, și cu creșterea ratei emigrației. Unele unități de învățământ, cu un număr mic de elevi, s-ar putea închide sau comasa cu alte unități de învățământ. Pe de altă parte, o latură pozitivă care poate fi prognozată ar fi creșterea constantă a gradului de dotare a unităților de învățământ din județul Bistrița-Năsăud, și reabilitarea succesivă a mai multor clădiri care adăpostesc unități de învățământ, asigurând astfel condiții tot mai bune pentru desfășurarea procesului educațional. În acest sens, conform informațiilor oferite de Consiliul Județean Bistrița-Năsăud, urmează să fie implementate proiecte cu scopul de a îmbunătăți actul educațional: dotarea cu echipamente digitale a unui număr de 5 unități de învățământ special din județul Bistrița-Năsăud în vederea dezvoltării competențelor digitale ale elevilor; dotarea cu mobilier, echipamente și materiale didactice, echipamente sportive, materiale specifice a unui număr de 5 unități de învățământ special din județul Bistrița-Năsăud și a cabinetelor școlare de asistență psihopedagogică și terapii specifice gestionate de Centrul Județean de Resurse și de Asistență Educațională Bistrița-Năsăud (CJRAE) din municipiul Bistrița, în vederea îmbunătățirii condițiilor de învățare a elevilor și crearea unor condiții optime de desfășurare a procesului educațional și terapeutic; dotarea cu echipamente digitale, echipamente și materiale didactice specifice calificărilor profesionale a unui atelier de practică din cadrul unității de învățământ profesional și tehnic, Școala Profesională Specială „Sfânta Maria” Bistrița, în vederea dezvoltării abilităților practice ale elevilor; renovarea energetică a mai multor clădiri: Centrul Școlar de Educație Incluzivă Beclean, Centrul Școlar de Educație Incluzivă nr. 1 Bistrița, Centrul Școlar de Educație Incluzivă nr. 2 Bistrița, Școala Profesională „Sfânta Maria” Bistrița.

O altă tendință pozitivă este scăderea constantă a ratei abandonului școlar, ca urmare a creșterii nivelului de trai al populației și a îmbunătățirii accesului la educație a elevilor proveniți din medii defavorizate.

Din perspectiva infrastructurii de sănătate, la fel ca și în alte domenii, se poate anticipa o concentrare tot mai mare a serviciilor medicale de specialitate în municipiul Bistrița, o îmbunătățire a gradului de dotare a unităților spitalicești, dar și a cabinetelor medicale, inclusiv a celor stomatologice. Astfel, tot conform informațiilor oferite de Consiliul Județean Bistrița-Năsăud, urmează să fie implementate proiecte cu scopul de a îmbunătăți serviciile medicale:

dotarea Ambulatoriului Integrat din cadrul Spitalului Clinic Județean de Urgență Bistrița, investiții în infrastructura laboratorului de microbiologie din cadrul unității sanitare publice- Spitalul Clinic Județean de Urgență Bistrița, investiții în infrastructura publică a unității sanitare publice de interes județean care diagnostichează și tratează cancerul – Spitalul Clinic Județean de Urgență Bistrița, extinderea pavilionului Spitalului Clinic Județean de Urgență Bistrița prin construirea unei clădiri noi.

Totodată, se poate prognoza o îmbunătățire a accesului populației la serviciile medicale de bază, cu precădere a populației din mediul rural. Aceasta se poate realiza și ca urmare a unei infrastructuri de transport și comunicații mai bună, dar și ca urmare a acoperirii necesarului de medici de familie în mediul rural, și a altor maniere alternative de a asigura actul medical (caravane medicale, telemedicină) în spațiile mai greu accesibile. Din păcate, accelerarea procesului de îmbătrânire demografică, cu precădere în spațiul rural, va însemna o creștere a morbidității și totodată un număr tot mai ridicat de cazuri care necesită tratament specializat, ceea ce va accentua presiunea asupra facilităților medicale existente.

În domeniul asistenței sociale, una dintre tendințele pozitive este creșterea numărului de furnizori de servicii sociale din județul Bistrița-Năsăud. O astfel de creștere este una binevenită, în contextul necesităților actuale din domeniul asistenței sociale. Totodată, se poate prognoza o creștere a cooperării între serviciile publice de asistență socială și furnizorii privați de servicii sociale, fapt care ar fi în beneficiul persoanelor vizate de aceste servicii.

Din perspectiva infrastructurii sportive, există o tendință de creștere a numărului de structuri sportive, dar și de concentrare a acestora în mediul urban, cu precădere în municipiul Bistrița. Cele mai populare ramuri sportive rămân sporturile de echipă (fotbalul, handbalul), dar și unele sporturi individuale, cu un număr ridicat de practicanți (atletismul, tenisul, schiul) și cu numeroase structuri sportive care au secții dedicate acestor ramuri.

Infrastructura de agrement va cunoaște o dezvoltare constantă, după cum arată tendințele actuale, și după felul în care crește cererea pentru serviciile de agrement. Județul Bistrița-Năsăud dispune de un patrimoniu natural și cultural valoros, care poate reprezenta un atu important în vederea diversificării ofertei de agrement în viitor.

Tendințele sunt pozitive și în privința anumitor manifestări culturale. Numărul de spectatori din cinematografe a crescut constant, odată cu creșterea și numărului de cinematografe și modernizarea acestora, ceea ce sugerează o cerere ridicată în acest sens. Manifestările și evenimentele culturale, inclusiv festivalurile și concertele, au revenit în forță după încheierea pandemiei, și se bucură de o audiență în creștere.

Pe de altă parte, prognozele nu sunt neapărat dintre cele mai optimiste în privința muzeelor și bibliotecilor. Muzeele din județ au un număr redus de vizitatori, și dezinteresul față de colecțiile muzeale tradiționale este tot mai ridicat în rândul potențialilor vizitatori. O situație și mai gravă se înregistrează în cazul bibliotecilor, ale căror fonduri de carte sunt tot mai învechite, ca urmare a unui buget limitat, iar numărul de cititori este în continuă scădere.

Infrastructura religioasă cunoaște o dezvoltare fără precedent, încă începând din anii 1990, iar situația pare să continue și în viitor. Se vor construi noi lăcașe de cult, de care să beneficieze locuitorii din anumite zone mai slab deservite în acest sens. Pe de altă parte, va crește importanța culturală, istorică și turistică a lăcașelor de cult, mai ales a celor a căror funcție religioasă este în prezent una secundară, cum este cazul bisericilor evanghelice de confesiune augustină sau a sinagogii.

6.2 Scenarii / alternative de dezvoltare

Scenariul de dezvoltare ar avea în vedere îmbunătățirea accesibilității serviciilor publice din domeniul educației, sănătății, asistenței sociale, agrementului, culturii și sportului pentru populația din județul Bistrița-Năsăud.

În privința educației, se are în vedere creșterea calității serviciilor educaționale la toate nivelurile, prin îmbunătățirea constantă a gradului de dotare al unităților de învățământ, precum și prin atragerea și menținerea unui personal didactic calificat și suficient la toate materiile.

Un alt scenariu de dezvoltare, care deja s-a confirmat parțial în perioada de pandemie, este creșterea nivelului de digitalizare în toate unitățile de învățământ.

Pentru un învățământ modern și de calitate, este nevoie și de un număr tot mai mare de consilieri școlari, care să ofere asistență și consiliere elevilor și uneori chiar părinților, în vederea prevenirii și combaterii unor situații dificile, inclusiv a abandonului școlar.

De asemenea, este nevoie de corelarea și armonizarea ofertei educaționale din învățământul universitar, liceal și profesional cu necesitățile de pe piața muncii și cu nevoile de dezvoltare ale tinerei generații. În acest sens, sunt foarte utile parteneriatele dintre unitățile de învățământ și potențialii angajatori din sfera publică și privată, inclusiv în vederea desfășurării de practici instituționale (de tip internship) a elevilor și studenților în cadrul instituțiilor publice sau firmelor private.

Trebuie avută în vedere, pe de altă parte, și dezvoltarea programelor de educație non-formală, a celor de reconversie profesională și a celor de educație pe tot parcursul vieții, care să

fie capabile să ajute populația să se adapteze la schimbările permanente de pe piața muncii, într-o societate tot mai dinamică.

Din perspectiva infrastructurii de sănătate, un scenariu favorabil, care deja se întrevăde, este construcția de noi unități spitalicești, dotate cu tehnologie modernă, în clădiri construite în acest scop, menite a asigura o îngrijire medicală la cele mai înalte standarde. Construirea unor noi corpuri la Spitalul Clinic Județean de Urgență Bistrița și dotarea acestuia cu tehnologie de ultimă generație, prin eforturile Consiliului Județean, va reprezenta un însemnat pas înainte în asigurarea asistenței medicale de specialitate pentru pacienții cu boli acute. În același timp, se vor elibera spații absolut necesare în celelalte unități spitalicești, care vor continua să funcționeze, la alți parametri.

Pe termen lung, se poate previziona o dezvoltare calitativă a serviciilor medicale din spitale și din cabinetele medicale specializate, prin îmbunătățirea gradului de dotare cu aparatură medicală, precum și prin atragerea și menținerea unui personal medical calificat, în număr suficient, și a unui personal mediu sanitar competent și suficient. Totodată, scenariul optimist (de dezvoltare) ar presupune și dezvoltarea serviciilor medicale de bază în mediul rural, dar și construcția de așezăminte medico-sociale pentru persoanele vârstnice vulnerabile.

În domeniul asistenței sociale, scenariul favorabil vizează dezvoltarea infrastructurii de asistență socială, și totodată creșterea calității serviciilor sociale din județul Bistrița-Năsăud, prin creșterea numărului de furnizori de servicii sociale, atât publici, cât și privați, și prin creșterea numărului de angajați în domeniul asistenței sociale. De asemenea, este necesară consolidarea și dezvoltarea serviciilor adresate persoanelor cu dizabilități.

Tendențele de dezvoltare a infrastructurii sportive sunt evidente, cel mai recent exemplu în acest sens fiind inaugurarea noii săli polivalente aflată la periferia municipiului Bistrița în luna august a anului 2022. O modalitate de susținere a dezvoltării domeniului sportului la nivel județean este reprezentată de finanțarea proiectelor de activitate sportivă, de către Consiliul Județean. Totodată, majoritatea cluburilor sportive vor aplica pentru fonduri în vederea aplicării propriilor proiecte de dezvoltare sportivă. Din acest punct de vedere, sportul la nivelul județului Bistrița-Năsăud se va putea dezvolta și mai mult, atât la nivel de sport de masă, cât și ca sport de mare performanță. De asemenea, în acest sens se are în vedere construirea unui nou stadion la periferia municipiului Bistrița. Acesta va fi compus din sală de sport cu spații de cazare și terenurile de sport exterioare, bază sportivă de tip 1, precum și pistă de atletism. Stadionul va fi destinat, în principal, disciplinelor de fotbal și rugby și va cuprinde locuri pentru spectatori, VIP, media și locuri pentru persoanele cu dizabilități.

Dezvoltarea infrastructurii de agrement va fi corelată cu cererea tot mai ridicată pentru agrement, cu precădere din partea locuitorilor din mediul urban. Din fericire, județul Bistrița-Năsăud dispune de toate atuurile naturale și culturale necesare dezvoltării în continuare a infrastructurii de agrement, mai ales în stațiunile existente și în ariile montane.

În domeniul culturii, tendințele pozitive înregistrate pentru anumite forme de cultură vor continua și se vor materializa prin audiențe tot mai ridicate sau constant ridicate în cazul cinematografelor. Muzeele și colecțiile publice din județ vor fi nevoite să se adapteze cerințelor unui public tot mai exigent pentru a-și recâștiga vizitatorii. De asemenea, Biblioteca Județeană „George Coșbuc” și celelalte biblioteci publice și școlare din județ vor trebui să găsească căile cele mai potrivite și mai adecvate pentru a aduce din nou cititorii la bibliotecă.

Evenimente precum Festivalul „Povestea Vinului”, Festivalul Biolavandei, Festivalul Usturoiului, Festivalul Internațional de Film „Pasaje” vor continua să se desfășoare periodic și să se bucure de un real succes în rândul publicului.

Infrastructura religioasă se va amplifica, prin construcția de noi lăcașuri de cult în zonele mai slab deservite. Numeroase lăcașuri de cult mai vechi (în special bisericile evanghelice de confesiune augustană și sinagoga) își vor consolida funcția culturală, istorică și turistică, în detrimentul celei religioase, rămasă în plan secundar, odată cu emigrarea sau dispariția celei mai mari părți a credincioșilor.

SURSE BIBLIOGRAFICE

Institutul Național de Statistică (2025), Baza de date TEMPO-ONLINE.

Recensământul Populației și Locuințelor (2021), www.recensamant.ro

Ministerul Muncii și Solidarității Sociale,
<https://www.mmuncii.ro/j33/index.php/ro/2014-domenii/familie/politici-familiale-incluziune-%C8%99i-asisten%C8%9B%C4%83-social%C4%83/acreditare-furnizori-%C8%99i-servicii-sociale/4848-2017-04-18-acreditare-3>

Inspectoratul Școlar Județean Bistrița-Năsăud

Direcția de Sănătate Publică Bistrița-Năsăud

Website-urile Consiliului Județean Bistrița-Năsăud și ale primăriilor din județ, ale furnizorilor de servicii de agrement, Direcția Județeană de Tineret și Sport Bistrița-Năsăud, ale diferitelor culte religioase.

ANEXE

Număr total de unități de învățământ

Localitati	Anul 2024-2025
TOTAL	123
32394 MUNICIPIUL BISTRITA	41
32483 ORAS BECLEAN	6
32544 ORAS NASAUD	7
32599 ORAS SANGEORZ-BAI	4
32633 BISTRITA BARGAULUI	1
32660 BRANISTEA	2
32704 BUDACU DE JOS	1
32768 BUDESTI	1
32811 CAIANU MIC	1
32884 CETATE	1
33015 CHIOCHIS	1
33122 CHIUZA	1
32955 CICEU-GIURGESTI	1
179953 CICEU-MIHAIESTI	1
33177 COSBUC	1
33202 DUMITRA	1
179686 DUMITRITA	1
33248 FELDRU	3
33275 GALATII BISTRITEI	1
33337 ILVA MARE	1
33364 ILVA MICA	1
33382 JOSENI BARGAULUI	1
33435 LECHINTA	1
33514 LESU	1
33541 LIVEZILE	1
33603 LUNCA ILVEI	2
33729 MAGURA ILVEI	1
33621 MAIERU	2
33765 MARISELU	1
33658 MATEI	2
33845 MICESTII DE CAMPIE	1
33881 MILAS	1
33952 MONOR	1
179659 NEGRILESTI	1
33989 NIMIGEA	1
34075 NUSENI	1
34155 PARVA	1
34173 PETRU RARES	1
179720 POIANA ILVEI	1
34235 PRUNDU BARGAULUI	1
34262 REBRA	1

34280 REBRISOARA	1
34333 RODNA	1
34360 ROMULI	1
179944 RUNCU SALVEI	1
34397 SALVA	1
34477 SANMIHAIU DE CAMPIE	1
34618 SANT	1
34645 SIEU	1
34690 SIEU-MAGHERUS	1
34770 SIEU-ODORHEI	1
34850 SIEUT	1
34422 SILIVASU DE CAMPIE	1
34903 SINTEREAG	1
34547 SPERMEZEU	1
35152 TARLISUA	1
34985 TEACA	1
35054 TELCIU	1
35090 TIHA BARGAULUI	2
35269 URIU	1
35312 URMENIS	1
35429 ZAGRA	1

Numărul sălilor de clasă din unitățile de învățământ

Localitati	Anul 2024-2025
TOTAL	2798
32394 MUNICIPIUL BISTRITA	882
32483 ORAS BECLEAN	166
32544 ORAS NASAUD	138
32599 ORAS SANGEORZ-BAI	108
32633 BISTRITA BARGAULUI	25
32660 BRANISTEA	21
32704 BUDACU DE JOS	17
32768 BUDESTI	13
32811 CAIANU MIC	30
32884 CETATE	23
33015 CHIOCHIS	15
33122 CHIUZA	14
32955 CICEU-GIURGESTI	6
179953 CICEU-MIHAIESTI	8
33177 COSBUC	11
33202 DUMITRA	41
179686 DUMITRITA	30
33248 FELDRU	48
33275 GALATII BISTRITEI	18
33337 ILVA MARE	34
33364 ILVA MICA	24
33382 JOSENI BARGAULUI	28

33435 LECHINTA	38
33514 LESU	22
33541 LIVEZILE	35
33603 LUNCA ILVEI	49
33729 MAGURA ILVEI	13
33621 MAIERU	70
33765 MARISELU	24
33658 MATEI	24
33845 MICESTII DE CAMPIE	6
33881 MILAS	11
33952 MONOR	9
179659 NEGRILESTI	44
33989 NIMIGEA	38
34075 NUSENI	19
34155 PARVA	16
34173 PETRU RARES	19
179720 POIANA ILVEI	10
34235 PRUNDU BARGAULUI	57
34262 REBRA	15
34280 REBRISOARA	28
34333 RODNA	48
34360 ROMULI	16
179944 RUNCU SALVEI	12
34397 SALVA	18
34477 SANMIHAIU DE CAMPIE	9
34618 SANT	29
34645 SIEU	23
34690 SIEU-MAGHERUS	33
34770 SIEU-ODORHEI	15
34850 SIEUT	20
34422 SILIVASU DE CAMPIE	8
34903 SINTEREAG	21
34547 SPERMEZEU	21
35152 TARLISUA	23
34985 TEACA	67
35054 TELCIU	53
35090 TIHA BARGAULUI	57
35269 URIU	27
35312 URMENIS	16
35429 ZAGRA	35

Personalul didactic din unitățile de învățământ

Localitati	Anul 2024
TOTAL	3523
32394 MUNICIPIUL BISTRITA	1387
32483 ORAS BECLEAN	220
32544 ORAS NASAUD	168

32599 ORAS SANGEORZ-BAI	133
32633 BISTRITA BARGAULUI	32
32660 BRANISTEA	15
32704 BUDACU DE JOS	16
32768 BUDESTI	19
32811 CAIANU MIC	49
32884 CETATE	23
33015 CHIOCHIS	17
33122 CHIUZA	17
32955 CICEU-GIURGESTI	12
179953 CICEU-MIHAIESTI	6
33177 COSBUC	11
33202 DUMITRA	53
179686 DUMITRITA	31
33248 FELDRU	66
33275 GALATII BISTRITEI	27
33337 ILVA MARE	31
33364 ILVA MICA	27
33382 JOSENII BARGAULUI	32
33435 LECHINTA	56
33514 LESU	24
33541 LIVEZILE	35
33603 LUNCA ILVEI	22
33729 MAGURA ILVEI	17
33621 MAIERU	83
33765 MARISELU	20
33658 MATEI	19
33845 MICESTII DE CAMPIE	15
33881 MILAS	9
33952 MONOR	11
179659 NEGRILESTI	12
33989 NIMIGEA	31
34075 NUSENI	20
34155 PARVA	25
34173 PETRU RARES	24
179720 POIANA ILVEI	11
34235 PRUNDU BARGAULUI	46
34262 REBRA	14
34280 REBRISOARA	33
34333 RODNA	80
34360 ROMULI	14
179944 RUNCU SALVEI	15
34397 SALVA	20
34477 SANMIHAIU DE CAMPIE	17
34618 SANT	34
34645 SIEU	20
34690 SIEU-MAGHERUS	30
34770 SIEU-ODORHEI	14

34850 SIEUT	30
34422 SILIVASU DE CAMPIE	12
34903 SINTEREAG	17
34547 SPERMEZEU	18
35152 TARLISUA	30
34985 TEACA	64
35054 TELCIU	54
35090 TIHA BARGAULUI	59
35269 URIU	32
35312 URMENIS	11
35429 ZAGRA	33

Număr de medici

Localitati	Anul 2023
TOTAL	510
32394 MUNICIPIUL BISTRITA	356
32483 ORAS BECLEAN	37
32544 ORAS NASAUD	42
32599 ORAS SANGEORZ-BAI	4
32633 BISTRITA BARGAULUI	2
32660 BRANISTEA	1
32704 BUDACU DE JOS	2
32811 CAIANU MIC	2
32884 CETATE	1
33122 CHIUZA	1
32955 CICEU-GIURGESTI	1
33177 COSBUC	1
33202 DUMITRA	2
179686 DUMITRITA	1
33248 FELDRU	3
33275 GALATII BISTRITEI	1
33337 ILVA MARE	1
33364 ILVA MICA	1
33382 JOSENI BARGAULUI	2
33435 LECHINTA	1
33541 LIVEZILE	2
33729 MAGURA ILVEI	1
33621 MAIERU	3
33765 MARISELU	1
33658 MATEI	1
33881 MILAS	1
179659 NEGRILESTI	1
33989 NIMIGEA	2
34075 NUSENI	1
34155 PARVA	1
34173 PETRU RARES	2
34235 PRUNDU BARGAULUI	3

34262 REBRA	1
34280 REBRISOARA	2
34333 RODNA	2
34360 ROMULI	1
34397 SALVA	1
34618 SANT	1
34645 SIEU	2
34690 SIEU-MAGHERUS	2
34770 SIEU-ODORHEI	1
34850 SIEUT	1
34422 SILIVASU DE CAMPIE	1
34903 SINTEREAG	1
34547 SPERMEZEU	1
35152 TARLISUA	1
34985 TEACA	2
35054 TELCIU	2
35090 TIHA BARGAULUI	3
35269 URIU	2
35312 URMENIS	1
35429 ZAGRA	1

Cabinete medicale de specialitate

Localitati	Anul 2024
TOTAL	46
32394 MUNICIPIUL BISTRITA	30
32483 ORAS BECLEAN	6
32544 ORAS NASAUD	8
32599 ORAS SANGEORZ-BAI	1
34235 PRUNDU BÂRGĂULUI	1

Cabinete stomatologice

Localitati	Anul 2023
TOTAL	199
32394 MUNICIPIUL BISTRITA	108
32483 ORAS BECLEAN	12
32544 ORAS NASAUD	16
32599 ORAS SANGEORZ-BAI	6
32633 BISTRITA BARGAULUI	1
32811 CAIANU MIC	1
32884 CETATE	2
33015 CHIOCHIS	1
32955 CICEU-GIURGESTI	1
33177 COSBUC	1
33248 FELDRU	4

33364 ILVA MICA	1
33382 JOSENI BARGAULUI	1
33435 LECHINTA	2
33514 LESU	1
33541 LIVEZILE	1
33603 LUNCA ILVEI	1
33729 MAGURA ILVEI	1
33621 MAIERU	4
33989 NIMIGEA	1
34075 NUSENI	1
34173 PETRU RARES	3
179720 POIANA ILVEI	1
34235 PRUNDU BARGAULUI	8
34262 REBRA	1
34280 REBRISOARA	1
34333 RODNA	2
34397 SALVA	1
34477 SANMIHAIU DE CAMPIE	1
34618 SANT	1
34645 SIEU	1
34690 SIEU-MAGHERUS	1
34850 SIEUT	1
34903 SINTEREAG	1
34547 SPERMEZEU	1
35152 TARLISUA	1
34985 TEACA	1
35054 TELCIU	1
35090 TIHA BARGAULUI	2
35269 URIU	1
35312 URMENIS	1
35429 ZAGRA	1

Număr de muzee și colecții publice

Localitati	Anul 2024
TOTAL	16
32394 MUNICIPIUL BISTRITA	2
32544 ORAS NASAUD	2
32599 ORAS SANGEORZ-BAI	1
33177 COSBUC	1
33275 GALATII BISTRITEI	1
33541 LIVEZILE	1
33621 MAIERU	1
33952 MONOR	1
34173 PETRU RARES	1
34333 RODNA	2
34645 SIEU	1
34690 SIEU-MAGHERUS	1

34547 SPERMEZEU	1
-----------------	---

Stadioane și terenuri de fotbal

Localități	Stadioane / terenuri fotbal
Total	48
32394 MUNICIPIUL BISTRITA	10
32483 ORAS BECLEAN	2
32544 ORAS NASAUD	1
32599 ORAS SANGEORZ-BAI	2
32704 BUDACU DE JOS	4
34235 PRUNDU BARGAULUI	3
34645 SIEU	2
34985 TEACA	2
32884 CETATE	1
33122 CHIUZA	1
32955 CICEU-GIURGESTI	1
33202 DUMITRA	1
33337 ILVA MARE	1
33435 LECHINTA	1
33621 MAIERU	1
33765 MARISELU	1
33989 NIMIGEA	1
34075 NUSENI	1
34173 PETRU RARES	1
34262 REBRA	1
34280 REBRISOARA	1
34333 RODNA	1
34360 ROMULI	1
34397 SALVA	1
34690 SIEU-MAGHERUS	1
34850 SIEUT	1
34903 SINTEREAG	1
35054 TELCIU	1
35269 URIU	1
32633 BISTRITA BARGAULUI	1

Număr de biblioteci

Localitati	Anul 2024
TOTAL	157
32394 MUNICIPIUL BISTRITA	29
32483 ORAS BECLEAN	5
32544 ORAS NASAUD	7
32599 ORAS SANGEORZ-BAI	3
32633 BISTRITA BARGAULUI	3

32660 BRANISTEA	2
32768 BUDESTI	2
32811 CAIANU MIC	1
32884 CETATE	2
33015 CHIOCHIS	4
33122 CHIUZA	2
32955 CICEU-GIURGESTI	1
179953 CICEU-MIHAIESTI	1
33177 COSBUC	1
33202 DUMITRA	3
179686 DUMITRITA	2
33248 FELDRU	5
33275 GALATII BISTRITEI	4
33337 ILVA MARE	2
33364 ILVA MICA	2
33382 JOSENII BARGAULUI	1
33435 LECHINTA	2
33514 LESU	2
33541 LIVEZILE	1
33603 LUNCA ILVEI	2
33729 MAGURA ILVEI	2
33621 MAIERU	2
33765 MARISELU	2
33658 MATEI	3
33845 MICESTII DE CAMPIE	1
33881 MILAS	2
33952 MONOR	2
179659 NEGRILESTI	1
33989 NIMIGEA	2
34075 NUSENI	3
34155 PARVA	1
34173 PETRU RARES	1
179720 POIANA ILVEI	1
34235 PRUNDU BARGAULUI	1
34262 REBRA	1
34280 REBRISOARA	2
34333 RODNA	2
34360 ROMULI	2
34397 SALVA	2
34477 SANMIHAIU DE CAMPIE	1
34618 SANT	2
34645 SIEU	2
34690 SIEU-MAGHERUS	2
34770 SIEU-ODORHEI	1
34850 SIEUT	2
34422 SILIVASU DE CAMPIE	1
34903 SINTEREAG	2
34547 SPERMEZEU	1

35152 TARLISUA	2
34985 TEACA	6
35054 TELCIU	1
35090 TIHA BARGAULUI	5
35269 URIU	2
35312 URMENIS	2
35429 ZAGRA	3

Numărul de cititori activi la biblioteci

Localitati	Anul 2024
TOTAL	31154
32394 MUNICIPIUL BISTRITA	11938
32483 ORAS BECLEAN	2054
32544 ORAS NASAUD	2059
32599 ORAS SANGEORZ-BAI	1264
32633 BISTRITA BARGAULUI	231
32660 BRANISTEA	95
32768 BUDESTI	135
32811 CAIANU MIC	80
32884 CETATE	222
33015 CHIOCHIS	212
33122 CHIUZA	231
32955 CICEU-GIURGESTI	43
179953 CICEU-MIHAIESTI	50
33177 COSBUC	28
33202 DUMITRA	534
179686 DUMITRITA	90
33248 FELDRU	510
33275 GALATII BISTRITEI	186
33337 ILVA MARE	100
33364 ILVA MICA	494
33382 JOSENI BARGAULUI	95
33435 LECHINTA	51
33514 LESU	109
33541 LIVEZILE	283
33603 LUNCA ILVEI	789
33729 MAGURA ILVEI	345
33621 MAIERU	385
33765 MARISELU	130
33658 MATEI	264
33845 MICESTII DE CAMPIE	43
33881 MILAS	35
33952 MONOR	223
179659 NEGRILESTI	105
33989 NIMIGEA	989
34075 NUSENI	183
34155 PARVA	56

34173 PETRU RARES	280
179720 POIANA ILVEI	68
34235 PRUNDU BARGAULUI	1010
34262 REBRA	102
34280 REBRISOARA	217
34333 RODNA	578
34360 ROMULI	262
34397 SALVA	121
34477 SANMIHAIU DE CAMPIE	36
34618 SANT	699
34645 SIEU	158
34690 SIEU-MAGHERUS	250
34770 SIEU-ODORHEI	50
34850 SIEUT	66
34422 SILIVASU DE CAMPIE	70
34903 SINTEREAG	145
34547 SPERMEZEU	125
35152 TARLISUA	156
34985 TEACA	740
35054 TELCIU	650
35090 TIHA BARGAULUI	310
35269 URIU	135
35312 URMENIS	114
35429 ZAGRA	171